

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4To/7/2020
Identifikačné číslo spisu:	9519100068
Dátum vydania rozhodnutia:	12.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:9519100068.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci proti obžalovanému Mgr. Q. S. a spol. pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí konanom 12. januára 2021 v Bratislave, o odvolaniach obžalovaných Mgr. Q. S. a PhDr. V. Y., prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a poškodeného MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 27. februára 2020, sp. zn. PK-1T/9/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obžalovaných Mgr. Q. S. a PhDr. V. Y., prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a poškodeného MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej tiež „Špecializovaný trestný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 27. februára 2020, sp. zn. PK-1T/9/2019 uznal obžalovaných Mgr. Q. S. a PhDr. V. Y. vinnými z obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona a zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, ktorých sa dopustili na tom skutkovom základe, že

Mgr. Q. S. a PhDr. V. Y. po vzájomnej dohode s obvineným JUDr. B. U., ktorého trestná vec bola dňa 08. 11. 2018 vylúčená na samostatné konanie, v čase po roku 2013, najneskôr v deň spisania notárskej zápisnice číslo N 331/2016, Nz 11932/2016, NCRLs 12305/2016 dňa 07.04.2016 v Bratislave, vyhotovili štyri sfalšované zmenky s deklarovaným, avšak v skutočnosti nezodpovedajúcim dátumom ich vystavenia 11. 06. 2000 a s ďalej uvedenými, v skutočnosti neexistujúcimi zmenkovými sumami a indosamentmi, ktoré predložili ako prílohy k návrhom na vydanie platobných rozkazov podaných v roku 2016 a 2017 Okresnému súdu Bratislava V, a to

- vlastnú zmenku bez protestu vystaviteľa PhDr. V. Y., I.. E. XX, O., na rad Q. S., bytom D. XX, O., s

miestom a dátumom vystavenia v Bratislave, dňa 11. júna 2000 so zmenkovou sumou 250.000.000,- Sk, platobným miestom Bratislava, dátumom splatnosti 11. júna 2015, avalom zmenky obchodnou spoločnosťou MARKÍZA - SLOVAKIA, s r.o., Blatné č. 334, 900 82, IČO: 31 444 873, zastúpená konateľom PhDr. V. Y. a uvedením troch indosamentov, počnúc Inkasným servisom, a. s., Kollárovo námestie 20, 811 06 Bratislava, IČO: 35808551, dátumom prevodu 04. 05. 2001 s uvedením mena a podpisu Q. S., ktorá bola predložená dňa 21.06.2016 na Okresný súd Bratislava V spoločne s návrhom na vydanie platobného rozkazu na zmenkovú sumu 8.298.479,72 eur navrhovateľom Správa a inkaso zmeniek, s. r. o., so sídlom Trenčianska 57, 821 09 Bratislava, IČO: 50335839, v zastúpení AK slc partners, s. r. o., Hviezdoslavovo nám. 16, 811 02 Bratislava, proti odporcom I. PhDr. V. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom I.. E. XX, XXX XX O., a II. MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom Bratislavská 1/a, 843 56 Bratislava, IČO: 31444873, pričom Okresný súd Bratislava V pod sp. zn. 1 CbZm 59/2016 dňa 26. 04. 2018 rozhodol tak, že žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanú zmenkovú sumu 8.298.479,72 eur spolu so 6% ročným úrokom od 12. 06. 2015 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom vo vzťahu k obv. PhDr. V. Y. tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27. 06. 2018, a vo vzťahu k spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Bratislava, Krajský súd v Bratislave pod sp. zn. 2CoZm 60/2016 dňa 14.12.2018 toto konanie prerušil,

- vlastnú zmenku bez protestu vystaviteľa PhDr. V. Y., I.. E. XX, O., na rad JUDr. B. M., bytom O. XX, O., s miestom a dátumom vystavenia v Bratislave, dňa 11. júna 2000, so zmenkovou sumou 250.000.000,- Sk, platobným miestom Bratislava, dátumom splatnosti 11. júna 2015, avalom zmenky obchodnou spoločnosťou MARKÍZA - SLOVAKIA, s. r. o., Blatné č. 334, 900 82, IČO: 31 444 873, zastúpená konateľom PhDr. V. Y., s uvedením troch indosamentov, počnúc Inkasným servisom, a. s., Kollárovo námestie 20, 811 06 Bratislava, IČO: 35808551, dátumom prevodu 04.05.2001, s uvedením mena a podpisu JUDr. B. M., ktorá bola predložená dňa 21.06.2016 na Okresný súd Bratislava V spoločne s návrhom na vydanie platobného rozkazu na zmenkovú sumu 8.298.479,72 eur navrhovateľom Správa a inkaso zmeniek, s. r. o., so sídlom Trenčianska 57, 821 09 Bratislava, IČO: 50335839, v zastúpení AK slc partners, s. r. o., Hviezdoslavovo nám. 16, 811 02 Bratislava, proti odporcom I. PhDr. V. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom I.. E. XX, XXX XX O., a II. MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r. o., so sídlom Bratislavská 1/a, 84356 Bratislava, IČO: 31444873, pričom Okresný súd Bratislava V konajúci pod sp. zn. 2CbZm/60/2016 doposiaľ meritórne nerozhodol,

- vlastnú zmenku bez protestu vystaviteľa PhDr. V. Y., I.. E. XX, O., na rad Q. S., bytom D. XX, O., s miestom a dátumom vystavenia v Bratislave 11. júna 2000, platobným miestom Bratislava, bez pôvodného vypísania zmenkovej sumy, meny a dátumu splatnosti, avalom zmenky obchodnou spoločnosťou MARKÍZA - SLOVAKIA, s. r. o., Blatné č. 334, 900 82, IČO: 31 444 873, zastúpená konateľom PhDr. V. Y., ku ktorej bola 11. júna 2000 spísaná „Dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke" medzi zmenkovým veriteľom Q. S. a zmenkovým dlžníkom PhDr. V. Y., na základe ktorej bol zmenkový veriteľ oprávnený doplniť do zmenky chýbajúce údaje, a to zmenkovú sumu, menu a dátum splatnosti zmenky, s uvedením troch indosamentov, počnúc Inkasným servisom, a.s., Kollárovo námestie 20, 811 06 Bratislava, IČO: 35808551, dátumom prevodu 04. 05. 2001, s uvedením mena a podpisu Q. S., ktorá bola predložená po dopísaní zmenkovej sumy a meny 26.190.002,- eur a dátumu splatnosti 14. mája 2016 dňa 22. 06. 2016 na Okresný súd Bratislava V spoločne s návrhom na vydanie platobného rozkazu na zmenkovú sumu 26.190.002,- eur navrhovateľom Správa a inkaso zmeniek, s. r. o., so sídlom Trenčianska 57, 821 09 Bratislava, IČO: 50335839, v zastúpení AK slc partners, s. r.o., Hviezdoslavovo nám. 16, 811 02 Bratislava, proti odporcom I. PhDr. V. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom I.. E. XX, XXX XX O., a II. MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r. o., so sídlom Bratislavská 1/a, 84356 Bratislava, IČO: 31444873, pričom Okresný súd Bratislava V konajúci pod sp. zn. 2CbZm 61/2016 doposiaľ meritórne nerozhodol,

- vlastnú zmenku bez protestu vystaviteľa PhDr. V. Y., I.. E. XX, O., na rad JUDr. B. M., bytom O. XX, O., s miestom a dátumom vystavenia v Bratislave, dňa 11. júna 2000, platobným miestom Bratislava, bez pôvodného vypísania zmenkovej sumy, meny a dátumu splatnosti, avalom zmenky obchodnou spoločnosťou MARKÍZA - SLOVAKIA, s. r. o., Blatné č. 334, 90082, IČO: 31 444 873, zastúpená konateľom PhDr. V. Y., ku ktorej bola 11. júna 2000 spísaná „Dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke" medzi zmenkovým veriteľom JUDr. B. M. a zmenkovým dlžníkom PhDr. V. Y., na základe ktorej bol zmenkový veriteľ oprávnený doplniť do zmenky chýbajúce údaje, a to zmenkovú

sumu, menu a dátum splatnosti zmenky, s uvedením troch indosamentov, počnúc Inkasným servisom, a. s., Kollárovo námestie 20, 811 06 Bratislava, IČO: 35808551, dátumom prevodu 04. 05. 2001 s uvedením mena a podpisu Q. S., ktorá bola predložená po dopísaní zmenkovej sumy a meny 26.190.002,- eur a dátumu splatnosti 14. mája 2016, dňa 22. 06. 2016 a následne 05. 06. 2017 na Okresný súd Bratislava V spoločne s návrhom na vydanie platobného rozkazu na zmenkovú sumu 26.190.002,- eur navrhovateľom Správa a inkaso zmeniek, s. r. o., so sídlom Trenčianska 57, 821 09 Bratislava, IČO: 50335839, v zastúpení AK slc partners, s. r. o., Hviezdoslavovo nám. 16, 811 02 Bratislava, proti odporcom I. PhDr. V. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom I.. E. XX, XXX XX O., a II. MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom Bratislavská 1/a, 843 56 Bratislava, IČO: 31444873, pričom tieto konania vedené na Okresnom súde Bratislava V sp. zn. 1CbZm 131/2016 a 2CbZm/34/2017 o zaplatenie 26.190.002,- eur s príslušenstvom zo zmenky boli právoplatnými uzneseniami dňa 26.01.2017 a 06.10.2017 pre nezaplatenie súdneho poplatku opakovane zastavené, pričom vystavením týchto štyroch sfaľovaných zmeniek v hodnote spolu 68.976.963,44 eur (pôvodných 2.078.000.000,59 Sk), mali obžalovaní deklarovať urovanie skoršieho vzájomného sporu medzi spoločnosťami Gamatex, s. r. o., Bratislava, a Markíza - Slovakia, s. r. o., Blatné, hoci tento spor bol v skutočnosti v celom rozsahu urovaný už Zmluvou o kúpe cenných papierov uzavretou dňa 30. 06. 2000 medzi Mgr. Q.. S., JUDr. B. M. a STS, s.r.o., Blatné, emitenta - spoločnosti A.D.A.M., a. s., Bratislava, ktorá bola jediným spoločníkom spoločnosti Gamatex, s. r. o., Bratislava, spolu za 80 mil. Sk, zaplatenej po 40 mil. Sk obv. Mgr. Q.. S. a JUDr. B. M. v roku 2000.

Za to Špecializovaný trestný súd uložil obžalovaným:

- 1) Mgr. Q. S. podľa § 270 ods. 4 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 19 (devätnásť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona mu zároveň uložil peňažný trest vo výmere 10.000,-Eur (desaťtisíc eur) a podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody na 10 (desať) mesiacov.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil aj ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

-2) PhDr. V. Y. podľa § 270 ods. 4 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 19 (devätnásť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu zároveň uložil aj ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd prvého stupňa odkázal poškodeného - MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Bratislavská 1/A, 843 56 Bratislava-Záhorská Bystrica, IČO: 31 444 873, s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podali obaja obžalovaní, čo do výroku o vine a treste, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej tiež „prokurátor“), čo do výroku o treste u obžalovaného Mgr. Q. S. a poškodený MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Bratislavská 1/A, 843 56 Bratislava-Záhorská Bystrica, IČO: 31 444 873 (ďalej tiež „poškodený“), čo do výroku o náhrade škody, odvolania.

V písomných dôvodoch podaného odvolania prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej

prokuratúry Slovenskej republiky namietal v prvom rade neuloženie trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému Mgr. Q. S.. Poukazujúc na znenie uvedeného ustanovenia (§ 58 ods. 1 Trestného zákona) vyjadril názor, že v prípade naposledy spomínaného obžalovaného boli naplnené všetky podmienky pre uloženie tohto trestu tým, že Špecializovaný trestný súd odsúdil dotknutého obžalovaného na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 19 rokov za obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, ktorým sa tak, ako je to špecifikované v takzvanej skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, mal snažiť získať majetkový prospech veľkého rozsahu spolu v hodnote 68.976.963,44 Eur. Z hľadiska okolností spáchaného trestného činu poukázal prokurátor v tejto súvislosti najmä na to, že štyri inkriminované sfalšované zmenky boli predložené Okresnému súdu Bratislava V spoločne s návrhom na vydanie platobného rozkazu, pričom ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, tento súdny proces mal byť obžalovaným Mgr. Q. S. zjavne zmanipulovaný a ovplyvňovaný, v dôsledku čoho Okresný súd Bratislava V rozhodnutím sp. zn. 1CbZm/59/2016 z 26. apríla 2018 rozhodol tak, že žalovaní PhDr. V. Y. a Markíza - Slovakia, spol. s r.o. Bratislava sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanú zmenkovú sumu vo výške 8.298.479,72 Eur spolu so 6% ročným úrokom od 12. júna 2015 do zaplatenia, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že vo vzťahu k obžalovanému PhDr. V. Y. tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 27. júna 2018, avšak vo vzťahu k druhému žalovanému, poškodenej spoločnosti, Krajský súd v Bratislave rozhodnutím zo 14. decembra 2018, sp. zn. 2CoZm/60/2016 spomínané konanie o zmenkách do rozhodnutia v prejednávanej trestnej veci prerušil. V súvislosti s pomermi obžalovaného Mgr. Q. S., na ktoré je taktiež potrebné v zmysle § 58 ods. 1 Trestného zákona pri ukladaní trestu prepadnutia majetku prihliadať, poukázal prokurátor na priložené uznesenia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 6. februára 2020, 28. januára 2020, 19. decembra 2019 a 23. júla 2018 v spojení s uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. 5Tp/11/2018 zo 7. augusta 2018, ktorými bol zaistený majetok spomínaného obžalovaného podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku, konkrétne peňažné prostriedky, pohľadávky, cenné papiere, zbrane, osobné motorové vozidlá a nehnuteľný majetok tak, ako sú špecifikované v uvádzaných rozhodnutiach prokurátora a sudcu pre prípravné konanie, a z ktorých vyplývajú jeho majetkové pomery umožňujúce, podľa názoru prokurátora, charakterizovať dotknutého obžalovaného ako vysoko solventného s tým, že súčasťou predmetných príloh sú aj výsledky finančného preverovania tohto obžalovaného v rozsahu 51 strán, z ktorých je celkom zreteľne evidentná jeho solventnosť a rozsah jeho hnutelného a nehnuteľného majetku.

Poukazujúc na účel trestu plynúci z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona a zásady ukladania trestov prokurátor ďalej v podanom odvolaní vyjadril názor, že na obžalovaného Mgr. Q. S. je nevyhnutné pôsobiť aj trestom prepadnutia majetku, aby mu bolo zabránené v páchaní ďalšej trestnej činnosti, a aby sa zabezpečila ochrana spoločnosti pred týmto páchatelom, pričom mimoriadne dôležitým je v tejto súvislosti, podľa názoru prokurátora, tiež aspekt takzvanej generálnej prevencie, teda, aby spomínaný trest odradil iných od páchania trestných činov.

Za daných okolností považoval prokurátor za zvažovania hodné uloženie obžalovanému Mgr. Q. S. prísnejšieho nepodmienečného trestu odňatia slobody, a to vo výmere 20 rokov tak, ako to už bolo prokurátorom navrhované v jeho záverečnej reči, s prihliadnutím na všetky skutočnosti v nej detailne uvádzané.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu prokurátor v podanom odvolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku zrušil odvolaním prokurátora napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu, čo do výroku o treste u obžalovaného Mgr. Q. S. a sám mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zradením ho pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ďalej trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad na dva roky.

K odvolaniu prokurátora, sa prostredníctvom splnomocnenca, vyjadril poškodený, ktorý súhlasil s názorom prokurátora, že v prejednávanej trestnej veci sú splnené všetky podmienky pre uloženie trestu

prepadnutia majetku v zmysle § 58 ods. 1 Trestného zákona. Osobitne poukázal na súdom prvého stupňa viackrát zdôrazňovaný rozsah spáchaných trestných činov, ktorý mnohonásobne prevyšuje sumu potrebnú pre naplnenie znaku veľkého rozsahu, rádozo asi 500-krát, na spôsob spáchania trestných činov, ktorý súd prvého stupňa charakterizoval ako veľmi arogantný a na skutočnosť, že k vzniku škody nedošlo len preto, že poškodený sa účinne bránil a orgány činné v trestnom konaní po úkladnej vražde X. S. a Q. S. včas zasiahli.

Poškodený v tejto súvislosti vyjadril nesúhlas s argumentáciou Špecializovaného trestného súdu spočívajúcou v tom, že už v minulosti uvedený súd v prípade obzvlášť závažného zločinu podľa § 270 Trestného zákona so škodou, respektíve prospechom veľkého rozsahu trest prepadnutia majetku neuložil s tým, že nebol ani navrhovaný, dôvodiac, že postup súdu prvého stupňa v inej trestnej veci (aj keď pri rovnakej právnej kvalifikácii žalovaného skutku) pri ukladaní, respektíve neuložení trestu prepadnutia majetku nemá právnu relevanciu pre uloženie tohto trestu v prejednávanej veci. Práve fakultatívnosť trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 1 Trestného zákona, podľa názoru poškodeného, umožňuje súdu zvážiť uloženie tohto trestu, a to vzhľadom k rôznym okolnostiam činu, napríklad k jeho rozsahu, spôsobu jeho spáchania, či motivácii páchatel'ov.

Závažnosť prejednávanej veci, podľa názoru poškodeného, mimoriadne zvyšujú jednotlivé okolnosti spáchaných skutkov, a to najmä snaha priamo manipulovať súdy, ktoré prejednávali civilné zmenkové žaloby, snaha ovplyvňovať orgány činné v trestnom konaní, ktoré preverovali trestnú činnosť obžalovaných, ako aj znalcov, ktorí boli v daných veciach činní a vytvorenie legendy o mŕtvom advokátovi (bývalom predsedovi Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky), ktorý mal byť spiritus rector vzniku zmienek, a ktorý už nijak nemohol brániť svoju profesijnú česť a reputáciu. Dôkazy, ktoré boli produkované na hlavnom pojednávaní, podľa názoru poškodeného, preukázali, že trestná činnosť bola zo strany obžalovaného Mgr. Q. S. motivovaná jeho neriadenou túžbou po bohatstve, moci a rešpekte.

Poškodený ďalej vo svojom podaní, ktorým reagoval na odvolanie prokurátora, vyjadril názor, že z hľadiska dosiahnutia účelu trestu sú zmienené okolnosti vysoko relevantné vo vzťahu k intenzite potreby ochrany spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov a potreby výchovného pôsobenia na ostatných členov spoločnosti, a to zvlášť v tomto čase a v tejto spoločenskej situácii, preto uloženie trestu prepadnutia majetku v prejednávanej veci by bolo v súlade s princípmi individuálnej a generálnej prevencie vyplývajúcimi z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona.

Poukazujúc na obsah odvolania prokurátora a jeho prílohy vyjadril poškodený presvedčenie, že osobné a majetkové pomery dotknutého obžalovaného, odôvodňujú uloženie trestu prepadnutia majetku.

V tejto súvislosti poškodený upozornil na možnosť splnenia podmienok pre uloženie obligatórneho trestu prepadnutia majetku v zmysle § 58 ods. 2 Trestného zákona, keďže dotknutá právna úprava sa neviaže, podľa názoru poškodeného, na nadobudnutie majetku v značnom rozsahu výlučne konkrétnym trestným činom, za ktorý sa ukladá trest prepadnutia majetku, ale takýto majetok páchatel'a môže byť získaný aj iným trestným činom, či z príjmov za iný trestný čin (na rozdiel od napríklad úpravy v § 66 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky), pritom prokurátorom priložené uznesenia o zaistení vecí v zmysle § 425 ods. 1 Trestného poriadku v inej trestnej veci, podľa názoru poškodeného, potvrdzujú, že obžalovaný Mgr. Q. S. nadobudol svoj majetok (aspoň v značnom rozsahu) z trestnej činnosti.

Vo vzťahu k výroku o treste odňatia slobody poškodený súhlasil s odôvodnením odvolania prokurátora, pretože vzhľadom na závažnosť spáchaných skutkov by bolo namieste uvažovať o treste prísnejšom.

V tejto súvislosti poškodený vyjadril názor, že súd prvého stupňa nesprávne upravil hornú hranicu trestnej sadzby v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona na 22 rokov a 8 mesiacov (strana 52 rozsudku Špecializovaného trestného súdu), pretože zo znenia citovaného ustanovenia Trestného zákona, ale aj z ustálenej súdnej praxe (R 32/2009), plynie, že pri použití asperačnej zásady sa zvyšuje samotná horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, pričom základom pre jej zvýšenie nie je rozdiel medzi jej hornou a

dolnou hranicou, ktorý je relevantný len pre úpravu trestnej sadzby v zmysle § 38 Trestného zákona. Preto upravenou trestnou sadzbou v prejednávanom prípade mala byť sadzba 12-25 rokov, čo znamená, že uložený trest odňatia slobody vo výmere 19 rokov je potom len veľmi mierne nad polovicou upravenej trestnej sadzby (18 rokov a 6 mesiacov), ktorá by odôvodňovala vychádzajúc z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona, uloženie o niečo prísnejšieho trestu odňatia slobody.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadrili aj obaja obžalovaní, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Michala Mandzáka, v rámci odôvodnenia svojho odvolania zo 4. mája 2020 poukazujúc na skutočnosť, že podaným odvolaním sa prokurátor v podstate dožaduje sprísnenia trestu oproti svojmu návrhu v záverečnej reči, pritom s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti konania a obžalovaciu zásadu, by prokurátor mal mať, podľa názoru obžalovaných, ujasnenú i maximálnu výšku trestu, ktorú bude v záverečnej reči navrhovať. Prípadný sprísňujúci charakter trestu (navrhovaného v odvolaní oproti návrhu v záverečnej reči) by bol, podľa názoru obžalovaných, namieste len v tom prípade, ak by sa po záverečnej reči prokurátora objavila nová okolnosť, ktorá by toto sprísnenie odôvodnila, čo sa však v prejednávanej veci nestalo. Obžalovaní preto navrhli odvolanie prokurátora zamietnuť.

Poškodený v dôvodoch ním podaného odvolania a v jeho doplnení, prostredníctvom svojho splnomocnenca, uviedol, že v prejednávanej trestnej veci si uplatnil nárok na náhradu škody celkovo v sume 2.391.877 Eur, ktorá predstavuje sumu vynaloženú poškodeným na účelnú obranu jeho práv voči nárokom uplatneným z antedatovaných zmeniek v súdnych konaniach, ktoré sú predmetom takzvanej skutkovej vety napadnutého rozsudku. Uplatnená náhrada škody pozostáva z nákladov na právne služby poskytnuté poškodenému v civilných konaniach na Okresnom súde Bratislava V a v trestnom konaní do momentu preštudovania spisov a zahŕňa aj poškodeným účelne vynaložené náklady (podrobne vyčíslené v spise) na konzultačné služby a na vypracovanie znaleckých posudkov, odborných vyjadrení slúžiacich na obranu proti nárokom vychádzajúcim zo súdnych trestných činov.

Poškodený v podanom odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa okrem iného neuvedenie výšky trestným činom skutočne spôsobenej a poškodeným vyčíslenej škody v popise skutku obsiahnutého vo výroku napadnutého rozsudku a nepriznanie jej náhrady poškodenému, hoci jednoznačne vyplýva z dôkazov zadokumentovaných v spisovom materiáli.

Vo vzťahu k argumentácii Špecializovaného trestného súdu spočívajúcej v tom, že v prejednávanej veci nejde o prípad v zmysle § 287 ods. 1 Trestného poriadku, pretože škoda vyčíslená v skutku reálne nevznikla, poškodený namietal, že dotknutým trestným činom mu bola reálne spôsobená škoda, ktorú riadne vyčísľil a zdokumentoval, a preto mala byť vyčíslená aj v takzvanej skutkovej vete rozsudku a následne súdom prvého stupňa podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku aj priznaná.

Pokiaľ Špecializovaný trestný súd uviedol, že nemá právomoc rozhodovať o nákladoch právneho zastúpenia v civilných konaniach, pretože o nich bude rozhodovať civilný súd, k tomu poškodený uviedol, že uplatňovanie náhrady škody spôsobenej trestným činom v civilnom a v trestnom konaní je, podľa jeho názoru, rovnocenné a je výhradne na poškodenom, či si uplatní nárok v civilnom alebo trestnom konaní. Vzťah adhézneho a civilného konania už bol viackrát súdnou praxou riešený s tým, že ak si poškodený uplatňuje ten istý nárok v civilnom konaní a v trestnom konaní, potom je nutné preskúmať, či existuje prekážka litispendencie alebo prekážka veci rozhodnutej (napríklad uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 481/19, body 89 a 90).

Vo vzťahu k prekážke rei iudicatae (veci rozhodnutej) poškodený v podanom odvolaní poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky z 30. mája 2006, sp. zn. 25 Cdo/1166/2006, z 23. novembra 2010, sp. zn. 26 Cdo 3591/2009, z ktorých plynie, že prekážku rozsúdenej veci predstavujú nielen právoplatné rozhodnutia vynesené v občianskoprávnom konaní, ale aj v konaní trestnom (v rámci adhézneho konania), priestupkovom, či rozhodcovskom, z čoho poškodený výkladom opakovane vyvodil záver, že v prejednávanej veci uvedená prekážka neexistuje, pretože o náhrade trov civilného konania, trov znaleckých posudkov a odborných vyjadrení nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté v civilnom

konaní.

O prekážke litispendencie možno, podľa názoru poškodeného, uvažovať len v prípade, ak sporovými stranami sú tie isté subjekty a zároveň predmet konania je totožný, pričom totožnosť nároku je daná len vtedy, ak uplatňovaný nárok pochádza z rovnakého skutkového základu alebo skutkového deja. V tejto súvislosti poškodený uviedol, že ak si uplatní svoj nárok v trestnom konaní skôr ako v občianskom súdnom konaní, z pohľadu civilného procesu pôjde o začatie konania a prekážku prejednávanej veci - litispendencie. Poškodený si však, podľa jeho vyjadrenia, v civilnom konaní svoj nárok na náhradu trov konania dosiaľ neuplatnil a v prípade, že v prejednávanej veci teda v trestnom konaní mu odvolací súd prizná náhradu škody vo forme trov civilného konania, pôjde o rei iudicatae a civilný súd už (čo do výšky priznanej náhrady škody) nebude môcť rozhodnúť o náhrade tých istých trov.

Podľa názoru poškodeného v prejednanom prípade nie je možné hovoriť ani o totožnosti subjektov, voči ktorým sa nárok na náhradu škody (náhrady trov konania) uplatňuje, keďže v občianskom súdnom konaní si v prípade úspechu bude možné uplatniť náhradu trov konania len voči žalobcovi - spoločnosti Správa a inkaso zmeniek, s.r.o., ktorá však nevlastní žiaden majetok, formálne jej jedinými aktívami sú falšované zmenky v hodnote takmer 69 miliónov Eur a v trestnom konaní si poškodený uplatnil nárok na náhradu škody voči obžalovaným, teda nie voči tzv. škrupinkovej spoločnosti, ktorá v civilných konaniach plnila, podľa názoru poškodeného, iba akúsi funkciu „nárazníka“ pre obžalovaného Q. S..

V tejto súvislosti poškodený poukázal na skutočnosť, že aj keby v civilných konaniach nebol obžalovaný Q. S. úspešný, je zjavné, že ním použitý žalobca - Správa a inkaso zmeniek, s.r.o. nebude schopný akékoľvek trovy poškodenému uhradiť, a teda obžalovanému Q. S. by nevznikli takmer žiadne finančné straty (žalobca - Správa a inkaso zmeniek, s.r.o. v civilných sporoch požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku), v trestnom konaní si však poškodený uplatnil náhradu spôsobenej škody voči fyzickým osobám, ktoré boli, podľa jeho názoru, skutočnými hýbateľmi udalostí, ktorými mu bola škoda spôsobená, keďže v konečnom dôsledku uplatňovaná škoda má svoj pôvod v činnosti obžalovaných, a to v spáchaní žalovaných trestných činov.

V podanom odvolaní poškodený ďalej poukázal aj na skutočnosť, že pri rozhodovaní o náhrade trov civilného konania súd nepriznáva náhradu trov právneho zastúpenia v ich skutočnej výške, ale nanajvýš v tarifnej výške podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, naproti tomu škodou uplatnenou poškodeným v trestnom konaní je suma zodpovedajúca nákladom na obranu proti neoprávneným nárokom, ktoré musel poškodený skutočne vynaložiť, a ktoré by mu civilný súd v plnej výške nepriznal.

Za nesprávny považoval poškodený výrok o náhrade škody aj vo vzťahu k nákladom na právne zastúpenie v trestnom konaní namietajúc, že súdom prvého stupňa použité ustanovenie § 557 ods. 2 Trestného poriadku ako dôvod nepriznania náhrady škody v tomto smere sa má, podľa názoru poškodeného, uplatniť len v prípade, ak súd neprizná nárok na náhradu škody poškodenému v trestnom konaní, a to ani čiastočne.

V podstate na podklade vyššie uvedených dôvodov, poškodený navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že poškodenému prizná náhradu škody vo výške 2.391.877,- Eur.

Obžalovaní vo vyjadrení k odvolaniu poškodeného, prostredníctvom svojho obhajcu (JUDr. Michala Mandzáka), uviedli, že poškodený, podľa ich názoru, zjavne nerozlišuje medzi povinnosťou náhrady škody, ktorá je priamym dôsledkom spáchaného trestného činu a je vyvolaná v priamej príčinnej súvislosti s jeho spáchaním a trovami konania, či už civilného alebo trestného. Obžalovaní v podanom vyjadrení ďalej považovali za notoriu, že záväzok na náhradu škody je potrebné dôsledne odlišovať od náhrady trov konania s tým, že zatiaľ čo náhrada škody je inštitútom hmotného práva, tak náhrada trov konania je inštitútom procesného práva. Dôsledkom toho je i to, že normy procesného práva upravujú

náhradu trov konania a normy hmotného práva upravujú náhradu škody. Kým záväzok na náhradu trov konania vzniká právoplatnosťou súdneho rozhodnutia (konštitutívny charakter), tak nárok na náhradu škody vzniká po splnení predpokladov pre jej vznik a súd rozhodujúci o náhrade škody vydáva len deklaratórne rozhodnutie. Preto v trestnom konaní, podľa názoru obžalovaných, nie je možné v odsudzujúcom rozsudku priznať nárok na náhradu trov konania, pričom na uvedených záveroch nič nemenia ani poukazy na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 481/19 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 1901/2018, ktoré na prejednávanú vec vôbec nedopadajú (ich predmetom je skôr posúdenie kolízie uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom a v civilnom konaní a nie posúdenie toho, či trovy civilného konania možno subsumovať pod škodu spôsobenú trestným činom).

V podstate na základe vyššie uvedeného obžalovaní navrhli odvolanie poškodeného ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

V písomných dôvodoch podaného odvolania obžalovaní, prostredníctvom svojho obhajcu (JUDr. Michala Mandzáka), namietali v prvom rade porušenie svojho práva na obhajobu vrátane práva byť oboznámený s obvinením, ku ktorému malo dôjsť tým, že obžalovaní neboli, podľa ich názoru, oboznámení s prísnejšou právnou kvalifikáciou, ku ktorej pristúpil súd prvého stupňa. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na znenie ustanovenia § 258 ods. 1 Trestného poriadku (správne § 284 ods. 2 Trestného poriadku - poznámka najvyššieho súdu) a namietali, že prísnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa spočíva v tom, že kým obžaloba kvalifikovala prejednávaný skutok ako jednočinný súbeh stíhaných trestných činov (takzvaná ideálna konkurencia skutkov), Špecializovaný trestný súd pristúpil k jeho kvalifikácii ako viacčinného súbehu (tzv. reálna konkurencia skutkov), tým však, podľa názoru obžalovaných, nepochybne došlo i k sprísneniu trestnej sadzby, a to bez toho, aby obžalovaní mali možnosť pred rozhodnutím súdu prvého stupňa reagovať na túto sprísnenú právnu kvalifikáciu, čím Špecializovaný trestný súd, podľa názoru obžalovaných, zásadným spôsobom porušil ich právo na obhajobu. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. júna 2019, Tpj 28/2019, podľa ktorého posúdenie konania ako viacčinný súbeh oproti jednočinnému súbehu je nepochybne v neprospech obvineného, keď zjavný je predovšetkým tomu zodpovedajúci následok v podobe nevyhnutnosti použitia takzvanej asperačnej zásady uvedenej v § 41 ods. 2 Trestného zákona.

Povinnosť súdu prvého stupňa upozorniť na zmenu sprísnenej právnej kvalifikácie nevyplýva, podľa názoru obžalovaných, len z ustanovenia § 258 ods. 1 Trestného poriadku (správne § 284 ods. 2 Trestného poriadku), ale i z článku 6 ods. 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej tiež „Dohovor“). Obvinený má v zmysle uvedeného ustanovenia Dohovoru právo byť informovaný o podstate obvinenia nielen pri vznesení obvinenia, ale i v priebehu celého trestného konania, ak dôjde k akejkoľvek zmene podstaty obvinenia, pričom uvedené platí bezpodmienečne i v prípade, ak sa vymedzený skutok nemenil, ale došlo k zmene právnej kvalifikácie, a to napríklad i v tom prípade, ak by táto zmena spočívala len v zmene formy zavinenia z úmyslu na neobmyšľanosť alebo opačne. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež „ESLP“) vo veci Penev proti Bulharsku - rozsudok zo 7. januára 2010, č. 20494/04, § 42, Adrian Constantin proti Rumunsku - rozsudok z 12. apríla 2011, č. 21175/03, § 23-25.

Pritom k porušeniu označeného článku Dohovoru, podľa názoru obžalovaných, dochádza nielen v prípade sprísnenia právnej kvalifikácie [čo by bolo možné dovodiť z jazykového výkladu ustanovenia § 258 ods. 1 Trestného poriadku (správne § 284 ods. 2 Trestného poriadku)], ale dokonca i v prípade zmiernenia kvalifikácie. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 7 Tdo 975/2017 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo 14. novembra 2007, sp. zn. IV. ÚS 826/07.

Vyššie uvedené závery vyvodzovali obžalovaní v podanom dovolaní aj zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (ďalej tiež „Smernica 2012/13/EÚ“), poukazujúc pritom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj

„SDEÚ“) vo veci C-612/15 Kolev a iní z 5. júna 2018, podľa ktorého sa článok 6 ods. 3 Smernice 2012/13/EÚ má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby boli podrobné informácie o obvinení oznámené obhajobe po podaní obžaloby súdu, ale ešte predtým, ako tento súd začne posudzovať dôvodnosť obvinenia a nezačne pojednávať o veci, či dokonca po začatí týchto pojednávanií, ale ešte pred rozhodnutím súdu, ak neskôr došlo k zmene takto oznámených informácií, s výhradou, že súd prijme všetky potrebné opatrenia na zaručenie dodržiavania práva na obhajobu a spravodlivý proces. Okrem toho uvedená požiadavka nevylučuje možnosť neskorších zmien informácií týkajúcich sa obvinenia a poskytnutých obhajobe, najmä pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu spáchaných skutkov, a to aj v priebehu pojednávanií. Takéto zmeny však musia byť oznámené obvinenej osobe alebo jej obhajcovi v čase, keď sa ešte môžu účinne brániť, a to pred rozhodnutím súdu. Táto možnosť je navyše upravená v článku 6 ods. 4 a v článku 7 ods. 3 tejto Smernice 2012/13/EÚ.

V tomto smere považovali obžalovaní v podanom dovolaní za relevantné i úvahy generálneho advokáta Yves Botta prednesené 4. apríla 2017 vo veci C-612/15 vedenej proti Nikolajovi Kolevovi a Stefanovi Kostadinovovi, podľa ktorého sa v článku 6 ods. 3 a článku 7 ods. 3 tejto Smernice 2012/13/EÚ neuvádza, v ktorom konkrétnom momente konania musia byť informácie o obvinení a prístupe k spisovému materiálu poskytnuté osobe podozrivej zo spáchania trestného činu. Tieto články sa totiž, podľa názoru vyššie uvedeného generálneho advokáta, obmedzujú len na ustanovenie, že podrobné informácie o obvinení sa musia poskytnúť najneskôr v okamihu, keď sa súd vyjadruje k dôvodnosti obžaloby, respektíve, že prístup k spisovému materiálu sa poskytne včas, aby sa tým umožnilo účinné uplatnenie práva na obhajobu a najneskôr v okamihu, keď sa súd vyjadruje k dôvodnosti obžaloby. Vznesené obvinenie má rovnako ako prístup k spisovému materiálu za cieľ podrobne informovať podozrivú osobu o skutkoch, ktoré sa jej vytýkajú a umožniť tejto podozrivej osobe pripraviť a účinne vykonať svoju obhajobu, čo sú podmienky spravodlivého konania s tým, že súd sa vyjadruje k dôvodnosti obžaloby počas porady. Tomuto ustanoveniu je teda, podľa názoru spomínaného generálneho advokáta, potrebné rozumieť tak, že ukladá povinnosť oznámiť obvinenie, právnu kvalifikáciu, dôkazy a spisový materiál najneskôr v čase začatia pojednávania veci pred súdom.

Z uvedeného dôvodu preto došlo, podľa názoru obžalovaných vyjadreného v podanom odvolaní, k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Porušenie vyššie uvedeného práva na obhajobu ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru namietali obžalovaní v podanom odvolaní aj z dôvodu, že v konaní pred súdom nemohli vypočúť, podľa ich názoru, kľúčových svedkov, a to E. S. a W. B. a rovnako tak nemali možnosť sa s nimi konfrontovať.

Zdôraznili, že v priebehu celého konania túto skutočnosť namietali, napriek tomu súd prvého stupňa spomínaných svedkov na hlavnom pojednávaní nevypočul, ale postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, ktorého použitie považovali obžalovaní za výnimočné, len prečítal výpovede dotknutých svedkov z prípravného konania s tým, že dôvod pre takýto postup vzhliadol Špecializovaný trestný súd v skutočnosti, že spomínaní svedkovia sa mali dlhodobo zdržiavať v zahraničí, čo však obžalovaní nepovažovali za postačujúci a legitímny dôvod opodstatňujúci vyššie uvedený postup, preto súd prvého stupňa, podľa ich názoru, porušil článok 6 ods. 1 v spojení s ods. 3 písm. d) Dohovorom.

V tejto súvislosti obžalovaní v podanom odvolaní poukázali na judikatúru ESĽP, konkrétne rozhodnutie č. 37617/10 z 28. augusta 2018 Cabral proti Holandsku, § 31, v zmysle ktorého právo na vypočutie svedkov podľa článku 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru je úzko spojené s právom na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, preto porušenie týchto práv je potrebné skúmať vždy spoločne a rozhodnutie Veľkého senátu vo veci Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu č. 26766/05 a 22228/06, ktoré definuje kritériá na posúdenie toho, či nevykonanie výsluchu svedka je zlučiteľné s článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru, pričom ESĽP v tejto súvislosti považoval za relevantné odpovede na otázky: (i) či sa jedná o dostatočný dôvod, ktorý by odôvodňoval neprítomnosť svedkov v konaní pred súdom, (ii) či výpoveď svedka je podstatným usvedčujúcim dôkazom, (iii) a či existovali dostatočné „vyvažovacie“ faktory.

Vo vzťahu k posúdeniu dôvodu, ktorý viedol súd prvého stupňa k nevypočutiu dotknutých svedkov obžalovaní v podanom odvolaní namietali, že podľa ustálenej rozhodovacej činnosti ESLP samotná okolnosť, že svedok sa nachádza v zahraničí, nemôže ospravedlniť jeho neúčast' na pojednávaní. Súd je povinný skúmať, či existuje závažný a dostatočný dôvod odôvodňujúci nenariadenie výsluchu svedka, akým je úmrtie svedka, jeho zdravotný stav, osobitná zraniteľnosť alebo obavy.

V prejednávanej veci sa však súd prvého stupňa, podľa názoru obžalovaných, nevysporiadal s ich námietkou, že nevyužil niektorú z možností na zabezpečenie svedkov, respektíve na vykonanie ich výsluchu [napríklad vykonanie výsluchu prostredníctvom telemostu (svedkyňa W. B. s takouto formou výsluchu súhlasila), alebo prostredníctvom využitia prostriedkov medzinárodnej právnej pomoci]. V dotknutej veci považovali obžalovaní za podstatné to, že uvedení svedkovia vo veci aktívne komunikovali so súdom a na území Slovenskej republiky mali i svojich právnych zástupcov, prostredníctvom ktorých bolo možné s nimi komunikovať, teda svedkovia boli kontaktovateľní.

V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na rozhodnutia ESLP vo veci Kachan proti Poľsku a vo veci Zhukovskij proti Ukrajine.

Vo vzťahu k posúdeniu dôležitosti výpovedí dotknutých svedkov obžalovaní vyjadrili názor, že výpovede tak svedka S., ako aj svedkyne B., ktorá sa v podstate odmietla zúčastniť hlavného pojednávania z dôvodov, ktoré, podľa názoru obžalovaných, nemožno považovať za ospravedlniteľné a legitímne, sú kľúčové, mimoriadne dôležité a významné, a to nielen z ich pohľadu, ale aj z pohľadu súdu. Výpoveď svedkyne B. bola prítom relevantná práve z dôvodu, že spomínaná svedkyňa bola v rozhodnom čase konateľom spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o.

K posúdeniu existencie „vyvažovacích faktorov“ obvinení uviedli, že takýmto faktorom môže byť napríklad to, či boli na účely podpory výpovede svedka predložené aj iné dôkazy, ako sú napríklad znalecké posudky týkajúce sa jeho dôveryhodnosti alebo to, či mal obvinený alebo jeho obhajca príležitosť vypočúvať osobu v prípravnom konaní; či sa vzdal tohto práva, prípadne aký bol jeho postoj pri čítaní svedeckej výpovede na hlavnom pojednávaní (primerane rozhodnutie ESLP vo veci Šmajgl proti Slovinsku, č. 29187/10, § 72 zo dňa 04.10.2016). V prejednávanej veci však obžalovaní nemali možnosť osobne sa zúčastniť výsluchu týchto svedkov v prípravnom konaní, a preto sa ani logicky nemohli tohto práva vzdať. Vzhľadom na to, že ústrednou „postavou“ trestného konania je obvinený (a nie jeho obhajca), mal by to byť hlavne obžalovaný, kto by mal byť v prvom rade oprávnený klásť svedkovi otázky aspoň v jednom štádiu konania. V prejednávanej veci v prípravnom konaní však nebolo ani jednému z obžalovaných umožnené zúčastniť sa výsluchov svedka S. a svedkyne B. Policajt neumožnil obžalovaným zúčastňovať sa úkonov prípravného konania paušálne, bez toho, aby takéto konanie sledovalo, podľa názoru obžalovaných, legitímny cieľ.

Obžalovaní zaujali k dotknutým prečítaným svedeckým výpovediam z prípravného konania aktívny postoj, ich výpovede komentovali a obžalovaný PhDr. V. Y. navrhol aj konfrontáciu. Navyše tieto výpovede boli, podľa názoru obžalovaných, nezákonne zabezpečené, a preto ani nemohli byť vykonané ich prečítaním na hlavnom pojednávaní.

Pri výsluchu svedkyne B. boli síce prítomní obhajcovia oboch obžalovaných, avšak pri tomto úkone nebol zabezpečený tlmočník, obhajcovia oboch obžalovaných nemohli klásť tejto svedkyňi žiadne otázky, čo znamená, že výsluch nebol vykonaný kontradiktórnym spôsobom, neboli pripustené ani všetky otázky policajta a výsluch vykonávaný prostredníctvom telemostu technicky zlyhal, preto bol nahradený iba zvukovým prenosom.

Za nezákonne vykonaný považovali obžalovaní aj výsluch svedka S. z dôvodu nekvalitného tlmočenia zo strany tlmočníka pribratého opatrením orgánov činných v trestnom konaní, ktorý nebol spôsobilý tlmočiť odborné výrazy, do tlmočenia zasahoval prítomný zástupca svedka s tým, že chyby tlmočenia vytýkané obhajcom boli prítomným tlmočníkom uznané. Z uvedeného dôvodu preto prítomný obhajca

(ktorý v čase úkonu obhajoval len obžalovaného Mgr. Q. S.) nepokračoval vo výsluchu a žiadal o výmenu tlmočníka.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti poukázali obžalovaní v podanom odvolaní aj na Návrhy Generálneho advokáta SDEÚ Yvesa Bota zo 14. marca 2019 k veci C-38/18, ktorý okrem iného poukázal na skutočnosť, že podľa ESĽP spravodlivé súdne konanie v zásade vyžaduje, aby osoby zodpovedné za rozhodnutie o vine alebo nevine vypočuli svedkov osobne, pričom obžalovanému sa tým musí umožniť konfrontovať sa so svedkom svedčiacim proti nemu a spochybniť jeho svedeckú výpoveď za prítomnosti sudcu, ktorý musí v konečnom dôsledku vydať svoje rozhodnutie. Takýto postup vyjadrujúci zásadu bezprostrednosti umožňuje súdu posúdiť vierohodnosť a spoľahlivosť usvedčujúcich vyhlásení a tým aj dôvodnosť obvinení, čo môže mať pre obžalovaného rozhodujúce dôsledky.

Nevypočutím dotknutých svedkov preto súd prvého stupňa, podľa názoru obžalovaných, porušil zásadu bezprostrednosti súdneho konania, čím došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru, obžalovaní pritom mali v úmysle vypočuť svedkov nielen k okolnostiam, ku ktorým vypovedali v prípravnom konaní, ale tak isto i k takým, ku ktorým vypočutí neboli, a ktoré by jednoznačne podporovali ich nevinu (v tomto smere obžalovaní poukázali na rozhodnutie ESĽP vo veci Pello proti Estónsku, č. 11423/03 zo dňa 10. decembra 2007). Svedkyňu B. chceli obžalovaní vypočuť aj ohľadom toho, či jej V. E. ukazoval podpísané zmenky, a či spomínaná svedkyňa z odmeny vo výške 170.000.000,- Sk, ktorú po podpísaní zmieniek získala za predaj obchodného podielu, poukázala V. E. určitú sumu.

Za bezprecedentný označili obžalovaní postup Špecializovaného trestného súdu spočívajúci v tom, že pred čítaním zápisnice o výsluchu svedkyne B. na hlavnom pojednávaní konanom 28. októbra 2019 súd prvého stupňa odmietol hodnotiť zákonnosť tohto dôkazu, hoci ustanovenie § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku umožňuje prečítanie zápisnice o predchádzajúcom výsluchu svedka až po tom, čo súd vyhodnotí, že predchádzajúci výsluch bol vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku. Obhajoba sa pritom dozvedela, že predmetný výsluch bol vykonaný zákonným spôsobom až z odôvodnenia rozsudku, čo znamená, že až do tohto momentu nemala vedomosť, či súd prvého stupňa hodnotí tento výsluch za zákonne získaný, a teda či ho aj zahrnie do rozsahu dokazovania.

V ďalšej časti podaného odvolania obžalovaní namietali, že im zo strany súdu prvého stupňa nebolo umožnené vykonávať znalecké dokazovanie, pričom znalecké posudky (zabezpečené obhajobou s výnimkou znaleckého posudku znalca Nouzovského) neboli pripustené, vrátane znaleckého posudku Mgr. A. Saxovej predloženého 10. júla 2018 (správne 2019 - poznámka najvyššieho súdu), ktorý vyhodnotil znalecké skúmanie znalkyne PhDr. E. Strakovej ako nesprávne.

V tejto súvislosti obžalovaní namietali, že práve obžalovaný Mgr. Q. S. dobrovoľne vydal inkriminované zmenky za účelom znaleckého skúmania, avšak tieto mu súd prvého stupňa ďalej neumožnil skúmať a rovnako mu nezabezpečil súčinnosť. Návrh na vykonanie tohto znaleckého dokazovania súd prvého stupňa zamietol až 12. februára 2020 (t.j. tesne pred vyhlásením napadnutého rozsudku), pričom nerozhodol ani o návrhu obhajoby na poskytnutie súčinnosti, čím podľa názoru obžalovaných došlo k zásahu do ich práva na obhajobu.

Porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru vzhľadli obžalovaní aj v tom, že im súd prvého stupňa neposkytol súčinnosť pri zabezpečovaní porovnávacieho materiálu na účely znaleckého skúmania podpisov JUDr. B. M. na inkriminovaných zmenkách, čo spôsobilo, že toto znalecké skúmanie nemohlo byť dokončené, keďže obhajobou zabezpečený porovnávací materiál nebol dostatočný a ďalší materiál nebolo možné bez súčinnosti súdu zabezpečiť. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na rozhodnutie ESĽP vo veci Bönisch proti Rakúsku zo 6. mája 1985, č. 8658/79, § 29-32.

Vzhľadom na to, že ustanovenie čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru sa vzťahuje aj na znalcov, nielen na svedkov, mal súd prvého stupňa obhajobe výsluch znalkyne Mgr. A. Saxovej umožniť. Za samostatný zásah do obhajobných práv považovali obžalovaní aj to, že súd prvého stupňa nielenže neposkytol súčinnosť nevyhnutnú pre znalecké dokazovanie, ale o nej ani doposiaľ nerozhodol. Špecializovaný trestný súd, podľa názoru obžalovaných, zjavne favorizoval znalca prokuratúry ako znalca protistrany.

Vo vzťahu k záveru súdu prvého stupňa o netransparentnosti znalcov obhajoby obžalovaní namietali, že z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní nevyplývala žiadna okolnosť o netransparentnosti znalkyne Mgr. A. Saxovej (o tejto znalkyni nie je žiadna zmienka, ani v čítaných aplikáciách a konkrétne výhrady neuvádza ani súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku). Navyše, ak mal Špecializovaný trestný súd pochybnosti o tejto znalkyni, mohol obhajobu oboznámiť s tým, ktorých znalcov bude považovať za „transparentných“ (t.j. ktorých znalecké skúmanie bude akceptovať) tak, aby ich obhajoba mohla požiadať o znalecké skúmanie. Alternatívne mohol súd prvého stupňa sám nariadiť znalecké dokazovanie a vybrať znalca podľa vlastnej úvahy. Uvedenými opatreniami by sa, podľa názoru obhajoby, aspoň čiastočne nastolila spravodlivosť súdneho konania a vyvážilo nerovnoprávne postavenie obžalovaných oproti „privilegovanému“ postaveniu prokuratúry. Navyše obhajoba sa dozvedela postoj súdu k jej znalcom až z odôvodnenia napadnutého rozsudku, a teda v priebehu konania nemohla uplatňovať svoje obhajobné práva, pritom takýto postup súdu prvého stupňa nesledoval žiaden legitímny cieľ, lebo svoje výhrady k transparentnosti znalcov mohol a mal formulovať už v štádiu pribratia znalcov. Takýmto spôsobom teda došlo k tomu, že Špecializovaný trestný súd založil svoje závery (a najmä relevantné skutkové zistenie o podpise obžalovaného PhDr. V. Y. v časovom úseku „po roku 2013“ na inkriminovaných zmenkách) len na základe znalcov protistrany, čím bola narušená rovnosť zbraní strán konania.

Uvedený postup (zakladajúci porušenie práva na obhajobu) sa prejavil, podľa názoru obžalovaných, aj v prípade ďalších znalcov zabezpečených obhajobou, a to znalca prof. Ing. Jaroslav Ďaďa, PhD., znalcov z Baskickej univerzity v Španielsku a La PORTE. Dokazovanie v tomto smere súd prvého stupňa nevykonával a jeho vykonanie odmietol v krátkom časovom odstupe pred vyhlásením napadnutého rozsudku bez legitímneho odôvodnenia, čím došlo, podľa názoru obžalovaných, opätovne k tomu, že len znalci žalujúceho prokurátora (ako protistrany) boli favorizovaní oproti znalcom obhajoby, pričom takýto postup súdu nemožno považovať za spravodlivý.

V súvislosti s právnou kvalifikáciou ustálených skutkov obžalovaní, poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1TdoV/8/2017 z 22. februára 2018, sp. zn. 6 Tdo/18/2019 zo dňa 28. mája 2019, 4 Tdo/63/2019 zo dňa 21. januára 2020, zdôraznili, že rozsudok súdu prvého stupňa prokurátor napadol len čo do výroku o treste, čo znamená, že v ďalších štádiách trestného konania už nemožno takzvanú skutkovú vetu napadnutého rozhodnutia meniť v neprospech obžalovaných.

Rozsudku súdu prvého stupňa obžalovaní v podanom odvolaní ďalej vyčítali, že z formulácie takzvanej skutkovej vety nie je zrejmé vymedzenie dvoch samostatných skutkov (tak, aby každý zo stíhaných skutkov nemohol byť v zmysle § 163 ods. 3 Trestného poriadku zameniteľný s iným), hoci súd prvého stupňa posúdil konanie odvolateľov ako konanie vo viacčinnom súbehu. Vymedzenie takzvanej skutkovej vety, podľa názoru obžalovaných pripomína skôr jednočinný súbeh tak, ako konanie obžalovaných napokon pôvodne prokurátor zažaloval. Zo spomínanej takzvanej skutkovej vety napadnutého rozsudku nie je zrejmé skutkové vymedzenie skutku právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4, písm. b) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva a ani vymedzenie skutku právne kvalifikovaného ako zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaný taktiež formou spolupáchateľstva. Už len táto okolnosť spôsobuje, podľa názoru obžalovaných, podstatnú vadu napadnutého rozsudku, ktorá odôvodňuje jeho zrušenie.

Obžalovaní preto v podanom odvolaní len „intuitívne“ dedukovali, že skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov

podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona sa mal stať v období „po roku 2013“ a „najneskôr v deň spísania notárskej zápisnice zo 7. apríla 2016“. Zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona mal byť zrejme spáchaný 21. júna 2016, kedy mali byť 1. a 2. zmenka predložené na Okresný súd Bratislava V, 22. júna 2016, kedy mala byť 3. a 4. zmenka predložené na spomínaný súd a 5. júna 2017, kedy mala byť na dotknutý súd opätovne predložená 4. zmenka.

Vo vzťahu k trestnému činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov obžalovaní uviedli, že ustanovenie § 270 ods. 2 Trestného zákona predstavuje alternatívnu zloženú skutkovú podstatu, ktorá je charakterizovaná pluralitou normatívnych znakov, a ktorej objektívna stránka je naplnená tromi rôznymi alternatívami, a to (i) falšovaním, pozmeňovaním alebo neoprávneným vyrobením peňazí alebo cenných papierov, (ii) falšovaním, pozmeňovaním alebo neoprávneným vyrobením peňazí alebo cenných papierov v úmysle dať ich ako pravé alebo ako cenné papiere vyššej hodnoty, alebo (iii) predložením falošných, pozmenených alebo neoprávnene vyrobených peňazí alebo cenných papierov ako pravých, pričom z takzvanej právnej vety napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa posúdil tento skutok podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona v zmysle druhej alternatívy teda, že obžalovaní mali trestný čin spáchať falšovaním cenných papierov v úmysle dať ich ako pravé.

V tejto súvislosti obžalovaní vyjadrili názor, že skutok tak, ako ho Špecializovaný trestný súd ustálil, nemožno podradiť pod stíhaný trestný čin. Okrem vymedzenia formy falšovania v podobe, že konaním obžalovaných sa na zmenkách deklaroval: (i) v skutočnosti nezodpovedajúci dátum vystavenia - 11. jún 2000, (ii) neexistujúce zmenkové sumy a (iii) neexistujúce indosamenty, iné skutkové konštatovania, ktoré by bolo možné podradiť pod zákonný znak falšovanie, takzvaná skutková veta napadnutého rozhodnutia neobsahuje, pritom pojem falšovanie je pojmom právnym, ktorý by sa v spomínanej skutkovej vete nemal ani objaviť, ale mal by byť skutkovo vymedzený.

Trestnoprávna ochrana stíhaného trestného činu sa však, podľa názoru obžalovaných, nevzťahuje na to, ak oprávnený vystaviteľ zmenky, v danom prípade obžalovaný PhDr. V. Y., vystavil zmenky v iný deň, než ako uviedol na zmenke. V prejednávanej veci nie je sporné, že naposledy spomínaný obžalovaný bol a je oprávnený vystavovať vlastné zmenky ako vystaviteľ. Uvedenie iného dátumu vystavenia zmenky oprávnenou osobou teda vystaviteľom zmenky však nemá žiaden vplyv na platnosť zmenky a už rozhodne nemožno takéto konanie oprávnenej osoby, podľa názoru obžalovaných, penalizovať prostriedkami trestného práva a kvalifikovať ako falšovanie. V tejto súvislosti dotknutí odvolatelia poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo/151/2007 zo 14. októbra 2008, na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 03. novembra 2010, sp. zn. 28 Cdo 3071/2010, z 30. septembra 2014, sp. zn. 29 Cdo 2854/2012, z 3. novembra 2010, sp. zn. 28 Cdo 3071/2010 a z 20. januára 2011, sp. zn. 29 Cdo 3106/2009, z ktorých plynie, že civilné súdy priznávajú nároky z antedatovaných a postdatovaných zmieniek, preto je podľa názoru obžalovaných, neprípustné, aby takéto uvedenie dátumu vystaviteľom zmenky (hoc i zjavne nezodpovedajúceho realite) bolo postihované prostriedkami trestného práva a právne kvalifikované ako falšovanie, pretože by to znamenalo, že civilné súdy priznávajú nárok na základe falošného dôkazu a tak priznávajú legitimitu nároku, ktorý je zabezpečený spáchaním trestného činu.

Obdobne tak, podľa názoru dotknutých odvolateľov, nemôže uvedenie neexistujúcej zmenkovej sumy požívať trestnoprávnu ochranu v zmysle ustanovenia § 270 Trestného zákona. Okrem toho, že tento pojem uvádzaný súdom prvého stupňa je neurčitý (súd prvého stupňa zrejme mieril na to, že zmenková suma nezodpovedala kauze), v danom prípade oprávnená osoba (t.j. vystaviteľ zmieniek PhDr. V. Y.) nespochybňuje, že táto suma je oprávnená, pritom o falšovanie cenného papiera by sa jednalo len v tomto prípade, ak by osoba odlišná od vystaviteľa zmenky vyplnila zmenkovú sumu, a to aj vtedy, ak by táto zmenková suma zodpovedala kauze (napríklad veriteľ by za dlžníka vystavil zmenu vyhotovením jeho falošného podpisu, hoci nebolo sporné, že dlh z pôžičky je reálny). Ak však túto zmenkovú sumu vyplní oprávnený vystaviteľ, nemôže sa jednať o falšovanie zmenky, a to z dôvodu, že zmenka je abstraktným cenným papierom a prípadné nesprávne alebo vymyslené uvedenie zmenkovej sumy na

zmenke nespôsobuje jej neplatnosť, a to ani na úrovni civilného práva. Preto trestnoprávnú ochranu, podľa názoru obžalovaných, nepožíva ani vyplnenie takzvanej biankozmenky v rozpore s dohodou s vystaviteľom zmenky ohľadom zmenkovej sumy. V tejto súvislosti dotknutí odvolatelia poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 6Tdo/1576/2010, sp. zn. 9 Tz 114/2000.

Vymedzeniu takzvanej skutkovej vety v rozsudku súdu prvého stupňa obžalovaní v podanom odvolaní ďalej vyčítali, že neobsahuje žiaden popis, z ktorého by bolo zrejmé, že ručiteľské vyhlásenie na inkriminovaných zmenkách bolo vykonané za spoločnosť MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o. obžalovaným PhDr. V. Y. v čase, kedy už nebol oprávnený za dotknutú spoločnosť konať, a to ani poukazom na to, že je neoprávnený. Takto ustálený skutok v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku nemôže byť preto, podľa názoru obžalovaných, trestným činom.

Osobitne vo vzťahu k 3. a 4. zmenke obžalovaní namietali, že sa jednalo o takzvané biankozmenky, teda zmenky, ktoré v čase spísania notárskej zápisnice 7. apríla 2016 neboli vyplnené, čo znamená, že nemali právnu povahu cenného papiera, a preto sa v momente spísania spomínanej zápisnice nemohlo jednáť o falošné zmenky, pritom z takzvanej skutkovej vety napadnutého rozhodnutia nevyplyva ani to, že by sa obžalovaní mali podieľať na doplnení údajov do týchto zmeniek (či už osobne alebo prostredníctvom tretej osoby).

Dotknutej skutkovej vete obžalovaní v podanom odvolaní ďalej vyčítali, že sa v nej žiadnym spôsobom nespochybňuje ani dátum uzavretia Dohody o vyplňovacom oprávnení biankozmenky (3. a 4. zmenka), ktorá mala byť uzatvorená 11. júna 2000, v dôsledku čoho je nutné spomínanú skutkovú vetu hodnotiť ako rozporuplnú, pretože na strane jednej 3. a 4. zmenku označuje ako antedatované a na strane druhej dohody o vyplňovacom oprávnení považuje za podpísané 11. júna 2000.

V uvedenej skutkovej vete, podľa názoru obžalovaných absentuje aj fakultatívny znak subjektívnej stránky trestného činu vo forme pohnútky, normatívne vyjadrený slovným spojením „v úmysle dať ich ako pravé“, pritom sa jedná sa o obligatórnu zložku skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, ktorá musí byť vyjadrená v skutkovej vete.

Vo vzťahu k trestnému činu marenia spravodlivosti obžalovaní namietali, že sa ho nemohli dopustiť už z dôvodu, že normatívnym predpokladom tohto trestného činu je existencia falošného dôkazu, pričom inkriminované zmenky nemožno jednoznačne subsumovať pod vyššie uvedený trestný čin.

Z dotknutej, opakovane spomínanej, skutkovej vety napadnutého rozsudku nie je ďalej možné, podľa názoru obžalovaných, ani náznakovo identifikovať skutkový opis, z ktorého by bolo zrejmé naplnenie kvalifikačného znaku v zmysle ustanovenia § 344 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, vyjadreného slovným spojením „v úmysle sebe zadovážiť prospech a spôsobiť značnú škodu“, pritom takýto takzvaný druhý úmysel nemožno dovodiť z právnej vety.

Poukazujúc na ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku, § 168 ods. 1, veta prvá, Trestného poriadku obžalovaní v podanom odvolaní namietali, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je, podľa ich názoru, zjavne nepreskúmateľné, neodôvodnené a v mnohých smeroch aj vnútorne protirečivé s tým, že niektoré skutkové zistenia si vzájomne odporujú a dôkazný stav z nich vyplývajúci nevytvára logickú niť potrebnú pre ustálenie viny. Namietali ďalej, že Špecializovaný trestný súd nekriticky prijal všetky skutkové závery žalujúceho prokurátora a poškodenej strany. Považovali za nesprávne skutkové zistenie „razené“ prokurátorom spočívajúce v tom, že nikto z tých, čo zmenky mohol a mal vidieť, ich nevidel, a preto zmenky nemohli existovať a boli antedatované, pretože zmenky mohol a mal vidieť len zmenkový veriteľ a zmenkový dlžník, pričom tieto osoby existenciu zmeniek nepopierajú. Nie je, podľa názoru obžalovaných, zrejmé, z akého dôvodu by mal mať napríklad svedok PhDr. B. Y. akúkoľvek vedomosť o sporných zmenkách, keďže nekonal za zmenkového dlžníka, ani za zmenkového veriteľa a ani za zmenkového avalistu, uvedené pritom možno vzťahnúť aj k ostatným svedkom, ktorí vypovedali na hlavnom pojednávaní, keďže ani u jedného z vypočutých svedkov nevyplynul taký dôvod, ktorý by nevyhnutne preukazoval to, že daný svedok zmenky „vidieť“ musel a mal.

Obdobne tak obžalovaní namietali, že niet dôvodu prečo by mala mať vedomosť o zmenkách (t.j. „mala zmenky vidieť“) manželka nebohého JUDr. A. B., svedkyňa JUDr. R. B., teda manželka advokáta, u ktorého sa predpokladá prísne dodržiavanie povinnosti mlčanlivosti. Uvedené logicky nevysvetľuje ani súd prvého stupňa (t. j. neuvádza prečo by inkriminované zmenky „musela a mala vidieť“), ak nevzal do úvahy špekulatívnu konštrukciu, že ich „musela a mala vidieť“ preto, lebo sa dalo dôvodne predpokladať, že jej nebohý manžel poruší jednu zo základných povinností výkonu advokácie a vo vzťahu k nej poruší povinnosť mlčanlivosti.

K vykonanému zvukovo-obrazového záznamu zachytávajúceho JUDr. A. B., z obsahu ktorého súd prvého stupňa usúdil, že o zmenkách nemal vedomosť, obžalovaní namietali, že podľa informácií obhajoby daný záznam pochádzal z roku 1998, pričom zmenky mali byť vystavené 11. júna 2000, a preto v tom čase o sporných zmenkách objektívne nemohol mať vedomosť.

Navyše súd prvého stupňa pri vykonávaní tohto dôkazu neoboznámil dátum jeho vyhotovenia, pritom podľa ustanovenia § 278 ods. 2 Trestného poriadku, ak nejde o prípad podania obžaloby po konaní o návrhu na dohodu o vine a treste podľa § 232 ods. 4 alebo 5, súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané.

Pre rozpor s citovaným ustanovením, ako aj z dôvodu jeho vykonania v rozpore s § 270 ods. 2 Trestného poriadku považovali obžalovaní uvedený zvukovo-obrazový záznam za absolútne nepoužiteľný, keďže bez oboznámenia dátumu (na hlavnom pojednávaní) jeho vykonanie nemá žiadnu výpovednú hodnotu.

V tejto súvislosti obžalovaní v podanom odvolaní ďalej namietali, že ani svedkyňa Y. P. v čase vystavenia inkriminovaných zmeniek nemala dôvod o nich vedieť, keďže v tom čase v spoločnosti MARKÍZA SLOVAKIA, s.r.o. nepôsobila, ale až podstatne neskôr, pritom ani jej neskoršie pôsobenie v menovanej spoločnosti logicky nemohlo odôvodniť to, že by mala mať vedomosť o existencii sporných zmeniek, pretože účtovníctvo dotknutej spoločnosti a Slovenskej televíznej spoločnosti, s.r.o. bolo vedené v katastrofálnom stave, čo napokon vyplýva z výpovede samotnej svedkyne Y. P., ktorá uviedla, že v účtovnej evidencii Slovenskej televíznej spoločnosti, s.r.o. sa evidovali faktúry vystavené na ťarchu nie tejto spoločnosti, ale poškodenej spoločnosti MARKÍZA SLOVAKIA, s.r.o., z množstva oboznámených listinných dôkazov z Rady pre vysielanie a retransmisiu, z ktorých je zrejmé, že poškodenej spoločnosti boli udeľované pokuty, ktoré však aj napriek ich nezaplateniu v lehote splatnosti neboli evidované v jej účtovníctve a rovnako tak nebol evidovaný v účtovníctve dotknutej spoločnosti ani záväzok uznaný svedkyňou W. B. voči W. V., na základe ktorého došlo k exekúcii podniku. Uvedené pritom jasne vyplýva aj z výpovede svedkyne U. Q. na hlavnom pojednávaní konanom 24. júna 2019. Za takejto situácie preto, podľa názoru obžalovaných, nemožno vychádzať z toho, že kategória svedkov, ktorá prichádzala do kontaktu s účtovnou evidenciou spoločnosti MARKÍZA SLOVAKIA, s.r.o., mala mať vedomosť o sporných zmenkách. Uvedená okolnosť je zvýraznená o to viac, že záväzok vyplývajúci zo zmeniek, je záväzkom z titulu zmenkového ručenia, ktorý nie je priamym záväzkom (evidujúcim sa v hlavnej knihe), ale len fakultatívne v prílohe k účtovnej súvahe, pričom svedkyňa U. Q., ktorá v čase vystavenia inkriminovaných zmeniek viedla účtovníctvo spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o. sa nevedela vyjadriť, kto vlastne vystavil prílohu k účtovnej súvahe, kde mali byť zmenky zaevidované, pričom od nej ako jedinej účtovníčky si nikto nežiadal doklady k spracovaniu prílohy. Za takejto situácie preto, podľa názoru obžalovaných, nemožno vychádzať z toho, že ak zmenky neboli zaevidované v prílohe k účtovnej súvahe, kde o nich mohla byť informatívna poznámka, nemohli existovať a rovnako nemožno vychádzať z toho, že táto svedkyňa mala mať vedomosť o týchto zmenkách. O úrovni vedenia účtovnej evidencie svedčí aj to, že napriek vedeniu početných súdnych sporov v dotknutom období, ktoré obhajoba oboznámila, v účtovníctve zachytené neboli.

Vo vzťahu k namietanému zlému vedeniu účtovníctva poškodenej spoločnosti obžalovaní poukázali na oboznámené účtovné závierky dotknutej spoločnosti, v ktorých sa účtovná stopa jednej zo zmeniek

stratila, čo vyplýva i zo záverov znalca prof. Ing. Jaroslava Ďaďa, PhD., ktoré nespochybnila ani znalkyňa Ing. Lenka Balkovičová, ale naopak v dôsledku tejto skutočnosti sa odklonila od svojho písomne vypracovaného znaleckého posudku a zmenila jeho záver. Účtovná evidencia a s tým spojená kategória „účtovných svedkov“ nemôže preto, podľa názoru obžalovaných, žiadnym spôsobom preukazovať ich vinu. Okrem toho zmenky mohli byť zaznamenané v takzvaných vykonávaných správach o due diligence pri transakciách súvisiacich s prevodmi obchodných podielov, ktorých oboznámenie obhajoba navrhla vykonať ako dôkaz a za tým účelom ich zabezpečiť od poškodených. Tento dôkazný návrh však súd prvého stupňa zamietol bez racionálneho odôvodnenia.

V podanom odvolaní obžalovaní ďalej namietali, že účelom vystavenia zmienok bolo urovanie sporu o licenciu spoločnosti TV MARKÍZA, ktorý mal základ v uznaní záväzku W. V. W. B. (konajúcou v mene spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o.) a vyústil do dražby podniku, ktorej súčasťou bola licencia ako i väčšinový podiel Slovenskej televíznej spoločnosti, s.r.o., pritom Rada pre vysielanie a retransmisiu rozhodovala o prechode licencie televízie na spoločnosť GAMATEX, s.r.o. (ako vydražiteľa), a preto hrozilo, že spoločnosť MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o. bude bez licencie. Úvahy súdu prvého stupňa, že licencia tejto spoločnosti nebola ohrozená, preto nie je možné, podľa názoru obžalovaných, akceptovať.

V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na vykonané listinné dôkazy zabezpečené zo Slovenského národného archívu, z ktorých podľa ich názoru vyplýva, že Rada pre vysielanie a retransmisiu aj napriek prijatiu novely zákona č. 468/1991 Zb. účinné od 19. októbra 1999 rokovala o prechode licencie, a preto licencia poškodenej spoločnosti bola ohrozená tým, že Rada pre vysielanie a retransmisiu mohla schváliť prechod licencie na spoločnosť GAMATEX, s.r.o. z titulu vykonanej dražby. Obhajoba v tejto súvislosti žiadala zabezpečiť celý administratívny spis z Rady pre vysielanie a retransmisiu SR o prechode licencie, v ktorej bol dokumentovaný podrobný priebeh administratívneho konania, avšak súd vykonať tento dôkaz odmietol, hoci poškodený, ktorý k uvedenému spisu mal prístup, selektívne oboznamoval len tie dokumenty, ktoré podporovali jeho tvrdenia.

Nejasnosť skutkových zistení v tomto smere vyvodzovali obžalovaní aj z toho, že súd prvého stupňa vypočul svedkyňu U. Z., ktorá však v rozhodnom období nebola vedúcou licenčného odboru Rady pre vysielanie a retransmisiu a jeho vedúcu JUDr. U. Z., ktorá vypracovala všetky relevantné materiály na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu, čo vyplýva z oboznámených listinných dôkazov, nepochopiteľne odmietol vypočuť, respektíve nevyhovel návrhu obhajoby na vykonanie tohto dôkazu. Záver o existencii ohrozenia licencie, podľa názoru obžalovaných, podporovala aj skutočnosť, že svedok S. sa práve z tohto dôvodu obracal na rôzne štátne orgány so žiadosťami o pomoc (uvedené nesporne vyplýva z prečítaných listinných dôkazov zabezpečených z Rady pre vysielanie a retransmisiu SR). Takouto oslovenou osobou bola i U. O., ktorá sa k ohrozeniu licencie mohla vyjadriť, avšak tento obhajobný návrh súd prvého stupňa zamietol. Rovnako súd zamietol i návrh na vypočutie JUDr. U. Z., ktorý sa mohol vyjadriť k „nárokovateľnosti“ na predĺženie licencie, a teda k posúdeniu opodstatnenosti tretej podmienky inkriminovaných zmienok.

Navyše, ak by licencia poškodenej spoločnosti nebola ohrozená, tak nie je zrejmé, z akého dôvodu by v rámci vysporiadania došlo k zaplateniu čiastky 80.000.000,-Sk, čo logicky nevedel vysvetliť ani svedok S. vo svojom výsluchu v prípravnom konaní.

Nemožno tiež, podľa názoru obžalovaných, vychádzať z toho, že spor o prechode licencie bol urovaný len čiastkou 80.000.000,- Sk, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že okrem uvedenej sumy ďalšiu čiastku vo výške cca 35.000.000, - Sk vysporiadal svedok S. ako súčasť vyrovnania v spore o licenciu (čo jednoznačne potvrdili svedkovia Q., S., a P.). V tomto smere mal preto súd prvého stupňa minimálne upraviť skutkovú vetu o výšku finančného vysporiadania tak, že jeho súčasťou bola aj spomínaná čiastka 35.000.000,- Sk (t.j. prevzatie záväzku spoločnosťou svedka S. - E., s.r.o.). Podľa názoru obžalovaných však súčasťou mimosúdneho vysporiadania mali byť aj sporné zmenky.

V tejto súvislosti obžalovaní uviedli, že 30. júna 2000 došlo k uzavretiu zmluvy o prevode akcií spoločnosti A.D.A.M., na základe ktorej obžalovaní Mgr. Q. S. a JUDr. B. M. dostali čiastku

80.000.000,- Sk, v ten istý deň bola súčasne uzavretá zmluva medzi svedkami S. a Q., na základe ktorej sa spoločnosť svedka S. zaviazala vysporiadať záväzok voči spoločnosti svedka Q., k čomu nakoniec aj došlo, v tento istý deň sa uzatvorila aj zmluva o budúcom prerozdelení zisku a podľa názoru obhajoby v ten istý deň došlo aj k odovzdaniu sporných zmieniek podpísaných 11. júna 2000.

Z uvedeného, podľa názoru obžalovaných, vyplynulo, že na mimosúdnom vyrovnaní participovali traja koneční užívatelia výhod televízie Markíza, a to americký investor, ktorý prostredníctvom Slovenskej televíznej spoločnosti, s.r.o. zaplatil čiastku 80.000.000,- Sk, svedok S., ktorý prostredníctvom spoločnosti E. zaplatil čiastku približne 35.000.000,- Sk (ktorú si predtým spoločnosť GAMATEX, s.r.o. požičala od spoločnosti svedka Q.) a nakoniec obžalovaný PhDr. V. Y., ktorý vystavil zmenky viažuce sa na predĺženie televíznej licencie a budúci predaj zahraničnému investorovi. Uvedené, podľa názoru obžalovaných, logicky vysvetľuje i údajný časový nesúlad, na ktorý upozorňuje súd prvého stupňa, spočívajúci v tom, že nie je logické, aby 27. júna 2000 (t.j. po vystavení zmieniek 11. júna 2000) obžalovaný Mgr. Q. S. v konaní pred Radou pre vysielanie a retransmisiu SR nesúhlasil so zastavením konania, pritom v uvedenom čase obžalovaný Mgr. Q. S. a JUDr. B. M. nemali zabezpečenú čiastku 80.000.000,- Sk a ani čiastku 35.000.000,- Sk, pretože dotknuté zmluvy boli uzavreté až 30. júna 2000 s tým, že obžalovaný Mgr. Q. S. nikdy netvrdil, že zmenky vystavené 11. júna 2000 mal v ten deň k dispozícii.

V tejto súvislosti obžalovaní namietali, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal ani s obhajobou obžalovaného Mgr. Q. S. spočívajúcou v tom, že 27. júna 2000 nemohol konať za spoločnosť GAMATEX, s.r.o. samostatne, pretože v tento deň bol ešte spolukonateľom dotknutej spoločnosti svedok B., s ktorým musel konať spoločne, a ktorý podľa jeho vlastného vyjadrenia bol „poistkou“ pána S. a Z., ktorí mali záujem nadobudnúť licenciu TV Markíza prostredníctvom spoločnosti A.D.A.M. a.s. a GAMATEX, s.r.o.

Práve dátum vystavenia zmieniek, a to 11. jún 2000 potvrdzuje, podľa názoru obžalovaných, jeho realita, pretože pokiaľ by sa obžalovaní rozhodli zmenky antedatovať, tak „ideálnym dátumom“ by bol práve 30. jún 2000, kedy sa podpisovali všetky rozhodujúce dokumenty, nie je logicky zdôvodnené, z akého dôvodu by si obžalovaní zvolili práve dátum 11. jún 2000, ktorý nie je ničím významný (vtedy nedošlo k podpisu žiadnych relevantných dokumentov) a nie napríklad „ideálny“ 30. jún 2000.

Taktiež zjavne nereálne vyznieva, podľa názoru obžalovaných, aj konštrukcia, že by obžalovaný Mgr. Q. S. súhlasil s mimosúdnyim vysporiadaním len v sume 80.000.000,- Sk, keď z vykonaného dokazovania (najmä výsluchu svedka B.) vyplynulo, že jedným zo záujemcov o kúpu poškodenej spoločnosti bola skupina S. - Z., ktorí „vyslali“ do orgánov spoločností A.D.A.M. a.s. aj GAMATEX, s.r.o. svoju „poistku“, a to svedka B. s manželkou, ktorý na hlavnom pojednávaní vypovedal, že sa rokovalo o získaní licencie za čiastku vo výške 350.000.000,- Sk, čo je porovnateľná hodnota s hodnotou vystavených zmieniek vo výške 500.000.000,- Sk, a nie s čiastkou 80.000.000,- Sk. Obžalovaní preto nesúhlasili s názorom súdu prvého stupňa, že suma 500.000.000,- Sk za vystavenie zmieniek vyznieva nereálne, keďže „v hre“ bola licencia spoločnosti TV MARKÍZA.

V tejto súvislosti obžalovaní zdôraznili, že vyššie naznačený spor sa vysporiadal za vyše 130 mil. Sk, pričom aj táto suma by mohla z optiky uvažovania súdu prvého stupňa byť považovaná za nereálnu, avšak Špecializovaný trestný súd logicky nevysvetľuje, prečo čiastka cca 130 mil. Sk je (z jeho pohľadu) reálna, a čiastka navýšená o 500 mil. Sk je už nereálna. V tomto smere súd prvého stupňa, podľa názoru obžalovaných, nevykonal žiadnu logickú úvahu a iba nekriticky prebral tvrdenia žalujúceho prokurátora, pritom o hodnote licencie spoločnosti TV Markíza, svedčí napríklad zmluva o prevode obchodného podielu medzi nadobúdateľom H. O. a prevodcom W. B., ktorej predmetom bol prevod obchodného podielu W. B. vo výške 50% na spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o. za čiastku 50.000.000,- CHF (t.j. sumu, ktorá evidentne presahuje hodnotu vystavených dvoch zmieniek vo výške 500.000.000,- Sk), pričom aj konštrukcia splatnosti odplaty za prevod obchodného podielu zodpovedá konštrukcii splatnosti zmieniek, keďže cena mala byť splatná o 6 rokov po uzavretí zmluvy (teda 31. decembra 2006, kedy sa malo rozhodovať o predĺžení licencie), pretože len v prípade predĺženia licencie

mala spoločnosť MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o. reálnu hodnotu.

Podľa názoru obžalovaných je preto nepochybné, že zmenková suma bola reálna, zmenky mali riadne odôvodnenú hospodársku kauzu, ktorú nakoniec pripustil i svedok Ing. X. S., ktorý v prípravnom konaní vypovedal, že vedel o záväzkoch obžalovaného PhDr. V. Y. voči obžalovanému Mgr. Q. S. (pričom táto jeho výpoveď sa stala súčasťou dokazovania vykonávaného na hlavnom pojednávaní, keďže bola v rámci odstraňovania rozporov prečítaná).

Na uvedených záveroch, podľa názoru obžalovaných, nič nemení ani výpoveď spolupracujúceho svedka Mgr. V. I., ktorého prvotný záujem spočíva v získaní výhod zo spolupráce s policajnými orgánmi, navyše jeho výpoveď nekorešponduje s inými dôkazmi (napríklad svedok vypovedal, že obžalovaný Mgr. Q. S. z utrženej čiastky 80.000.000,- Sk mal časť odovzdať Ing. W., ktorý však zomrel 4. augusta 1999), preto obžalovaní v tento súvislosti navrhli znalecké skúmanie za účelom posúdenia vierohodnosti tohto svedka, okrem iného aj z dôvodu, že tento svedok produkoval v rôznych konaniach rôzne výpovede zjavne nekorešpondujúce s ostatnými dôkazmi.

Obžalovaní v podanom odvolaní ďalej vytýkali súdu prvého stupňa, že odmietol ako neodôvodnené návrhy na doplnenie dokazovania zabezpečením správy Slovenskej informačnej služby, ktorá monitorovala činnosť spoločnosti TV Markíza v rozhodnom období, vypočutím svedka Y. R., doplnením znaleckého dokazovania znalcom obhajoby alebo ďalším súdom ustanoveným znalcom, keďže znalecký posudok znalkyne PhDr. A. W., ktorý sa prezentuje ako kardinálny dôkaz, nie je, podľa názoru obžalovaných, absolútne preskúmateľný a presvedčivý, už len z toho dôvodu, že táto písomznalkyňa si pomýlila niekoľko desiatok kópií s originálom.

V ďalšej časti podaného odvolania obžalovaní namietali nezákonnosť dokazovania vykonaného čítaním prepisov komunikácií z aplikácií „Threema“, „WhatsApp“ a ďalších. Upozornili v tejto súvislosti, že súd prvého stupňa spomínané aplikácie zmiešava (napríklad jeho záver o ovplyvňovaní znalkyne nemal podklad v aplikácii Threema, ale zrejme v aplikácii „WhatsApp“) a hoci Špecializovaný trestný súd uznal námietku obhajoby, že je potrebné predložiť kompletný prepis komunikácií z aplikácie „Threema“, v prípade ostatných aplikácií takéto predloženie nepožadoval. Navyše obhajobe neboli predložené ani kompletne digitálne stopy zo zabezpečených mobilných telefónov, hoci je nepochybné, že tieto stopy vykazujú neurčitosti (napríklad čítané z aplikácie „WhatsApp“), a preto nemôžu byť vyhodnotené ako zákonne vykonané dôkazy.

V tejto súvislosti obžalovaní ešte namietali, že výsledky dokazovania v iných konaniach vedených voči Mgr. Q. S. preukazujú, že ani predložená komunikácia z aplikácie „Threema“ nie je kompletná, keďže sa sústavne objavujú jej nové verzie, a preto nepovažovali tieto komunikácie za zákonne vykonané a navrhli vykonať znalecké dokazovanie za účelom preukázania autenticity digitálnych stôp.

S poukazom na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúcej sa spracovávanía osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), jej čl. 5 ods. 3, rozsudok Súdného dvora Európskej únie (ďalej aj „SDEU“) Tele2 Sverige AB/C-203/15, C-698/15 z 21. decembra 2016 a návrh GA Giovanni Pitruzzella prednesený 21. januára 2020 vo veci H.K. proti Prokuratuur, C-746/18, obžalovaní namietali, že k analýze a extrakcii dát vykonaných Europolom sa pristúpilo bez predchádzajúceho súhlasu nezávislého správneho orgánu alebo súdu, hoci uvedené dáta, podľa názoru obžalovaných, podliehajú pod pôsobnosť uvedenej Smernice a je irelevantné, či boli získané od telekomunikačného podniku alebo od inej osoby (s výnimkou iného než koncového používateľa).

V prípade pochybností, či takýto postup je v súlade s právom Európskej únie, obžalovaní navrhli prerušenie konania za účelom predloženia prejudiciálnych otázok SDEÚ, ktoré v podanom odvolaní aj konkretizovali.

Nezákonnosť dokazovania vykonaného čítaním komunikácie zaznamenaj aplikáciou „Threema“ vyvodili

obžalovaní aj zo skutočnosti, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 17. decembra 2019 prečítal ako listinný dôkaz podľa § 269 Trestného poriadku znalecký posudok č. 18/2019 Ing. Ostera, nevykonával znalecké dokazovanie v zmysle forenzej správy vypracovanej Europolom, hoci výsledky z iných konaní preukazujú vážne pochybnosti o úplnosti tejto komunikácie. Okrem toho v spomínanom znaleckom posudku nie je zabezpečená komunikácia z aplikácie „Threema“, a preto nie je možné zistiť autentickosť verzie predloženej žalujúcim prokurátorom.

Obdobne potom obžalovaní v podanom odvolaní namietali prečítanie postupom podľa § 269 Trestného poriadku odborného stanoviska Mgr. Márie Zelenkovej a znaleckého posudku KEÚ na hlavnom pojednávaní konanom 4. decembra 2019, keďže sa jedná o znalecké úkony nie listinné dôkazy, navyše v prípade odborného vyjadrenia Mgr. Márie Zelenkovej nie je zrejmé, ako bolo zabezpečené bez podpisu a pečiatky znalca a hlavne k čomu takýto dôkaz slúži.

Porušenie práva na obhajobu videli obžalovaní aj v tom, že takzvaná zmenka č. 5, ktorú odovzdal policajným orgánom svedok H. D., sa „objavila“ až v priebehu hlavného pojednávania, hoci tento svedok na hlavnom pojednávaní konanom 6. novembra 2019 vypovedal, že túto zmenku odovzdal policajným orgánom v lete roku 2018, avšak obsah tohto vyšetrovacieho úkonu nie je žiadnym spôsobom zadokumentovaný vo vyšetrovacom spise, pričom táto okolnosť, podľa názoru obžalovaných, vážne narušuje zákonnosť celého procesu, pretože vyvoláva dôvodné pochybnosti o kompletnosti vyšetrovacieho spisu a vzbudzuje podozrenie o utajovaní dôkazov pred obhajobou (nie je totiž zrejmé, aké ďalšie úkony sa v danej veci vykonali a prečo ich orgány činné v trestnom konaní vykonávali spôsobom, ktorý nemá oporu v Trestnom poriadku) a predstavuje závažné porušenie Dohovoru, ako i Smernice 2012/13/EÚ.

V ďalšej časti podaného odvolania obžalovaní s poukazom na Smernicu 2016/343 namietali nezákonné zloženie senátu z dôvodu, že prokurátor JUDr. Ján Šanta v prejednávanej trestnej veci mediálne prezentoval obžalovaných ako jednoznačne vinných (známe sú najmä mediálne vyhlásenia prokurátora o 150% dôkaznom stave a pod.), pričom takýmto postupom dochádza k príkreému porušovaniu práva na prezumpciu nevinu. Aj keď vnútroštátna úprava neustanovuje výslovne vhodné opatrenia na zabezpečenie neporušenia práva na prezumpciu nevinu, podľa názoru obžalovaných takýmito opatreniami sú: (i) zmena senátu v danej veci, (ii) zmena prokurátora a (iii) vydanie príkazu súdom, ktorým sa prokurátorovi zakáže produkovať mediálne vyhlásenia porušujúce právo obžalovaných na prezumpciu nevinu.

Zmena senátu je, podľa názoru obžalovaných, odôvodnená najmä tým, že pri takýchto mediálnych vyhláseniach prokurátor doslova vytvára mediálny tlak na namietaných sudcov, ktorý im neumožňuje vo veci zákonne a spravodlivo rozhodnúť. Za príklad dôsledkov takéhoto mediálneho tlaku obžalovaní považovali zásadný rozpor vo výpovedi svedka S., skutočnosť, že senát Špecializovaného trestného súdu nerozhodol o návrhu obžalovaných na vykonanie dokazovania a bránil im vykonávať znalecké dokazovanie. Za právne relevantné považovali obžalovaní tiež to, že súd prvého stupňa sám nevykonával žiadne opatrenie podľa čl. 4 ods. 2 Smernice 2016/343.

Obžalovaní vyjadrili názor, že Špecializovaný trestný súd rozhodol pod zjavným mediálnym tlakom, ku ktorému prispel aj žalujúci prokurátor, a táto skutočnosť mala vplyv na napadnuté rozhodnutie, ako i procesné úkony. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na rozhodnutia ESĽP - Craxi proti Taliansku č. 34896/97 z 05. decembra 2002, Polednová proti Českej republike č. 2615/10 z 21. júna 2011.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa neprijal žiadne z opatrení na zabezpečenie prezumpcie nevinu a v rozpore s právom Európskej únie nepripustil opravný prostriedok, obžalovaní žiadali odvolací súd, aby zrušil napadnutý rozsudok a vec prikázal inému senátu Špecializovaného trestného súdu.

Vo vzťahu k výroku o treste obžalovaní uviedli, že uložené tresty považujú za neprimerane prísne namietajúc, že súd prvého stupňa, podľa ich názoru, nepostupoval správne, pokiaľ pri ukladaní trestov nezohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona s poukazom na to, že v

minulosti boli postihnutí za spáchanie priestupkov. Takýto postup Špecializovaného trestného súdu považovali obžalovaní za prejav svojvôle a za odklon od stabilizovanej judikatúry súdov vyšších inštancií. V tejto súvislosti poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 To 6/2011 zo 4. augusta 2011, rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2 To/92/2013 z 30. októbra 2013 a namietali, že v ich prípade v prevažnej miere išlo o dopravné priestupky, pričom súd prvého stupňa vôbec neskúmal, akých dopravných priestupkov sa dopustili, a či vzhľadom na ich povahu a časový odstup medzi nimi je odôvodnené nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je v tejto časti, podľa názoru obžalovaných, lakonické a ako také nesúladné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Zdôraznili, že spomínané dopravné priestupky vôbec nesúviseli so žalovanou trestnou činnosťou, doposiaľ nespáchali žiaden trestný čin, dodržiavali právny poriadok a nedopúšťali sa okrem inkriminovaných priestupkov žiadnych iných postihnuteľných deliktov.

Osobitne obžalovaní namietli výšku peňažného trestu uloženého obžalovanému Mgr. Q. S. z dôvodu jeho zjavnej neodôvodnenosti a nepreskúmateľnosti s tým, že súd prvého stupňa, podľa ich názoru, nevychádzal pri určení tohto trestu zo žiadnych výsledkov dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené obžalovaní navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu odvolaním napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju znovu prejednal a rozhodol. Odvolanie prokurátora a odvolanie poškodeného obžalovaní navrhli podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

Prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo svojom vyjadrení namietal, že odvolanie obžalovaných nie je, podľa jeho názoru, dôvodné. V prvom rade uviedol, že v ním podanej obžalobe sa nenachádza žiadne tvrdenie, ktoré by nasvedčovalo tomu, že stíhané skutky považoval za spáchané v jednočinnom súbehu, naopak najmä z právnej kvalifikácie skutku v kontexte záverečnej reči prokurátora je celkom, podľa jeho názoru, evidentné, že stíhaný skutok je kvalifikovaný ako viacčinný súbeh, čomu zodpovedal aj návrh prokurátora na uloženie trestov. Namietal ďalej, že ustanovenie § 258 ods. 1 Trestného poriadku nepojednáva o povinnosti súdu upozorniť obžalovaných na možnosť prísnejšej kvalifikácie skutku, navyše skutok v rozsudku nebol v porovnaní s obžalobou prísnejšie kvalifikovaný, ale úplne rovnako.

Prokurátor ďalej vyjadril názor, že v súvislosti s výsluchmi svedkov B. a S. nedošlo k porušeniu práv obžalovaných na obhajobu, pretože obaja svedkovia boli aspoň raz, a to v prípravnom konaní kontradiktórne vypočutí za prítomnosti obhajcov, pričom po opakovanom predvolávaní na hlavné pojednávanie, títo svedkovia opakovane prehlásili, že sa hlavného pojednávania v Slovenskej republike nezúčastnia, a to svedkyňa B. preto, že v inej trestnej veci obžalovaného PhDr. V. Y. vystupuje ako poškodená a z tohto dôvodu sa obáva o svoj život a svedok S. preto, lebo sa zdržiava na americkom kontinente a vzhľadom na svoj vyšší vek sa už hlavného pojednávania v Slovenskej republike nemieni zúčastniť. Za daných okolností boli, podľa názoru prokurátora, splnené podmienky podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku na prečítanie zápisníc o výsluchoch týchto svedkov na prebiehajúcom hlavnom pojednávaní.

K obžalovaným namietanému porušeniu práva na znalecké dokazovanie, najmä pokiaľ ide o takzvaný znalecký posudok Mgr. Alexandry Saxovej, prokurátor uviedol, že tento dôkaz nebolo možné na hlavnom pojednávaní vykonať, pretože v prípade pripustenia takéhoto dôkazu by súd prvého stupňa postupoval v rozpore s § 147 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého na preskúmanie posudku znalca môže súd pribrať len znalecký ústav a nie iného znalca, fyzickú osobu tak, ako sa toho domáhali obžalovaní.

Právnu kvalifikáciu ustálených skutkov považoval prokurátor vo svojom vyjadrení za správnu a taktiež za správne a jasné považoval skutkové zistenia, preukázané v intenciách § 2 ods. 10 Trestného

poriadku, po zohľadnení obrany obžalovaných, celým radom svedeckých výpovedí, výsledkami mnohých znaleckých posudkov a početných listín, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a objektivizujú, nezistiac medzi nimi akékoľvek rozpory a nezistiac ani nezákonnosť vo vykonávaní dôkazov.

Vo vzťahu k namietanému nepredloženiu originálu zmenky č. 5, prokurátor uviedol, že v súvislosti s touto zmenkou boli súdu prvého stupňa predložené kompletne dostupné dôkazy, t. j. samotná kópia tejto zmenky, ktorá bola prečítaná v zmysle § 269 Trestného poriadku s tým, že tento dôkaz bol doplnený výsluchom svedka H. D.. Navyše predmetná zmenka nie je súčasťou skutku obžaloby a ani rozsudku a má len podporný dôkazný význam v tom slova zmysle, že sporné štyri zmenky neboli reálne, nezodpovedali žiadnemu skutočnému oprávnenému nároku obžalovaného Mgr. Q. S. a jeho spoločností, boli fiktívne, vyhotovené s cieľom neoprávnene sa obohatiť.

K namietanému vplyvu médií prokurátor vo svojom vyjadrení uviedol, že v mediálnom informovaní o priebehu súdneho pojednávania nebolo, podľa jeho názoru, badať žiadnu neobjektívnosť, alebo prikláňanie sa médií k niektorej z procesných strán, pretože médiá o priebehu súdneho pojednávania informovali objektívne, dávajúc rovnaký časový priestor na vyjadrenie sa všetkým procesným stranám.

Za zákonný považoval prokurátor vo svojom vyjadrení tak výrok o nároku poškodeného na náhradu škody, ako aj výrok o treste u obžalovaného PhDr. V. Y., trest v prípade obžalovaného Mgr. Q. S. považoval za mierny.

K odvolaniu obžalovaných sa, prostredníctvom splnomocnenca, vyjadril aj poškodený, ktorý vo vzťahu k právnej kvalifikácii stíhaných skutkov uviedol, že zo skutkovej vety podanej obžaloby, ani z jej odôvodnenia, nevyplyva, že by obžaloba kvalifikovala dotknutý skutok ako jednočinný súbeh stíhaných trestných činov. Vo vzťahu k nevypočutiu svedkov W. B. a E. S. na hlavnom pojednávaní poškodený vo svojom vyjadrení uviedol, že v zmysle judikatúra ESLP, ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa vyžaduje z pohľadu práva na spravodlivé súdne konanie a zachovanie práva na obhajobu, aby dôkaz, ktorý je rozhodujúci pre uznanie viny, bol aspoň v jednom štádiu trestného stíhania vykonaný kontradiktórnym spôsobom, teda tak, aby obhajoba mala možnosť tohto svedka (alebo znalca) vypočuť. V tejto súvislosti poškodený poukázal na rozhodnutia ESLP vo veci Luca proti Taliansku z 27. mája 2001, sťažnosť č. 33354/96, Van Mechelen a ostatní proti Holandsku z 23. apríla 1997, sťažnosť č. 21363/93.

Vo vzťahu k rozhodnutiu ESLP vo veci Al-Khawaja a Tahery poškodený vo svojom vyjadrení poukázal na jeho body 119 a 147, ktoré stanovujú výnimky z použitia v spomínanom rozhodnutí formulovaných pravidiel, pričom citovaný rozsudok zároveň zdôraznil, že pojem „rozhodujúci“ je potrebné vnímať v reštriktívnom zmysle, teda vzťahujúci sa na dôkaz takého významu alebo dôležitosti, ktorý je pravdepodobne určujúci pre výsledok konania - teda pre uznanie viny (bod 131 spomínaného rozsudku ESLP).

V tejto súvislosti ešte poškodený uviedol, že obidvaja svedkovia boli v jednom štádiu trestného konania (v prípravnom konaní) vypočutí kontradiktórnym spôsobom a ani jedna z týchto dvoch svedeckých výpovedí nebola rozhodujúcim dôkazom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa o uznaní viny, čo koniec-koncov nepriamo potvrdila vo svojom podaní aj samotná obhajoba, keď uviedla, že o zmenkách nemohol mať vedomosť nikto, okrem zmenkového veriteľa a zmenkového dlžníka (bod 78 podania obhajoby).

Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu poškodený vo svojom vyjadrení namietal, že znalecký posudok znalkyne Mgr. Alexandry Saxovej, ktorá vyhodnotila znalecké skúmanie znalkyne PhDr. Eriky Strakovej ako nesprávne, je kontrolným znaleckým posudkom, ktorý však zmysle § 147 ods. 1 Trestného poriadku môže vypracovať iba znalecký ústav.

V ďalšej časti vyjadrenia poškodený predložil svoje hodnotenie zistení znalca Geralda M. LaPorte, ktorý podľa názoru poškodeného dospel k záveru, že metóda chemickej analýzy už nemôže potvrdiť alebo vyvrátiť, či sporné zmenky boli alebo neboli podpísané v roku 2000, keďže atrament bol nanesený na

papier pred viac ako dvomi rokmi, pritom všetky vedecké metódy a postupy uvádzané Geraldom M. LaPortom, ako prostriedok určenia relatívneho veku atramentu, nie sú schopné určiť vek atramentu po prekročení hranice 24 mesiacov od zápisu. Podľa názoru poškodeného obsah znaleckého posudku Geralda M. Laporteho nemal žiadnu relevanciu pre rozhodnutie vo veci samej, keďže z vykonaných dôkazov je zrejmé, že zmenky boli podpisované najneskôr v roku 2016 (7. apríla 2016 bola spísaná notárska zápisnica - teda viac ako dva roky potom, ako mohol byť chemickou analýzou atramentu zistený čas podpisu).

V tejto súvislosti poškodený poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa súhlasil s výsluchom vyššie spomínaného znalca, pričom obhajoba opakovane upresňovala dátum jeho výsluchu, nakoniec však jeho účasť nevedela zabezpečiť z dôvodu zaradenia obžalovaného Mgr. Q. S. na takzvaný sankčný (Magnitského) zoznam Spojených štátov amerických koncom roka 2019.

Vo vzťahu k obhajobou navrhovanému vykonaniu dokazovania prečítaním „znaleckého posudku“ Baskickej univerzity poškodený vo svojom vyjadrení namietal, že k jeho relevancii a k uznaniu použitých metód sa jasne odmietavo vyjadril vo svojom znaleckom posudku číslo PPZ-KEU-BA-EXP-2019/8292 Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru, navyše závery Baskickej univerzity sú, podľa názoru poškodeného, v priamom rozpore so závermi prezentovanými v posudku Geralda M. LaPorte vykonanom na hlavnom pojednávaní.

Odmietnutie vykonania znaleckého dokazovania, realizovaného znalcom Prof. Ing. Jaroslavom Ďaďom, súdom prvého stupňa, považoval poškodený za správne, keďže znalecký posudok uvedeného znalca obsahoval rovnaké skutočnosti ako znalecký posudok znalkyne Ing. Lenky Balkovičovej s tým, že samotná obhajoba v odôvodnení svojho odvolania, podľa názoru poškodeného, neuvádzala žiadne nové okolnosti, ktoré by nad rámec vykonaného dokazovania mal preukazovať znalecký posudok Prof. Ing. Jaroslava Ďaďa, PhD.

K právnej kvalifikácii skutkov poškodený uviedol, že skutková veta napadnutého rozsudku, podľa jeho názoru, obsahuje dve rôzne konania a dva rôzne trestnoprávne relevantné následky. V tejto súvislosti poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 28/2019 (R 16/2019), týkajúce sa práve viacčinného súbehu pri posudzovaní korupcie verejného činiteľa, ktorý zároveň zneužíje svoju právomoc.

Vychádzajúc zo skutkovej vety napadnutého rozsudku (a rovnako zo skutkovej vety podanej obžaloby) považoval poškodený za zrejmé, že pri danej právnej kvalifikácii chceli obžalovaní spôsobiť dva rôzne (aj keď vecne nadväzujúce) následky, definované v dvoch rôznych ustanoveniach osobitnej časti Trestného zákona a zároveň v ich prípade išlo o dve rôzne, kvalitatívne odlišné (aj keď vecne nadväzujúce) konania, ktoré diferencovane smerovali k spôsobeniu dotknutého kauzálneho následku. Chronologická nadväznosť týchto dvoch skutkov, teda najskôr konanie spočívajúce vo falšovaní zmieniek (ich antedatovaním a antedatovaním avalu a indosamentu) a následné predloženie sfalšovaného dôkazu (zmeniek s antedatovanými záznamami a vymyslenou kauzou) v konaní pred civilným súdom, nič nemení na tom, že išlo vždy o dva samostatné skutky.

K právnym úvahám obhajoby ohľadom nenaplneniu zákonných znakov trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov a k citovaným rozhodnutiam Najvyššieho súdu Českej republiky poškodený uviedol, že v prejednávanej veci neprišlo k žiadnej nedbanlivostnej chybe v dátume vystavenia cenného papiera, ale obžalovaní úmyselne antedatovali dátum vystavenia zmenky a dátum prevzatia zmenkového ručenia tak, aby zodpovedal času, kedy obžalovaný PhDr. V. Y. bol oprávnený ako konateľ spoločnosti Markíza - Slovakia, s.r.o. podpísať v jej mene zmenkové ručenie, keďže po roku 2002 už nebol štatutárnym orgánom tejto spoločnosti s tým, že obhajobou citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 6 Tdo 1576/2010 sa týka inej skutkovej situácie.

V tejto súvislosti poškodený namietal, že s ohľadom na skutkovú vetu rozsudku súdu prvého stupňa je

potrebné vnímať skutky, ktoré sa kladú obžalovaným za vinu, komplexne s ohľadom na ich úmysel a celkový plán falšovania a uplatnenia zmeniek, pričom z dokazovania je, podľa názoru poškodeného, zjavné, že obaja obžalovaní vyhotovili po roku 2013 sporné zmenky práve v úmysle získať na škodu spoločnosti Markíza - Slovakia, s.r.o. neoprávnene majetkový prospech, za týmto účelom vymysleli legendu o dodatočnom vysporiadaní sporov súvisiacich s kauzou GAMATEX a snažili sa do tejto legendy vtesnať aj antedatované zmenky, preto žalovaný skutok nie je možné vnímať atomizovane ako legálne a legitímne vystavenie zmenky obžalovaným PhDr. V. Y..

Vo vzťahu k obhajobou namietanej nejasnosti skutkových zistení poškodený vo svojom vyjadrení zosumarizoval svoje skutkové závery a uviedol, že dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní preukázali vinu obidvoch obžalovaných mimo akúkoľvek rozumnú pochybnosť.

S ohľadom na povahu prejednávanej veci, jej rozsah a postavy obžalovaných bolo, podľa názoru poškodeného, prirodzené, že prejednávaná vec pritiahla pozornosť médií. Napriek tomu poškodený vyjadril presvedčenie, že senát súdu prvého stupňa konal a rozhodol výlučne na základe dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní.

Vo vzťahu k námietke zaujatosti vznesenej voči senátu súdu prvého stupňa obhajobou, poškodený uviedol, že spomínaná námietka bola zrejme motivovaná uvedením si nepriaznivo sa vyvíjajúcej dôkaznej situácie a vykazovala, podľa jeho názoru, znaky obštrukčného konania. Poškodený ďalej vyjadril presvedčenie, keďže obhajoba sa v tejto súvislosti odvolávala na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/34 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom a v trestnom konaní, že vo vzťahu k obžalovaným nebol porušený žiaden aspekt práva na prezumpciu nevinoty, a preto nie je potrebné sa bližšie zaoberať obhajobou vymyslenými „vhodnými opatreniami“ na nápravu porušenia práva na prezumpciu nevinoty (zmena senátu, zmena prokurátora, či vydanie súdneho príkazu prokurátorovi).

V podanom vyjadrení poškodený ďalej namietal, že škodu si neuplatňuje ako náhradu trov konania (limitovanú čo do trov právneho zastúpenia), ale ako náklady spojené s obranou v civilnom konaní (v rámci ktorého bol spáchaný trestný čin marenia spravodlivosti) a náklady právneho zastupovania v trestnom konaní. V tejto súvislosti pripomenul, že škodou je akýkoľvek úbytok na majetku, ktorý vznikol v príčinnej súvislosti s trestným činom, pričom tento pojem vôbec nerozlišuje, či k úbytku na majetku došlo mimo súdneho konania alebo v súdnom konaní pri obrane proti nároku z antedatovaných zmeniek.

Poukazujúc na § 18 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Cz 2/1986 a právnu teóriu poškodený namietal, že pojmy škoda a náhrada trov konania sa môžu čiastočne prelínať.

Následne obžalovaní, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Michala Mandzáka, doplnili svoje odvolanie a reagovali aj na vyjadrenia poškodeného a prokurátora k ich odvolaniu.

Vo vzťahu k porušeniu práva na obhajobu a práva byť oboznámený s obvinením uviedli, že takzvaná skutková veta napadnutého rozsudku naozaj neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že by išlo o súbeh jednočinný, no neobsahuje ani žiaden údaj o tom, že by išlo o súbeh viacčinný, pritom vymedzenie skutku (respektíve skutkov) a k tomu viažucich sa právnych kvalifikácií je nevyhnutnou náležitosťou obžaloby a garanciou naplnenia práva obvineného byť dôsledne oboznámený s podstatou skutku a k tomu viažucou sa právnou kvalifikáciou, ktorá sa mu kladie za vinu. V prípade „zbiehajúcich“ sa právnych kvalifikácií je preto, podľa názoru obžalovaných nevyhnutné vymedziť, či sa jedná o jednočinný súbeh alebo o viacčinný súbeh žalovaných trestných činov a v prípade, ak sa jedná o viacčinný súbeh je potrebné „vymedziť“ skutky tak, aby boli v takzvanej skutkovej vete, či už obvinenia, obžaloby alebo rozsudku, vzájomné oddelené, prípadne aj očíslované. Preto skutok ustálený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku skôr pripomína jednočinný súbeh trestných činov, a nie ich viacčinný súbeh.

V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na trestné oznámenie podané samotným splnomocnencom poškodeného, v ktorom výslovne používa pojem „jednočinný súbeh“ a odvoláva sa na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 To 12/2015 z 21. júna 2016, ktoré taktiež vychádza z koncepcie jednočinného súbehu, z čoho obžalovaní vyvodili záver, že splnomocnenec poškodeného, ale aj všetky procesné strany boli zjavne uzročené s tým, že sa jedná o jednočinný súbeh a tento názor zmenil splnomocnenec až v záverečnej reči.

Ďalej dôvodili, že pokiaľ by prokurátor v obžalobe uvažoval o viacčinnom súbehu stíhaných trestných činov, v prejednávanej veci by existovala ďalšia závažná procesná vada spočívajúca v porušení § 234 ods. 2 (druhá veta) Trestného poriadku, keďže prokurátor neupozornil obžalovaných na zmenu právnej kvalifikácie vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia, v ktorom sa jasne uvádza, že sa jedná o jednočinný súbeh.

Nepochybné, podľa názoru obžalovaných, neboli počas celého trestného konania upozornení na prísnejšiu právnu kvalifikáciu a ak prokurátor a splnomocnenec zhodne tvrdia, že vada spočívajúca v porušení § 284 ods. 2 Trestného poriadku neexistuje, tak potom existuje závažná procesná vada v porušení § 234 ods. 2 Trestného poriadku, respektíve v porušení § 244 ods. 2 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k namietanému vplyvu médií obžalovaní v doplnení odvolania namietali, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 To 12/2015 z 21. júna 2016 vychádzajúce z koncepcie jednočinného súbehu (pri predložení falšovaných zmienek súdu) reagovalo na rozsudok Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-IT/31/2013 z 25. februára 2015 prijaté v zložení: JUDr. Igor Králik, JUDr. Ján Buvala a JUDr. Emil Klemanič, z čoho je zrejmé, že dvaja členovia senátu v prejednávanej veci pri ustálení právnej kvalifikácie „popreli“ vlastný právny názor, ktorý bol potvrdený Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Uvedené, podľa názoru obžalovaných, nielenže narušuje princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ako princípu právnej istoty, ale navyše indikuje správnosť ich názoru, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v dôsledku mediálneho tlaku umocneného tým, že takýto návrh predniesol práve splnomocnenec poškodeného. Obžalovaní v tejto súvislosti nespochybňovali právo súdu na zmenu právneho názoru, avšak poznamenali, že na úrovni najvyšších súdnych inštitúcií nedošlo k zmene judikatúry v tomto smere s tým, že takýto odklon od vlastného názoru si vyžadoval i starostlivé odôvodnenie, pričom poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 5 Tdo 1020/2018.

V podanom doplnení odvolania obžalovaní ešte namietali ďalšiu vadu takzvanej skutkovej vety napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa týkajúcu sa časti opisu skutku spočívajúcej v predložení zmienek na Okresný súd Bratislava V, ktoré sa malo udiť 21. a 22. júna 2016, pretože v uvedené dni, ako to vyplýva z úradných záznamov, neboli na dotknutý súd predložené originály zmienek ale ich kópie, ktoré nemôžu byť ako dôkaz vykonané s tým, že originály sporných zmienek boli na spomínaný súd predložené podstatne neskôr, pričom skutkovú vetu s ohľadom na absenciu odvolania prokurátor už nie je možné ani v tomto smere zmeniť.

Vo vzťahu k nevypočutiu svedkyne B. kontradiktórnym spôsobom sa obžalovaní ešte vyjadrili, že obhajoba v žiadnom prípade nemala možnosť tejto svedkyňi klást' otázky, čo vyplýva aj zo samotného jej výsluchu vykonaného v Stuttgarte na základe Európskeho vyšetrovacieho príkazu. Uvedené nepochybne vyplýva i z oznámenia vyšetrovateľa, ktoré bolo súčasťou jeho upovedomenia o výsluchu danej svedkyne z 15. novembra 2018, a v ktorom sa uvádzalo, že v zmysle nemeckého trestného práva účasť na výsluchu svedkyne nezahŕňa právo klást' jej otázky. Navyše zo zápisnice o výsluchu dotknutej svedkyne vyplýva aj to, že svedkyňa neodpovedala ani na otázky, ktoré jej boli položené slovenskými policajnými orgánmi, keďže jej výsluch viedol je právny zástupca Bruno Käsler, advokát a ten rozhodoval, či na niektoré otázky odpovie alebo nie. Prítomní obhajcovia mali možnosť namietat' len voči položeným otázkam a aj to až po vykonaní výsluchu. Námietky v tomto smere sformuloval obhajca Mgr. Marek Para po skončení výsluchu, avšak o týchto námietkach nikto doposiaľ nerozhodol, pričom

samostatným dôvodom nezákonnosti dotknutého výsluchu je aj to, že na úkone nebol prítomný tlmočník, hoci obhajca JUDr. Michal Mandzák bol ubezpečený slovenským vyšetrovateľom, že tlmočník sa na úkon dostaví spolu s vyšetrovateľom, a preto obhajoba svojho tlmočníka nezabezpečila.

Stanovisko splnomocnenca poškodeného, že výpovede svedkov E. S., ako aj W. B. je možné hodnotiť ako nerozhodujúci dôkaz považovali obžalovaní vo svojom vyjadrení ako krajne účelové, keďže sa, podľa ich názoru, jednalo o rozhodujúcich svedkov (svedkyňa W. B. bola v rozhodujúcom období konateľkou spoločnosti a v rámci mimosúdneho vyrovnania vypracovala 29. júna 2000 pre Radu pre vysielanie a retransmisiu podania, pričom na dôležitosť svedka S. poukazoval sám poškodený v civilnom, ako i trestnom konaní). Na uvedenom závere, podľa názoru obžalovaných, nič nemení ani poukaz splnomocnenca na bod 78 podania obhajoby, keďže sa dotknutých svedkov zjavne netýkal a splnomocnencovi zjavne uniká kontext tejto časti podania (výpoveďou uvádzaného svedka obhajoba nechcela poukazovať na to, že tento svedok „zmenky videl“, ale iné relevantné skutočnosti, napríklad ohrozenie licencie, keďže v zmysle oboznámených listín sa obracal na rôznych verejných funkcionárov so žiadosťou o pomoc, čo obžalovaní uviedli v bode 88 podania obhajoby).

Pokiaľ splnomocnenec poškodeného v stanovisku uvádzal, že zvukovo-obrazový záznam týkajúci sa JUDr. A. B. pochádza z roku 1998, konkrétne z 13. augusta, uvedené len, podľa názoru obžalovaných, potvrdzuje stanovisko obhajoby, že JUDr. A. B. v roku 1998 nemohol mať žiadnu vedomosť o zmenkách, keďže boli vystavené v roku 2000, skutočnosť, že JUDr. A. B. ukončil zastupovanie W. B. v roku 1998 neznamená, podľa názoru obžalovaných, že ju nemohol ďalej zastupovať v roku 2000 (kedy malo prísť k vystaveniu zmienek), respektíve že nemohol zastupovať iných aktérov tohto sporu alebo im poskytovať právne poradenstvo. Z vykonaného dokazovania totiž, podľa názoru obžalovaných, vyplýva, že JUDr. A. B. i po 13. auguste 1998 poskytoval právne poradenstvo v súvislosti s touto kauzou (napríklad posudzoval zmluvu o prevode obchodného podielu v spoločnosti MARKÍZA medzi W. B. a H. O. z roku 2000, čo vyplýva zo stanoviska predloženého JUDr. X. B.). Úvahy splnomocnenca poškodeného preto obžalovaní vo svojom vyjadrení hodnotili ako zjavne hypotetické a účelové.

Obžalovaní v podanom vyjadrení zotrvali na názore, že sa jedná o nezákonne vykonaný dôkaz, pretože na hlavnom pojednávaní nebola oboznámená správa podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku a dokonca ani podania poškodeného, na ktoré splnomocnenec poškodeného poukazuje, a ktoré rozhodne túto správu nenahrádzajú.

V súvislosti s nezákonnosťou aplikácie „Threema“ obžalovaní vyjadrili názor, že tvrdenia splnomocnenca poškodeného úplne prehliadajú (až ignorujú) judikatúru Súdneho dvora Európskej Únie (ďalej aj „SDEÚ“), ktorý je najvyššou súdnou inštanciou pri výklade práva Európskej Únie. Tvrdenie splnomocnenca poškodeného, že Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES sa nevzťahuje na trestné konania je, podľa názoru obžalovaných, v príkrom rozpore s judikatúrou SDEÚ a je obsahovo totožné s námietkou španielskej vlády uplatnenou v prejednickej konaní tak, ako vyplýva z Rozsudku SDEÚ vo veci Ministerio Fiscal z 2. októbra 2018, C - 207/16, bod 30, pričom aj z návrhu Generálneho Advokáta Giovanni Pitruzzella predneseného na SDEÚ 21. januára 2020 vo veci H.K. proti Prokuratuur, C-746/18 vyplýva, že uplatniteľnosť Smernice 2002/58/ES sa týka i trestného konania. Obžalovaní ďalej s poukazom na už spomínaný rozsudok SDEÚ vo veci Ministerio Fiscal, bod 51 považovali za nesprávny názor splnomocnenca poškodeného spočívajúci v tom, že dotknutá smernica sa podľa článku 15 ods. 1 má týkať len prevádzkovateľov elektronických komunikačných sietí. S ohľadom na citované súdne rozhodnutie považovali obžalovaní za nesporné, že policajné orgány v prejednickej veci zasiahli do práva obžalovaných, keďže získali prístup k obsahu komunikácie, disponujú ňou, využívajú ju a v trestnom konaní v prejednickej veci bol jej obsah dokonca vykonaný ako dôkaz na hlavnom pojednávaní. Je pritom, podľa názoru obžalovaných, bez právneho významu, či túto komunikáciu policajné orgány získali od prevádzkovateľa elektronických komunikačných služieb alebo od iného subjektu, keďže nie je dôležitý zdroj, ale obsah komunikácie, ktorej dôvernoscť je chránená podľa smernice 2002/58/ES.

Obžalovaní v tejto súvislosti poukázali na článok 5 ods. 1 smernice 2002/58/ES odkazujúci na jej článok

15 ods. 1 a vyjadrili nesúhlas s názorom splnomocnenca poškodeného, podľa ktorého prísne hmotnoprávne a procesnoprávne pravidlá uplatňujúce sa v prístupe štátnych orgánov k dôverným informáciám (napríklad predchádzajúci súhlas súdu alebo nezávislého správneho orgánu a podobne) sa uplatnia, len v prípade ak ich štátny orgán získa od prevádzkovateľa elektronických komunikačných sietí, avšak nie v prípade získania od tretej osoby. Uvedené by potom, podľa názoru obžalovaných, znamenalo aj to, že ak by mal štátny orgán (a to aj policajný) na výber, či si túto elektronickú komunikáciu vyžiada v „sprisnenom“ režime od prevádzkovateľa elektronickej komunikačnej siete alebo od fyzickej osoby (napríklad využitím inštitútu vydania veci podľa § 89 Trestného poriadku), tak by takýmto spôsobom mohol obchádzať tento sprisnený režim. Uvedený výklad splnomocnenca poškodeného by tiež, podľa názoru obžalovaných, znamenal, že právna úprava by nezmyselne kládla vyššie nároky pri získavaní dát od prevádzkovateľa elektronických komunikačných sietí než pri získavaní dát od iných subjektov. Účelom Smernice 2002/58/ES je však, podľa názoru obžalovaných, ochrana dôvernej komunikácie bez ohľadu na subjekt, ktorý ich uchováva, alebo ktorý ním momentálne disponuje. Obžalovaní v tejto súvislosti poukázali tiež na bod 24 odôvodnenia Smernice 2002/58/ES, článok 8 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Charty základných práv Európskej Únie, rozsudok SDEÚ z 26. februára 2013, vo veci Akerberg Fransson, spisová značka C-617/10, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 290/2015 zo 7. októbra 2015, bod 46.

Názor splnomocnenca poškodeného označili obžalovaní v podanom vyjadrení za rozporný aj s judikatúrou ESLP, pretože využitím inštitútu vydania veci by mohli štátne orgány bez súhlasu súdu získať voľný prístup k osobným údajom a tak ľubovoľne zasahovať do práva na súkromie. Navyše v tomto smere v slovenskom právnom systéme absentuje „kvalitný“ zákon, ktorý by upravoval hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky pre takéto zásahy do práva na súkromie, keďže ich neobsahuje ani Trestný poriadok. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na návrh Generálneho advokáta Giovanniho Pitruzzella prednesený 21. januára 2020 na SDEÚ vo veci H.K. proti Prokuratuur, C-746/18, bod 59, na skutočnosť, že obžalovaný Mgr. Q. S. inicioval konanie podľa čl. 37 ods. 2 nariadenia č. 2016/794 o výmaz daných údajov s tým, že prípadné negatívne stanovisko bude predmetom preskúmania EDPS podľa čl. 37 ods. 9 Nariadenia č. 2016/794, respektíve následne SDEÚ podľa čl. 48 Nariadenia č. 2016/794 a plánuje podať žalobu voči Europolu na SDEÚ podľa čl. 268 a čl. 270 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 50 ods. 1 Nariadenia 2016/794, keďže Europol vykonal akvizíciu a extrakciu dát bez predchádzajúceho súhlasu súdu (respektíve správneho orgánu).

Obžalovaní ďalej vyjadrili pochybnosti spočívajúce v tom, že žalujúcim prokurátorom predložená komunikácia nebola zabezpečená zákonným spôsobom, keďže na hlavnom pojednávaní vykonanom v trestnej veci Špecializovaného trestného súdu vedenej pod sp. zn. PK 2T/32/2019 zástupca Europolu potvrdil, že extrahované dáta Europol odovzdal slovenským policajným orgánom najsôr 21. júna 2019, pričom do tohto obdobia neposkytoval žiadne ani čiastkové výstupy, napriek tomu z úradných záznamov predložených v prejednávanej veci vyplýva, že 3. decembra 2018 slovenské policajné orgány vykonali analýzu dát, ktoré však s ohľadom na vyššie uvedené, nemohli mať od Europolu a obdobne tak v prejednávanej veci prokurátor predložil 1. apríla 2019 prepisy komunikácie, ktorými odôvodnil väzobný dôvod plynúci z ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V tejto súvislosti obžalovaní navrhli vyžiadať zápisnicu z hlavného pojednávania zo 6. februára 2020 vo vyššie uvedenej trestnej veci súdu prvého stupňa, poukázali na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 4 As 28/2013, na skutočnosť, že inkriminované záznamy boli v dispozícii bývalého spravodajského dôstojníka Slovenskej informačnej služby - svedka V. I., pričom neboli policajnými orgánmi (a hlavne Europolom) chránené a na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/2019 z 23. mája 2019, z ktorého jednoznačne vyplýva, že v prípade zaisteného telefónu je nevyhnutné vydať príkaz podľa § 90 Trestného poriadku, keďže sa jedná o „inteligentný telefón“, pričom v tomto smere sa Ústavný súd Slovenskej republiky odklonil od rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých zrejme vychádza splnomocnenec poškodeného. Zároveň obžalovaní zdôraznili, že svedok V. I. vydal cudzí telefón obsahujúci dáta tretích osôb, a preto bolo, podľa ich názoru, bezpodmienečne potrebné príkaz vydať, navyše v prípade komunikácie predloženej prokurátorom nie je, podľa názoru obžalovaných, zrejme o akú komunikáciu sa má jednať a hlavne ako bola zabezpečená, pritom v prejednávanej veci sa vynárajú dôkazy, ktorých pôvod je neistý, a preto spôsob ich

zabezpečenia nemôže byť zákonný (napríklad odborné stanovisko Mgr. Márie Zelenkovej bez podpisu a pečiatky znalkyne, zmenka č. 5, ktorú mal vydať svedok H. D. v nešpecifikovanom trestnom konaní, pričom sa jedná o svedka, ktorý sám vo svojej výpovedi priznal, že Slovenskej informačnej službe zasielal mail so žiadosťou o spoluprácu, a teda deklaroval svoj vzťah k spravodajskej službe).

Obžalovaní v podanom vyjadrení ďalej vyjadrili nesúhlas s názorom prokurátora, že znalecký posudok Mgr. Saxovej predstavuje takzvaný kontrolný znalecký posudok poukazujúci v tejto súvislosti na znalecký posudok Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ, zabezpečený orgánmi činnými v trestnom konaní, predmetom ktorého bolo v podstate vyjadrenie sa k znaleckým posudkom znalcov z Ústavu kriminalistiky a kriminológie, s.r.o. a G. La Porte, pričom vyšetrovateľ v uznesení o pribratí znalca postupoval podľa § 142 a § 143 ods. 1 Trestného poriadku, nie § 147 Trestného poriadku s tým, že uvedené uznesenie bolo prokurátorom одобrené (podľa logiky uvažovania prokurátora namietajúcej znalecký posudok Mgr. Saxovej by mal aj vyšetrovateľ postupovať podľa § 147 Trestného poriadku).

V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na evidentnú chybu znalkyne PhDr. Eriky Strakovej, ktorá vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní za originály označila niekoľko desiatok kópií a scanov (26 vytlačených scanov a 6 overených kópií), hoci z obsahu spisu (žiadosti vyšetrovateľa a vyjadrenia poškodeného) je zrejmé, že o originály nešlo. Z tohto dôvodu považovali obžalovaní vyššie uvedené znalecké skúmanie za zjavne nepoužiteľné a nezákonné.

Odvolanie podané proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa obžalovaní doplnili aj prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Mareka Paru, v ktorom poukázali na znenie ustanovení § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a § 119 ods. 2 Trestného poriadku a uviedli, že pod nezákonným spôsobom získania dôkazu je potrebné rozumieť situáciu, keď dôkazný prostriedok, ktorý je jeho nositeľom je nepoužiteľný pre rozhodnutie vo veci a predstavuje taktiež naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Za nezákonný v prejednávanej veci označili obžalovaní, podľa ich názoru, podstatný dôkaz v podobe informácií z komunikácie realizovanej prostredníctvom aplikácie Threema čítanej na hlavnom pojednávaní ako listinný dôkaz podľa § 269 Trestného poriadku majúcej pôvod v dôkazných prostriedkoch, ktorými sú dva mobilné telefóny značky iPhone zaistené orgánmi činnými v trestnom konaní v inej trestnej veci vedenej pod ČVS:PPZ-203/NKA-PZ-ZA-2018 (ďalej len „ČVS: 203/18“) 7. októbra 2018 spolu s ich obsahom predstavujúcim počítačové dáta.

V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na skutočnosť, že prokurátor predkladal časti komunikácie v aplikácii Threema zo zaisteného mobilného telefónu značky iPhone v inej trestnej veci na hlavnom pojednávaní vo forme úradného záznamu spolu s návrhom na vykonanie dôkazu podľa § 269 Trestného poriadku prečítaním jej obsahu. Obhajoba sa preto počnúc dňom 24. júla 2019 domáhala zabezpečenia predmetnej komunikácie v aplikácii Threema, ako aj komunikácie v iných aplikáciách, prípadne vo forme krátkych správ cez operátora (tzv. SMS) procesne spôsobilým postupom, teda nie formou úradného záznamu, ale tak, aby mala prístup k forenzným imidžom (dátam) spolu so znaleckým úkonom (či už vo forme odborného vyjadrenia alebo znaleckého posudku), ktorým bol tento imidž telefónov vytvorený, pretože úradný záznam orgánov činných v trestnom konaní nepredstavuje znalecký úkon a nie je možné ho bližšie skúmať, pritom všetky potrebné dôkazy sa v trestnej veci, a to ČVS:203/18 nachádzajú, čo v súhrne predstavuje podklady umožňujúce obhajobe reagovať na dôkazy a argumentovať v prospech obžalovaných.

V tejto súvislosti obžalovaní navrhli doplniť dokazovanie podľa § 269 Trestného poriadku prečítaním listinných dôkazov, a to e-mailovej komunikácie obhajcu Mgr. Mareka Paru s vyšetrovateľom NAKA, z obsahu ktorej vyplýva, že mu skutočne dňa 20. júna 2019 bola na externom nosiči vyšetrovateľom odovzdaná už skôr vyhotovená kópia forenzného imidžu dvoch mobilných telefónov značky iPhone v trestnej veci ČVS:203/18, podklady k skutočnosti, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci zabezpečil z trestnej veci vedenej pod ČVS: 203/18 kópiu DVD nosiča s obsahom prepisu komunikácie v aplikácii Threema v súbore formátu EXCEL, úradný záznam zo dňa 18. júla 2019, z ktorého plyní, že slovenské orgány počas prípravného konania v trestnej veci ČVS:203/18 vyhotovili 18. júla 2019 z forenzného imidžu obsahujúceho rozhodujúce dáta (doručeného na diskovom poli SYNOLOGY pracovníkmi Europol-u 21. júna 2019) 4 kusy kópií externých HDD, čo priamo vylučuje možnosť, aby vyšetrovateľ pplk. Mgr. V. X. spolu s odbornými asistentami (podľa § 153 Trestného poriadku) mjr. Mgr. B. P., mjr. Ing. P. Q., PhD., mjr. Mgr. Q. B., mal k dispozícii súbor 'validation.log' a súčasne dešifroval z tohto súboru komunikáciu z aplikácie Threema už pred týmto dátumom, prípis z trestnej veci ČVS: 203/18 z 30. júla 2019, ktorým vyšetrovateľ vyrozumel obhajcu obžalovaných Mgr. Mareka Paru, že komunikácia z aplikácie Threema bola postupne extrahovaná v prvej polovici júna 2019 a s ohľadom na stav vyšetrovania mu ju sprístupní.

Pre úplnosť obžalovaní v podanom doplnení odvolania uviedli, že senát 2T Špecializovaného trestného súdu nepripustil v trestnej veci vedenej pod sp. zn. PK-2T/32/2019 ako dôkaz obsah komunikácie v aplikácii Threema zachytený na DVD nosiči, ktorú orgány činné v trestnom konaní získali ešte skôr, ako boli príslušné dáta odovzdané slovenským orgánom Europolom, hoci v prejednávanej veci tento dôkaz (získaný pred odovzdaním Europolom), ako dôkaz podstatný, pripustený bol, navyše súd prvého stupňa v tejto súvislosti na dotaz obhajoby uviedol, že znalecké posudky Ing. Jaroslava Oстера, ako aj Forenzná správa Europol-u sa čítať nebudú a nebude vykonaný ani výsluch dotknutého znalca, následne však z vlastnej iniciatívy podľa § 269 Trestného poriadku znalecký posudok Ing. Jaroslava Oстера č. 18/2019 ako listinný dôkaz prečítal, pritom napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa neobsahuje žiadne vysvetlenie odopretia prístupu k dátam, či neumožnenia výsluchu príslušných znalcov, respektíve odborníkov. Obžalovaní ďalej namietali pribratie EUROPOL-u ako znaleckého ústavu, a to aj v trestnej veci sp. zn. PK-2T/32/2019, pričom výsluch príslušníkov EUROPOL-u v súvisiacej trestnej veci (sp. zn. PK-2T/32/2019) bol vykonaný na hlavnom pojednávaní s vylúčením verejnosti s tým, že procesné strany boli zaviazané mlčanlivosťou, a preto nemôžu použiť argumenty vo svoj prospech v (tomto) odvolacom konaní v celom rozsahu.

To potom, podľa názoru obžalovaných, znamená, že vo vyššie uvedenom rozsahu bol obhajobe bez legitímneho dôvodu odopretý prístup k dôkazom, ktoré má prokuratúra k dispozícii, takže bol narušený princíp rovnosti zbraní, právo na obhajobu a elementárne zásady spravodlivého konania zabezpečujúce objektívne posúdenie prípadu. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na aktuálny Nález Ústavného súdu Českej republiky z 28. apríla 2020, sp. zn. I. ÚS 3937/18 a na skutočnosť, že prokurátor odmietol obhajobe poskytnúť materiály pre vypracovanie písomného znaleckého posudku s odôvodnením, že je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní tieto materiály vrátiť, nie ich poskytnúť pre vypracovanie súkromných znaleckých posudkov.

Obžalovaní ďalej v doplnení podaného odvolania navrhli postupom podľa § 269 Trestného poriadku prečítať rozhodnutia v súvisiacej trestnej veci obvineného JUDr. B. M. o nezariadení dôkazov do spisového materiálu, čo podľa ich názoru nasvedčuje vedomému a cielenému postupu orgánov činných

v trestnom konaní znevýhodniť obhajobu a zmariť možnosť dokazovania, výsledok právnej pomoci zo Švajčiarska, vyžiadaný oficiálne cestou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pod ČVS:PPZ-325/NKA-ZA2-2019, z ktorého okrem iného vyplýva, že posledné prihlásenie ID Q. S. (Q.) na server spol. THREEMA GmbH je z 24. júla 2019, hoci dotknutý obžalovaný bol v tom čase vo výkone väzby a teda sa nemohol do daného systému pod svojim ID prihlásiť. V tejto súvislosti obžalovaní ešte predložili vytlačené časti adresára s označením „Configurations“, ku ktorému ale nie je možné mať prístup bez imidžu mobilných telefónov (teda bez dát), ktoré obhajoba žiadala v konaní pred súdom prvého stupňa, a preto nie je možné navrhnúť vykonanie tohto dôkazu, z ktorého ale vyplýva ako Mgr. V. I., a to buď sám alebo prostredníctvom inej osoby zasahoval do obsahu mobilných telefónov iPhone-X a to v období od 27. septembra 2018 do 7. októbra 2019, keď už spolupracoval s políciou Slovenskej republiky.

Vyššie popísané skutočnosti, podľa názoru obžalovaných, vyžadujú podrobnejšie objasnenie za súčasného zachovania práva na obhajobu, ktoré presahuje účel odvolacieho konania a nie je reálne možné odstrániť ich na verejnom zasadnutí.

Na základe vyššie uvedeného obžalovaní zotrvali na svojom návrhu, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po doplnení dokazovania v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie o podaných odvolaniach uznesením podľa ustanovení § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e), § 322 ods. 1 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, alternatívne, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 317 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí postupom podľa ustanovení § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), § 322 ods. 1, § 326 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a súdu prvého stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu pojednal a rozhodol.

Samostatným podaním predložiac Znalecký posudok č. 1/2020 vypracovaný znalkyňou Mgr. Alexandrou Saxovou obžalovaní navrhli v tomto smere doplniť znalecké dokazovanie.

K doplneniu odvolania obžalovaných sa, prostredníctvom svojho splnomocnenca, vyjadril poškodený, ktorý zotrval na svojich argumentoch prednesených v predchádzajúcich podaniach a vo vzťahu k obžalovaným namietanej nezákonnosti komunikácie prostredníctvom aplikácie Threema uviedol, že interpretácia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES, týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (ďalej len „smernica o ochrane súkromia“) obhajobou je nesprávna a zavádzajúca, pretože výhradne len článok 15 smernice o ochrane súkromia je uplatniteľný v trestnom konaní za podmienky, že členský štát prijíma legislatívne opatrenia v rozsahu tohto článku, t.j. legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností vyplývajúcich zo smernice o ochrane súkromia (vrátane ochrany dôvernosti správ prenášaných prostredníctvom verejne dostupnej elektronickej komunikačnej siete), ak je to potrebné na zabránenie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov.

Podstatné však podľa názoru poškodeného je, že smernica o ochrane súkromia v celom svojom texte ukladá povinnosti len poskytovateľom telekomunikačných služieb, len na ktorých sa potom následne vzťahujú aj legislatívne opatrenia prijaté podľa článku 15 dotknutej smernice, pritom legislatívnym opatrením podľa uvedeného článku je v podmienkach Slovenskej republiky ustanovenie § 63 ods. 6 a nasledujúce zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) ukladajúce povinnosti pri poskytovaní údajov podniku, ktorým je v zmysle uvedeného zákona osoba podnikajúca v oblasti poskytovania sietí alebo služieb a v tomto zmysle je, podľa názoru poškodeného, nevyhnutné interpretovať aj všetky rozhodnutia SDEÚ, ktoré sa zaoberali interpretáciou smernice o ochrane súkromia s tým, že aj samotné rozhodnutie SDEÚ, vo veci Ministerio Fiscal, C-207/16, z 2. októbra 2018, na ktoré obžalovaní poukázali, v bode 38 výslovne hovorí o údajoch, získaných políciou od poskytovateľov elektronických služieb.

Zo žiadneho ustanovenia smernice o ochrane súkromia a ani zo zákona o elektronických komunikáciách, podľa názoru poškodeného, nevyplýva, že iná osoba než poskytovateľ elektronických služieb je viazaná akýmkoľvek povinnosťami na úseku ochrany osobných údajov, ktoré sú spracovávané poskytovateľom elektronických služieb.

Z ustanovení § 63 ods. 1, ods. 6 a ods. 7 zákona o elektronických komunikáciách, ktoré v podanom vyjadrení zároveň citoval, poškodený vyvodil záver, že odseky 6 a 7 (potreba ingerencie súdu) sa vzťahujú len na prístup orgánov štátu k údajom podľa § 63 ods. 1 písm. b) až d), čo, podľa názoru poškodeného, znamená, že obsah prenášaných správ uvedený pod písm. a) je z tohto prístupu vyňatý.

V podanom vyjadrení poukazujúc na článok 2 písm. h) smernice o ochrane súkromia, bod 27 preambuly dotknutej smernice a § 55 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách poškodený ďalej namietal, že komunikácia prostredníctvom aplikácie Threema nie je, podľa jeho názoru, žiadnym z údajov podľa § 63 ods. 1 písm. b) až d) zákona o elektronických komunikáciách s tým, že ide o údaje, ktoré dokonca nie sú prenášané v aktuálnom čase, ale o údaje, ktoré sú uložené v telefóne.

Poukazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. augusta 2010, sp. zn. III. ÚS 68/2010, poškodený vyjadril názor, že obsah komunikácie prostredníctvom aplikácie Threema je počítačovým údajom, a preto prístup k tejto komunikácii je možné získať, či už postupom podľa § 89, § 90 alebo § 91 Trestného poriadku (v tomto prípade je bez právneho významu, či ide o uchované počítačové údaje v zmysle § 90 Trestného poriadku alebo o počítačové údaje podľa § 116 Trestného poriadku).

Skutočnosť, že súhlas tretej osoby, ktorej osobné údaje sú uložené v koncovom zariadení nie je potrebný, je možné, podľa názoru poškodeného, vyvodiť aj z § 90 Trestného poriadku, ktorý umožňuje vydanie údajov od osoby, v ktorej držbe alebo pod kontrolou ktorej sa údaje nachádzajú. Príkazom na uchovanie a vydanie počítačových údajov je možné získať prístup aj k takým osobným údajom, ktoré sa týkajú osoby inej, ako tej, ktorá drží takéto údaje alebo ich má pod kontrolou, a voči ktorej smeruje príkaz.

V tejto súvislosti poškodený poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2017, sp. zn. 5Tdo 7/2017 a uviedol, že obhajoba v tomto smere neargumentuje znením dotknutej smernice, ale len jej údajným účelom.

Obsah komunikácie prostredníctvom aplikácie Threema bol, podľa názoru poškodeného, zabezpečený orgánmi činnými v trestnom konaní v súlade s právnymi predpismi, bol vykonaný ako dôkaz v dvoch trestných konaniach (vedených na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 1T/9/2019 a sp. zn. 2 T/32/2019) a časti z tejto komunikácie boli prečítané na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 269 Trestného poriadku, respektíve vykonané ako vecný dôkaz postupom podľa § 270 ods. 1 Trestného poriadku.

V podanom vyjadrení poškodený zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 326 ods. 5 Trestného poriadku doplnil dokazovanie prečítaním časti komunikácie prostredníctvom aplikácie Threema medzi obžalovaným Mgr. Q. S. a protistranou s kódom „K.“ uloženou ako „B. M.“ zo 7. júna 2018 o 22:03:48 hod, kedy obžalovaný Mgr. Q. S. píše JUDr. B. M., že keby sa čokoľvek udialo a nestihli sa stretnúť, tak všetko okolo zmieniek vybavoval nervák s A. B., pričom JUDr. B. M. odpovedal Ok.

V tejto súvislosti poškodený doložil, že v konaní pred súdom prvého stupňa nebola komunikácia obžalovaného Mgr. Q. S. z mesiaca jún 2018 k dispozícii, keďže k jej akvizícii a extrakcii zo strany orgánov činných v trestnom konaní prišlo až po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku Špecializovaným trestným súdom.

Následne obžalovaní, prostredníctvom svojich obhajcov, opätovne doplnili svoje odvolanie, ktorým súčasne reagovali aj na vyjadrenie splnomocnenca poškodeného a uviedli, že splnomocnenec poškodeného vo svojom vyjadrení „upúšťa“ od svojej pôvodnej námietky o neaplikovateľnosti smernice č. 2002/58/ES a sám argumentuje jej ustanoveniami, pričom jeho závery napriek tomu nepovažujú za správne. V tejto súvislosti opätovne poukázali na bod 36) rozsudku SDEÚ vo veci Ministerio Fiscal z 2. októbra 2018, C - 207/16 a na čl. 2 písm. i) smernice 2002/58/ES a na tomto podklade namietali, že

ochrana dôvernosti sa vzťahuje na všetky opatrenia, ktoré prijali iné osoby než používatelia, bez ohľadu na to, či sa jedná o fyzické osoby alebo právnické osoby alebo štátne orgány s tým, že definícia elektronickej pošty nemá žiadnu súvislosť s jej dôvernosťou, pričom aj prenos osobných údajov prostredníctvom elektronickej pošty je prenosom osobných údajov v elektronických komunikáciách.

V podanom vyjadrení obžalovaní ďalej namietali, že dôvernosť správy je primárne upravená v čl. 5 ods. 1 smernice 2002/58/EÚ, ktorý rieši dôvernosť všetkých správ (a teda i správ prenášaných prostredníctvom elektronickej pošty) s tým, že legálna definícia pojmu elektronická pošta nemá z hľadiska zachovania dôvernosti elektronickej pošty žiaden význam, súvisí napríklad s nevyžiadanými správami, čo plynie z čl. 13 smernice 2002/58/ES, s povinnosťou vymazania prevádzkových dát po ukončení prenosu elektronickej pošty [bod 27) odôvodnenia smernice č. 2002/58/ES].

Legálna definícia elektronickej pošty sa, podľa názoru obžalovaných, nemôže vykladať tak, že ochrana dôvernosti prepravovanej správy sa má zaručiť len do „momentu“ pokiaľ si ju prijímateľ vyzdvihne a oboznámi sa s jej obsahom, a po tomto momente sa už ochrana dôvernosti nezaručuje, keďže túto ochranu (vrátane správ uložených v koncovom zariadení a prenášaných prostredníctvom elektronickej pošty) zaručuje práve citované znenie čl. 5 ods. 1 smernice č. 2002/58/ES, čomu logicky zodpovedá i znenie čl. 5 ods. 3 spomínanej smernice.

Nesprávnosť názoru, že Smernica č. 2002/58/ES sa vzťahuje len na prevádzkovateľov komunikačných sietí vyplýva, podľa názoru obžalovaných, i z vnútroštátnej úpravy, ktorou bola táto smernica implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku, konkrétne § 63 ods. 2 zákona č. 351/2015 o elektronických komunikáciách (ďalej aj ako „ZEK“) s tým, že telekomunikačné tajomstvo je definované v ustanovení § 63 ods. 1 písm. a) až d) citovaného zákona, pričom obsahom telekomunikačného tajomstva je aj „obsah prenášaných správ“ Povinnosť dodržiavať telekomunikačné tajomstvo v zmysle ustanovenia § 63 ods. 2 ZEK sa nevzťahuje len na prevádzkovateľa elektronickej komunikačnej siete (ďalej aj ako „EKS“), ale na každého a dokonca i na toho, kto s ním príde do kontaktu náhodne, čomu zodpovedá aj trestnoprávna ochrana vyplývajúca z ustanovenia § 264 Trestného zákona ustanovujúceho skutkovú podstatu trestného činu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva, ktorého páchatelom môže byť všeobecný subjekt, a teda ktorákoľvek trestne zodpovedná osoba.

V tejto súvislosti obžalovaní ďalej namietali, že súhlas súdu na získavanie obsahu správ prenášaných prostredníctvom elektronických komunikačných sietí je potrebný podľa § 4 ods. 1 zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom nevyhnutnosť existencie súhlasu súdu na získanie prístupu k takýmto údajom vyvodili aj z dôvodovej správy k zákonu č. 444/2015 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal aj ZEK v dôsledku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), sp. zn. PL. ÚS 10/2014 z 29. apríla 2015, ktorým ústavný súd okrem iného rozhodol, že ustanovenie § 116 Trestného poriadku, ako i ustanovenie § 63 ods. 6 ZEK nebol v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a s čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantujúcim právo na súkromie, v ktorej (dôvodovej správe) sa uvádza, že v jednom aj v druhom prípade bude platiť, že prístup k týmto údajom zo strany oprávnených štátnych orgánov bude vždy podmienený súhlasom alebo príkazom súdu a vždy sa bude týkať konkrétneho prípadu.

Obžalovaní s poukazom na ustanovenie § 55 ods. 5 ZEK (prvá veta) vyjadrili názor, že súhlas súdu je potrebný na získanie obsahu nielen prepravovaných správ, ale aj správ uložených v koncovom zariadení, keďže niet logického dôvodu, prečo by sprísnený režim zabezpečujúci ochranu obsahu správ mal trvať len po krátky okamihy ich prepravovania, ale nie už po ich uložení v koncovom zariadení, pričom nesúhlasili s názorom poškodeného, že by správy takto uložené mali povahu počítačových údajov považujúc ustanovenie § 55 ods. 5 ZEK za implementáciu čl. 5 ods. 3 smernice č. 2002/58/ES a čl. 15 ods. 1 spomínanej smernice, v zmysle ktorých aj údaje uložené v koncovom zariadení je možné podradiť

pod pojem dôvernosť správy, a preto im prislúcha privilegovaná ochrana v zmysle dotknutej smernice, teda potreba predchádzajúceho súhlasu súdu alebo nezávislého správneho orgánu ako predpokladu prístupu pre štátne orgány k ich obsahu.

Údaje uložené v koncovom zariadení sú, podľa názoru obžalovaných, chránené právom na rešpektovanie dôvernosti korešpondencie, pričom pod pojem „korešpondencia“ zahŕňa judikatúra ESĽP aj telefonické hovory, emaily, prípadne elektronické dáta uložené v počítači. V tejto súvislosti obžalovaní poukázali na rozhodnutia ESĽP vo veci Copland proti Spojenému kráľovstvu z 3. apríla 2007, č. 62617/00, § 41, Wieser a Bicos Beteiligungen GmbH proti Rakúsku zo 16. októbra 2007, č. 74336/01 a považovali za nepochybné, že aj obsah správ uložených v koncovom zariadení spadá do práva na rešpektovanie dôvernosti korešpondencie, pričom samotný moment vyzdvihnutia si správy nemá za následok presunutie ochrany dôvernosti do menej prísneho režimu, v ktorom by orgány činné v trestnom konaní a aj samotní policajti mohli pristupovať k obsahu správy. Uvedené ustanovenia je potrebné, podľa názoru obžalovaných, vykladať aj s ohľadom na čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré používajú pojem „nikto“, čo vylučuje názor poškodeného, že povinnosti vyplývajúce zo Smernice č. 2002/58/ES by sa mali vzťahovať len na prevádzkovateľov EKS. V tejto súvislosti obžalovaný poukázal aj na právny názor Doc. JUDr. Jána Drgonca, CSc., ktorý kritizoval iný publikovaný názor spočívajúci v tom, že právo vyplývajúce z čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa vzťahuje len na určité druhy komunikácie alebo len na držiteľa povolenia vydaného Poštovým regulačným úradom.

Poukazujúc na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2019, Tpj 47/2019 a na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018 obžalovaní namietali, že v prejednávanej veci došlo k získaniu obsahu komunikácie po začatí trestného stíhania, preto bolo povinnosťou orgánov činných v trestných konaní a súdu postupovať podľa Trestného poriadku, čo znamená, že v ďalšom konaní je potrebné zaoberať sa otázkou zákonnosti zabezpečenia tohto dôkazu, teda digitálnych stop.

Obžalovaní v podanom vyjadrení ďalej uviedli, že ustanovenie § 116 Trestného poriadku je vlastne implementáciou čl. 15 ods. 1 Smernice č. 2002/58/ES poukazujúc v tomto smere na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/201478 z 29. apríla 2015, bod 68 a rozsudky ESĽP vo veciach Kreshnik Ymeraga a iní proti Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration, C87/12, EU:C:2013:291, bod 41, Cruciano Siragusa proti Regione Sicilia - Soprintendenza Beni Culturali e Ambientali di Palermo, C206/13, EU:C:2014:126, bod 25.

V tejto súvislosti ešte namietali, že mobilný telefón môže byť predmetom záujmu orgánov činných v trestnom konaní či súdu z dvoch hľadísk, a to jednak ako hmotná vec alebo z hľadiska údajov v ňom uložených, teda počítačových údajov. Tieto dve hľadiská nemožno, podľa názoru obžalovaných, zamieňať a v prípade, ak získajú orgány činné v trestnom konaní mobilný telefón inštitútom vydania vecí alebo odňatím vecí, tak to neznamená, že tým automaticky získajú právo na prístup k počítačovým údajom, ktoré sú navyše chránené telekomunikačným tajomstvom. V opačnom prípade by o prístupe k počítačovým údajom chráneným telekomunikačným tajomstvom, podľa názoru obžalovaných, vlastne rozhodoval policajt alebo prokurátor bez súhlasu súdu, čo nie je akceptovateľný postup a z uvedeného dôvodu sú preto prekonané i súdne rozhodnutia, na ktoré poukazoval poškodený prostredníctvom svojho splnomocnenca. V tejto súvislosti obžalovaní upriamili pozornosť na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/2019-55 z 23. mája 2019, v ktorom sa ústavný súd vysporiadal i s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tdo 7/2017 z 23. marca 2017.

V nadväznosti na uvedené obžalovaní k svojmu doplneniu odvolania doložili potvrdenie Súdneho dvora Európskej únie o podaní žaloby proti Europolu, žiadosť o výmaz údajov podľa čl. 37 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) a predsúdnú výzvu, pričom jedným zo základných argumentov v súdnom konaní bude aj to, či Europol mohol vytvoriť extrakciu a akvizíciu dát z mobilného telefónu bez predchádzajúceho súhlasu súdu alebo nezávislého správneho orgánu. Obžalovaní zároveň navrhli uvedené listiny postupom podľa § 269 Trestného poriadku oboznámiť.

K podanému doplneniu odvolania obžalovaní ďalej doložili aj preberací protokol, z ktorého vyplýva, že pracovníci Europolu odovzdali slovenským orgánom akvizíciu a extrakciu dát (na disku SYNOLOGY) 21. júna 2019, pričom Europol vylúčil, že by do tohto dátumu vykonal čiastkovú akvizíciu a extrakciu dát a túto odovzdal slovenským orgánom, preto aj Špecializovaný trestný súd vo veci pod sp. zn. PK-2T/32/2019 pristúpil k vylúčeniu ostatných digitálnych stop a umožnil vykonávať dokazovanie len z diskov (SYNOLOGY), ktoré boli oficiálne odovzdané Europolom 21. júna 2019, pritom v prejednávanej veci prokurátor predložil aj digitálnu stopu z obdobia pred 21. júnom 2019, čo preukazuje úradný záznam vyšetrovateľa JUDr. V. X. z 11. júna 2019 predložený prokurátorom, avšak znalecký posudok Ing. Ostera, z ktorého súd prvého stupňa v prejednávanej veci vychádzal, nemohol mať žiadnu súvislosť s touto (prokurátorom predloženou) digitálnou stopou, keďže sa vzťahoval na digitálnu stopu SYNOLOGY odovzdanú Europolom, navyše prokurátor k predloženej digitálnej stope nepredložil žiaden znalecký posudok, preto nie je zrejmý jej pôvod a ani spôsob jej zabezpečenia. Ďalší dôvod nezákonnosti čítanej komunikácie prostredníctvom aplikácie Threema videli obžalovaní v „objavení“ novej verzie tejto aplikácie, ktorá nie je súčasťou trestného spisu v prejednávanej veci a nie je ani zrejmé, ako mala byť získaná a zabezpečená.

V tejto súvislosti obžalovaní navrhli postupom podľa § 269 Trestného poriadku oboznámiť odovzdávací protokol z 21. júna 2019, úradný záznam z 30. júla 2019, mailovú komunikáciu obhajcu s vyšetrovateľom, úradný záznam z 11. júna 2019, záznam o nazretí do vyšetrovacieho spisu z 26. júna 2019, podanie vyšetrovateľa s prílohou z 24. januára 2020, zápisnicu z hlavného pojednávania a odpoveď spoločnosti Threema GmbH, Švajčiarsko s úradným prekladom, z ktorej plynie, že správy získané zo súboru „validation log“ nepredstavujú žiaden digitálny podpis, ktorý by garantoval, že správu konkrétny odosielateľ alebo príjemca skutočne odoslal alebo prijal. Zároveň obžalovaní navrhli doplniť aj znalecké dokazovanie Mgr. Marekom Fialom, znalcom z odboru Kriminalistika, odvetvie Kriminalistická počítačová expertíza v zmysle záverov vypracovaného znaleckého posudku č. 648/3/2020 zo dňa 16. júla 2020, z ktorých vyplýva, že obsah digitálnej stopy a teda i obsah Threemy je možné meniť, a to bez toho, aby sa zistilo, že k takejto zmene došlo.

V súvislosti s návrhmi na dokazovanie obžalovaní zotrvali na všetkých návrhoch na dokazovanie (vrátane tých, ktoré zamietol súd prvého stupňa), pričom osobitne v súvislosti so znalcom Geraldom LA PORTE uviedli, že je ochotný vypovedať ako znalec v tomto trestnom konaní.

S ohľadom na záver súdu prvého stupňa o neohrození licencie obžalovaní predložili mediálnu analýzu s výňatkami z dobových médií, ktorá bola v zaistenom médiu poškodeného Mgr. X. S., pričom z týchto článkov vyplýva, že licencia spoločnosti bola ohrozená. Uvedené listiny obžalovaní navrhli oboznámiť prečítaním podľa § 269 Trestného poriadku.

Obžalovaní, prostredníctvom obhajcu JUDr. Michala Mandzáka, doplnili svoje odvolanie aj ďalším podaním, v ktorom žiadali postupom podľa § 269 Trestného poriadku oboznámiť Úradný záznam z 3. decembra 2018 vyhotovený kpt. JUDr. V. X., z ktorého je zrejmé, že mobilné telefóny označené ako 1K a 2K neboli zabezpečené, hoci nevyhnutnosť ich zabezpečenia vyplynula z výsluchu W. Z. (zamestnanca Europolu) a mjr. Ing. P. Q., PhD. na hlavnom pojednávaní konanom 6. februára 2020 vo veci sp. zn. PK-2T/32/2019, a keďže podľa dotknutého úradného záznamu bola realizovaná analýza obsahu spomínaných telefónov, „zaujímavé pasáže“ boli bez zmeny skopírované, pričom v častiach, kde bol zasielaný multimediálny obsah, tento nebol skopírovaný, pretože pri extrakcii neboli zachované, to, podľa názoru obžalovaných, jasne dokumentuje nepoužiteľnosť digitálnej stopy.

Zároveň obžalovaní v tejto súvislosti navrhli vypočuť ako svedka JUDr. V. X., ktorý predmetný úradný záznam z 3. decembra 2018 spracoval, za účelom zistenia z akých zdrojov vychádzal, keď v čase vykonania analýzy mali byť mobilné telefóny 1K a 2K zabezpečené Europolom, pracovníkov Europolu, a to W. Z. a P. E. Q. a pracovníka slovenského policajného orgánu mjr. Ing. P. Q., PhD.

Vo vzťahu k výpovedi svedka E. S. obžalovaní predložili návrh na konfrontáciu medzi týmto svedkom a

obžalovaným PhDr. V. Y..

V doplnení podaného odvolania obžalovaní ďalej vyjadrili nesúhlas s názorom, že účinnosťou zákona č. 225/1999 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 225/1999 Z.z.“) došlo k tomu, že licencia už nemohla prejsť na základe vykonanej dražby na vydražiteľa spoločnosti, ktorým bolo spoločnosť GAMATEX, s.r.o., keďže k vykonaniu exekúcie, ako aj k podaniu návrhu na Radu pre vysielanie a retransmisiu došlo ešte pred účinnosťou tohto zákona, pritom rozhodovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu má deklaratórny, nie konštitutívny charakter a zákon č. 225/1999 Z. z. nemá žiadne prechodné ustanovenia.

Poukazujúc na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky z 26. januára 2005, sp. zn. IV. ÚS 178/04, z 30. júna 2005, sp. zn. II. ÚS 37/04 a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 3/00-55 ohľadom retroaktivity obžalovaní dôvodili, že spoločnosť GAMATEX, s.r.o. ako vydražiteľ podniku mala legitímne očakávania, že Rada pre vysielanie a retransmisiu rozhodne o prechode licencie, keďže v čase vykonania dražby ako i v čase podania návrhu na Radu pre vysielanie a retransmisiu, žiaden právny predpis nezakazoval prechod licencie dôsledkom exekúcie, tak sa stalo až účinnosťou zákona č. 225/1999 Z.z., z čoho možno metódou historického výkladu dospieť k záveru, že do účinnosti tohto zákona prechod licencie bol možný, čomu nakoniec nasvedčovala i rozhodovacia činnosť spomínanej Rady, ktorá rozhodla o prechode licencie VTV na spoločnosť SATEL MEDIA, s.r.o. prostredníctvom dražby.

K výsluchu znalkyne Ing. Lenky Balkovičovej na hlavnom pojednávaní obžalovaní v podanom doplnení odvolania ešte uviedli, že spomínaná znalkyňa priznala nesprávnosť záveru znaleckého posudku ohľadom účtovnej stopy v spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o., okrem toho uviedla, že poznámky (respektíve prílohu) k účtovnej závierke môže vyplňať i audítor vykonávajúci audit, čo je v rozpore so záverom svedkyne Y. P., ktorá na hlavnom pojednávaní uviedla, že audítor nemôže vyplňovať tieto účtovné výkazy, lebo ten kontroluje správnosť vedenia účtovníctva, ako aj s platnou právnou úpravou, konkrétne § 21 ods. 3 zákona č. 423/2015 Z. z., z ktorého plynie, že audítor nemôže vyplňovať účtovné závierky a poznámky. Za takýchto okolností (existencia viacerých pochybení znalkyne) možno mať, podľa obžalovaných, dôvodné pochybnosti o celom závere znaleckého skúmania.

V tejto súvislosti obžalovaní ešte namietali, že pokiaľ ide o spoločnosti Inkasný servis a.s., ako i Správa a inkaso zmeniek s.r.o. mala dotknutá znalkyňa k dispozícii okrem kompletných účtovných závierok s prílohami aj hlavnú knihu, položkovitú hlavnú knihu a účtovnú osnovu, tieto podklady teda hlavnú knihu, položkovitú hlavnú knihu a účtovnú osnovu však vyšetrovateľ od poškodenej spoločnosti MARKÍZA - SLOVAKIA, s.r.o. nezabezpečil, nevyžiadala si ich znalkyňa a nepredložila ich ani poškodená spoločnosť, ktorá by mala mať prvoradý záujem na úplnom znaleckom skúmaní. Bez týchto účtovných dokladov však nemožno, podľa názoru obžalovaných, považovať závery znaleckého skúmania za správne a úplné, pritom nie je zrejmé, z akého dôvodu takýto selektívny postoj uplatnil vyšetrovateľ pri zabezpečovaní spomínaných dokladov, a preto sa ako relevantné javí vykonanie znaleckého skúmania navrhnutého obhajobou a vykonanie priloženého znaleckého posudku č. 4/2018 z 21. januára 2018, z ktorého vyplýva, že ešte pred začatím trestného stíhania boli zmenky riadne zaúčtované v zmysle iných dokladov (napr. inventarizačný zápis tvoriaci súčasť znaleckého posudku), ktorými znalkyňa evidentne nedisponovala a vychádzala len z obsahu vyšetrovacieho spisu, ktorého súčasťou boli len selektívne zabezpečené podklady.

Obžalovaní nimi podané odvolanie doplnili aj ďalším podaním, prostredníctvom obhajcov JUDr. Michala Mandzáka a Mgr. Mareka Paru, v ktorom vyjadrili pochybnosti o pravdivosti úradného záznamu z 23. októbra 2018 vyhotoveného vyšetrovateľom JUDr. V. X., pod ČVS: PPZ-203/NKA-PZ-ZA-2018, podľa ktorého pracovník Europolu Y. S. mal odovzdať slovenskému policajnému orgánu 23. októbra 2018 predbežné výsledky akvizície a extrakcie dát zo stopy 1K a 2K na externom disku HDD, keďže tento úradný záznam predložil prokurátor až v konaní pred súdom podaním zo 6. novembra 2020 a hoci mal byť vyhotovený 23. októbra 2018, nie je súčasťou vyšetrovacieho spisu, pričom jeho súčasťou nie je

(ako vecná stopa) ani externý disk HDD, ktorý mal byť Europolom odovzdaný. Preto obžalovaní v tejto súvislosti navrhli uvedený disk od policajného orgánu vyžiadať a zároveň vyžiadať aj informáciu z akého dôvodu predmetný disk, ako aj úradný záznam, neboli (a ani v súčasnosti nie sú) súčasťou spisu a zároveň namietali, že súčasťou spisu nie je ani odovzdávací protokol, ktorým by sa potvrdilo odovzdanie dát Europolom slovenským policajným orgánom 23. októbra 2018. Obžalovaní považovali za nereálne, aby pracovníci Europolu mali už 23. októbra 2018 vykonanú extrakciu a akvizíciu dát, avšak odovzdali by ju až osem mesiacov neskôr. Preto v tejto súvislosti navrhli vypočuť ako svedkov JUDr. V. X. a pracovníka Europolu Y. S..

Okrem už uvedených návrhov na doplnenie dokazovania obžalovaní taktiež žiadali oboznámiť priloženú Zápisnicu o trestnom oznámení z 8. októbra 2020, v ktorej svedok spolupracujúci s policajnými orgánmi rozsiahlo popísal závažné trestné činy a na strane 5. tejto zápisnice uviedol, že svedok Mgr. V. I. mal pred odovzdaním telefónov (údajne patriacich obžalovanému Mgr. Q. S.) za finančnú odmenu 150.000.- Eur odovzdať sporné telefóny finančnej skupine Penta, aby do nich mohla nahliadnuť a prípadne upraviť ich obsah, pričom uvedená výpoveď je čiastočne verifikovaná i finančnými transakciami vzťahujúcimi sa k svedkovi Mgr. V. I. zabezpečenými v trestnom konaní vedenom na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. PK/2T/32/2019.

Obžalovaní doplnili svoje odvolanie, prostredníctvom obhajcov JUDr. Michala Mandzáka a Mgr. Mareka Paru, aj podaním, v ktorom namietali, že v konaní vedenom na Všeobecnom súde Európskej únie, sp. zn. C - 528/20 žalovaný, a to Europol, ako prílohu svojho vyjadrenia k žalobe z 12. novembra 2020 priložil už spomínaný úradný záznam z 23. októbra 2018 vyhotovený vyšetrovateľom JUDr. V. X., z ktorého plynie, že v uvedený deň mal pracovník Europolu Y. S. odovzdať slovenskému policajnému orgánu predbežné výsledky akvizície a extrakcie dát zo stopy 1K a 2K na externom disku HDD a aj keď predmetný úradný záznam je označený spisovou značkou ČVS: PPZ-203/NKA-PZ-ZA-2018, vo vyšetrovacom spise vedenom pod touto sp. zn. sa nenachádza a jeho súčasťou nie je ani odovzdávací protokol z 13. februára 2019, ktorým mal Europol v zastúpení P. Q. odovzdať zástupcovi slovenského policajného orgánu JUDr. V. X. mobilné telefóny a notebook. Obžalovaní preto vyjadrili presvedčenie, že dotknutý úradný záznam nebol vyhotovený 23. októbra 2018, ale podstatne neskôr, a to v súvislosti so súdnym konaním vedeným na Všeobecnom súde Európskej únie, o čom podľa názoru obžalovaných svedčí aj skutočnosť, že právny zástupca Europolu predložil len obrazovú fotografiu tohto záznamu.

V kontexte sústavne sa (novo)objavujúcich dôkazov vynárajúcich sa v priebehu trestného konania a s ohľadom aj na konanie iniciované obžalovaným Mgr. Q. S. podľa čl. 37 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SW, 2009/934/SW, 2009/935/SW, 2009/936/SW a 2009/968/SVV, o výmaz osobných údajov, výsledky ktorého budú mať, podľa názoru obžalovaných, vplyv na posúdenie zákonnosti aj údajov získaných z oboznámených aplikácií, obžalovaní poukazujú na ustanovenie § 7 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého otázky, o ktorých má rozhodnúť Súdny dvor Európskej únie, sa nemôžu posudzovať ako predbežné otázky, pretože ak návrhu obžalovaného Mgr. Q. S. nebude vyhovieť, v konečnom dôsledku bude o ňom rozhodovať v poslednej inštancii Súdny dvor Európskej únie, navrhli prerušiť trestné konanie v prejednávanej veci do rozhodnutia o spomínanom návrhu. Ak totiž EDPS alebo Súdny dvor Európskej únie nariadi Europolu vymazať osobné údaje týkajúce sa obžalovaného Mgr. Q. S. z dôvodu, že neboli získané s predchádzajúcim súhlasom súdu alebo nezávislého správneho orgánu, potom takéto dôkazy nemôžu byť považované za zákonne získané ani v trestnom konaní v prejednávanej veci.

Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania predložili obžalovaní, prostredníctvom obhajcu Mgr. Mareka Paru, v podaní, v ktorom s ohľadom na výpoveď obvinenej JUDr. Q. X. z 25. a 26. novembra 2020 v inej trestnej veci za súčasného prihliadnutia na mediálny výstup vtedajšieho predsedu Vlády Slovenskej republiky z 26. novembra 2020, zverejnený v podobe obrazovo-zvukového záznamu na web stránke <https://www.facebook.com/projektn.sk/videos/721180198508543>, v ktorom okrem iného uvádza, že všetkých, tak predstaviteľov Markízy, ktorí boli za ním ako za predsedom vlády, ako aj Spojené štáty, nakoľko išlo o investíciu amerického investora uistil, že urobí všetko preto, aby súdy dopadli, tak ako

majú a tak chvalabohu aj ten výsledok tu je, navrhli vypočítať svedkov Ing. V. V., JUDr. F. F. a JUDr. P. B., konkrétne k obsahu ich stretnutí s predstaviteľmi poškodených a predstaviteľmi výkonnej moci Spojených štátov amerických, predovšetkým so zameraním sa na možné zásahy do prebiehajúcich súdnych konaní.

V podanom návrhu obžalovaní ďalej uviedli, že v reakcii na predloženie úradného záznamu pplk. JUDr. V. X. pod ČVS:PPZ-203/NKAPK-ZA-2018 z 23. októbra 2018 prokurátorom, ktorým mieni dokazovať odovzdanie externého HDD disku s obsahom digitálnych stôp (IK, 2K atď.) pracovníkmi EUROPOL-u slovenským orgánom, požiadali, prostredníctvom obhajoby, predsedu senátu v trestnej veci najvyššieho súdu sp. zn. 2To/12/2020 o potvrdenie absencie tejto listiny a súvisiacich dôkazov v uvedenom spise, pričom uvedenú písomnú odpoveď navrhujú ako listinný dôkaz prečítať.

Ako listinný dôkaz navrhli obžalovaní prečítať aj potvrdenie zaslané Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov o tom, že začne a bude pokračovať v prešetrení sťažnosti smerujúcej proti EUROPOL-u.

Na základe takto podaných odvolaní postupoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k nasledovným záverom.

K otázke viny.

V posudzovanej trestnej veci bolo, podľa názoru najvyššieho súdu, pred súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie, po jeho doplnení vypočutím znalkyne z odboru Písmoznalectvo, odvetvie Ručné písmo Mgr. Alexandry Saxovej a prečítaním Inventarizačného zápisu z 2. januára 2017 z vykonania riadnej inventarizácie majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov k 31. decembru 2016 v spoločnosti Správa a inkaso zmeniek, s.r.o. a Inventúrneho súpisu majetku evidovaného v podsúvahe na verejnom zasadnutí konanom najvyšším súdom o podaných odvolaniach, v takom rozsahu, ktorý umožňuje súdu, vychádzajúc z ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku, spravodlivé rozhodnutie. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania spôsobom uvedeným v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku dospel najvyšší súd k záveru, že vzhľadom na vykonané dôkazy, bolo v posudzovanej veci nepochybne preukázané, že skutky, ktoré sa kladú obžalovaným za vinu tak, ako ich súd prvého stupňa ustálil, sa stali, a že ich spáchali práve obžalovaní.

Zo spáchania skutkov, tak ako ich ustálil súd prvého stupňa, sú obžalovaní usvedčovaní najmä závermi znaleckého dokazovania z odboru Písmoznalectvo, odvetvia Ručné písmo, z odboru Ekonómia a manažment, odvetvia Účtovníctvo a daňovníctvo, odboru Prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, odvetvia Kriminalistické skúmanie ručného písma a podpisov a odboru Prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, odvetvia Kriminalistické skúmanie dokumentu, obsahom svedeckých výpovedí svedkov U. Q., Y. P., Ing. B. Q., G. M., Mag. Q. W., X. S., H. O., Ing. Q. E. a viac - menej okrajovo aj svedkov PhDr. B. Y., Ing. E. Q. a obsahom listinných dôkazov, najmä notárskej zápisnice zo 4. júla 2016, zmlúv o prevode obchodného podielu medzi W. B. a H. O. z 10. decembra 2000, medzi W. B. a Media Invest, s.r.o. z 8. októbra 2001, medzi obžalovaným PhDr. V. Y. a spoločnosťou A.R.J. a. s. z 28. septembra 2000, zmluvou o kúpe cenných papierov z 30. júna 2000 a ďalších.

Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu sa žiada vo všeobecnosti uviesť, že znalecký posudok nepredstavuje žiaden „naddôkaz“ so špecifickou, vyššou dôkaznou hodnotou oproti iným vo veci zabezpečeným dôkazom. Vzhľadom na to, že Trestný poriadok tomuto dôkazu vo vzťahu k dôkazom iným tak, ako ich definuje ustanovenie § 119 ods. 2 Trestného poriadku, neprisudzuje žiadnu zvláštnu vyššiu dôkaznú hodnotu, je potrebné hodnotenie tohto dôkazu, ako každého iného v súlade s

ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku založiť na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, hodnotiť teda aj tento dôkaz jednotlivo, ale aj v súhrne s ostatnými vo veci vykonaným dôkazmi.

Zo znaleckého odboru Písmoznalectvo, odvetvie Ručné písmo boli podané dva znalecké posudky týkajúce sa podpisov obžalovaného PhDr. V. Y. s odlišnými závermi, a to znalecký posudok vypracovaný znalkyňou PhDr. Erikou Strakovou pribratou do konania orgánmi činnými v trestnom konaní a znalecký posudok, ktorý na požiadanie obhajoby vypracovala znalkyňa Mgr. Alexandra Saxová. Oba tieto znalecké posudky mali svoju logickú štruktúru, neboli vnútorne rozporné, neobsahovali na prvý pohľad zrejme nesprávnosti, nelogickosti, či protirečenia, preto ich nebolo možné len z tohto dôvodu ako dôkaz odmietnuť. Následne preto bolo úlohou súdu posúdiť, či je niektorý z predložených znaleckých posudkov presvedčivejší, alebo je potrebné po vypočutí znalkyň vo veci nariadiť takzvané kontrolné znalecké dokazovanie (na preskúmanie posudku znalca) znaleckým ústavom.

V tejto súvislosti sa žiada ešte uviesť, že najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvého stupňa spočívajúci v tom, že znalecký posudok znalkyne Mgr. Alexandry Saxovej je takzvaným kontrolným znaleckým posudkom, ktorý však môže podať len znalecký ústav, a preto je potrebné jeho vykonanie už len z tohto dôvodu odmietnuť. Podľa názoru najvyššieho súdu ide o znalecký posudok zabezpečený stranou v konaní, ktorý bol podaný po predložení znaleckého posudku PhDr. Eriky Strakovej, preto len z dôvodu, že naň reagoval, nie je možné jeho vykonanie ako celku odmietnuť. Napriek nie práve najvhodnejšej formulácii otázok obhajobou položených znalkyni, ktorá naozaj navodzuje dojem, že sa od znalkyne požaduje vypracovanie takzvaného kontrolného znaleckého posudku, ňou podaný znalecký posudok okrem častí, ktoré už znaky spomínaného kontrolného znaleckého posudku vykazujú, zároveň obsahuje aj vlastné zistenia a závery znalkyne vo vzťahu k posúdeniu možného času vzniku podpisov obžalovaného PhDr. V. Y. na sporných zmenkách. Nič preto nebránilo súdu prvého stupňa, aby na tie časti znaleckého posudku, ktoré už vykazovali, podľa jeho názoru, znaky takzvaného kontrolného znaleckého posudku neprihliadal a vykonal výsluch znalkyne k jej vlastným znaleckým zisteniam a záverom. Preto najvyšší súd znalecké dokazovanie v tomto smere, ako to už bolo vyššie uvedené, na verejnom zasadnutí konanom o podaných odvolaniach doplnil.

Pokiaľ splnomocnenec poškodeného na verejnom zasadnutí konanom o podaných odvolaniach v tejto súvislosti poukazoval na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Tdo/59/2018 zo 4. júla 2019, k tomu sa žiada uviesť, že spomínané rozhodnutie sa vzťahuje na inú procesnú situáciu. Z dotknutého rozhodnutia plynie, že konajúci okresný súd v rozpore s ustanovením § 147 ods. 1 Trestného poriadku na preskúmanie znaleckého posudku ani nie znalca, ale znaleckého ústavu (Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru) pribral znalca - fyzickú osobu, čo však nie je prípad prejednávanej veci, v ktorej znalecký posudok predložila strana v konaní - obhajoba (teda nie súd), pričom podľa názoru najvyššieho súdu len nie celkom príliehavý postup obhajoby pri zadávaní úlohy znalcovi nemôže byť dôvodom pre odmietnutie vlastných znaleckých zistení a záverov znalca obhajoby, ktoré by mohli obhajobné tvrdenia obžalovaných podporovať.

Na strane druhej najvyšší súd nevzhladol ani potrebu odmietnuť bez ďalšieho znalecký posudok PhDr. Eriky Strakovej z dôvodu, že si mala pomýliť niekoľko desiatok kópií porovnávacieho materiálu s originálom. Z predloženého spisu je zrejmé, že dotknutá znalkyňa vypracovala ňou podaný znalecký posudok za použitia viac než 300 podpisov ako porovnávacieho materiálu v origináli. S kópiami porovnávacieho materiálu v množstve okolo 50 podpisov pracovala pri vyhotovovaní vysvetlenia k podanému znaleckému posudku, pričom v spomínanom vysvetlení aj jasne tento porovnávací materiál za kópie označila. Je pravdou, že pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní (10. februára 2020) síce aj tieto kópie označila za originály (v rozpore so skutočnosťou plynúcou z obsahu spisu), zároveň však uviedla, že skúmanie sporných podpisov v kópii nemalo vplyv na závery podaného znaleckého posudku, ktoré by neboli iné ani za situácie, že by sporné podpisy v kópii k dispozícii nemala. Vzhľadom na to, že dotknutá znalkyňa vo vysvetlení svojho znaleckého posudku pôvodne kópie porovnávacieho materiálu spomínala a až následne na hlavnom pojednávaní pri svojej výpovedi svoje závery upravila, pritom z obsahu spisu je zrejmé, ako to už bolo vyššie uvedené, že pri vypracovaní znaleckého posudku

pracovala najmä s originálmi a pri vypracovaní jeho vysvetlenia s kópiami, jej momentálna (pri výpovedi na hlavnom pojednávaní) neschopnosť presne definovať s akými materiálmi (v podstatne menšom rozsahu) pracovala pri vysvetlení už podaného znaleckého posudku, pri vyhotovení ktorého používala podstatne väčší rozsah porovnávacieho materiálu, ktorého povahu jasne označila, podľa názoru najvyššieho súdu nenasvedčuje pochybnostiam o jej schopnostiach znalecký posudok podať, ale skôr nedostatočnej príprave na výsluch, čo však vplyv na správnosť jej znaleckých záverov nemá. Vzhľadom na to, že ide o znalkyňu zapísanú do zoznamu znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, pre zápis do ktorého musela splniť prísne podmienky spočívajúce v požadovanom vysokoškolskom vzdelaní, osobitnom vzdelávaní, výkone praxe a zložení odbornej skúšky (§ 5 zákona číslo 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), pre spochybnenie jej odbornosti by sa znalkyňa musela dopustiť závažnejších pochybení.

Znalkyňa PhDr. Erika Straková vo svojom znaleckom posudku dospela k záveru, že podpisy obžalovaného PhDr. V. Y. na sporných zmenkách neboli vyhotovené 11. júna 2000, ale po roku 2013 s tým, že podpisy dotknutého pisateľa vychádzajúc z porovnávacích podpisov sa z pohľadu časovej väzby zmenili celkovo dvakrát a z pohľadu vzniku sporných zmienok je rozhodujúca zmena vo variabilite aj v charaktere podpisovania sa spomínaného pisateľa datovateľná na deň 15. október 2002. Zároveň uviedla, že podpisy z rokov 2013 a 2014 sú menej strohé, objemovo a morfológicky mierne bohatšie a v podpisoch sú identifikovateľné záverečné konštrukčné časti tvarovo pripomínajúce písmená y.

Znalkyňa Mgr. Alexandra Saxová vo svojom znaleckom posudku dospela k záveru, že v posudzovanej veci bolo možné dokázať, že sporné podpisy nespádajú do variačnej šírky rukopisných znakov radov podpisov vyhotovených po roku 2013, za takejto situácie potom nie je možné stanoviť jednoznačný záver skúmania, znalkyňa PhDr. Erika Straková nepodala nijaký dôkaz, že sporné podpisy boli vyhotovené po roku 2013 a teda nie je vylúčené, že sporné podpisy mohli byť vyhotovené v inom roku, a to aj v roku, v ktorom sú datované.

Naposledy uvedená znalkyňa (Mgr. Alexandra Saxová) v ňou podanom znaleckom posudku síce vyčítala znalkyni PhDr. Erike Strakovej, že nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval jej závery, no napriek odvážnemu záveru, že jej (znalkyni Mgr. Alexandre Saxovej) sa ňou formulované závery dokázať podarilo, ani ona v podanom znaleckom posudku žiaden na prvý pohľad zjavný objektívny dôkaz, ktorý by jej tvrdenia podporil nepredložila. Obe znalkyne porovnali sporné podpisy obžalovaného na predmetných zmenkách s podpismi na porovnávacích materiáloch, obe zistili a poukázali na zhodné a rozdielne znaky medzi nimi s tým rozdielom, že zatiaľ čo znalkyňa Mg. Alexandra Saxová na podklade porovnania zhodných a rozdielných znakov sporné podpisy nepriradila k žiadnemu časovému obdobiu, z ktorého pochádzali podpisy porovnávacie, znalkyňa PhDr. Erika Straková takúto podobnosť umožňujúcu jej sporné predpisy priradiť k určitému časovému obdobiu našla.

Vychádzajúc z obsahu oboch znaleckých posudkov, výpovedí oboch znalkýň, podpisov na sporných zmenkách, ako aj množstva porovnávacieho materiálu, hodnotiac presvedčivosť znaleckých záverov uvedených znalkýň, dospel najvyšší súd k záveru, že argumenty obsiahnuté v znaleckom posudku znalkyne PhDr. Eriky Strakovej sú presvedčivejšie.

V podanom znaleckom posudku znalkyňa PhDr. Erika Straková poukázala na prvý pohľad zjavnú, a to aj laikovi, rozdielnosť podpisov obžalovaného PhDr. V. Y. na sporných zmenkách v porovnaní s podpismi na porovnávacích materiáloch z rokov 2000 až 2002 poukazujúc aj na konkrétne, a to aj pre laika identifikovateľné znaky, teda prvé písmeno sporného podpisu, ktoré na porovnávacích materiáloch z uvedených rokov pripomína písmeno „J“, zatiaľ čo na sporných zmenkách písmeno „R“ s tým, že záverečné konštrukčné tvary sporných podpisov pripomínajúce písmeno „y“ sa v rokoch 2000 až 2002 vyskytujú menej často a spravidla v inej výške, pričom sporné podpisy sú objemovo aj morfológicky mierne bohatšie. Prvýkrát sa podpis so začínajúcim „R“ v porovnávacích materiáloch vyskytol 15. októbra 2002. Porovnávajúc tieto znaky je potom potrebné prisvedčiť záverom dotknutej znalkyne, že najviac sa sporným podpisom na predmetných zmenkách podobajú podpisy vyhotovené dotknutým

pisateľom po roku 2013. Na tomto mieste je nutné ešte skonštatovať, že oba znalecké posudky si neprotirečili v tom, že žiadne dva pravé podpisy vyhotovené tým istým pisateľom, hoci aj v bezprostrednej na seba nadväzujúcej časovej súvislosti, nie sú nikdy absolútne totožné, identické, pokiaľ by tomu tak bolo (dva podpisy toho istého pisateľa by vykazovali absolútnu zhodu vo všetkých znakoch), naznačovalo by to, že nejde o podpisy pravé, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

Obdobne aj znalkyňa Mgr. Alexandra Saxová rozobrala jednotlivé časti/znaky sporných podpisov, ktoré však nie sú totožné so znakmi, ktoré porovnávala znalkyňa PhDr. Erika Straková a porovnávala ich s podpismi na porovnávacích materiáloch, pričom nenašla v nich zhodu so žiadnym časovým obdobím. Z obsahu jej znaleckých zistení však nevyplynuli iné metódy, pravidlá, či zákonitosti porovnávania podpisov, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti postupu znalkyne PhDr. Eriky Strakovej.

Vzhľadom na zjavnú overiteľnosť a presvedčivosť znaleckých záverov znalkyne PhDr. Eriky Strakovej, ktoré neboli znaleckými závermi znalkyne Mgr. Alexandry Saxovej vyvrátené, ani zásadným spôsobom spochybnené, nepovažoval najvyšší súd za potrebné pribrať do konania znalecký ústav za účelom preskúmania znaleckého posudku znalkyne PhDr. Eriky Strakovej, ktorého závery považuje najvyšší súd za presvedčivejšie ako znalecké závery znalkyne Mgr. Alexandry Saxovej.

Pokiaľ obžalovaný v tejto súvislosti vysvetľoval, že v podstate podpis tak, ako ho použil na sporných zmenkách, vytvoril po upozornení JUDr. A. B. na potrebu jeho zmeny v podstate z dôvodu lepšej identifikácie, pričom ako vzor použil podpis svojho otca, k tomu je potrebné uviesť, že tejto obrane najvyšší súd neuveril, považuje ju za účelovú prezentovanú, v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti, keďže podpis s takými charakteristickými znakmi aké použil na sporných zmenkách sa nevyskytol na žiadnom z množstva porovnávacích materiálov z roku 2000 a 2001 a v roku 2002 len raz (15. októbra 2002), získaných z overiteľných hodnoverných zdrojov (banky a iné inštitúcie). Na tomto závere nič nemení ani predložená podpisová karta z tohto obdobia získaná od súkromnej osoby, teda neoficiálneho zdroja, kde nie je vylúčená možnosť manipulácie s ňou, navyše aj v prípade akceptácie podpisu na nej by išlo o podpis jeden oproti desiatkam podpisov z oficiálneho zdroja.

PhDr. Milan Nouzovský znalec taktiež z odboru Písmoznalectvo, odvetvie Ručné písmo, vypočutie ktorého navrhla obhajoba, v ním podanom znaleckom posudku, ako aj pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní konanom 10. februára 2020 uviedol, že podľa jeho názoru nie je možné objektívne rozhodnúť o čase napísania sporných podpisov s tým, že ak sa znalec vyjadruje k času prípadného vzniku podpisu, zachováva náležitú opatrnosť a nevyslovuje presný záver skúmania. Okrem tohto všeobecného konštatovania znalec znaleckému posudku PhDr. Eriky Strakovej nevytkol žiadne konkrétne nedostatky, ktoré by vzbudili pochybnosti o správnosti jej záverov (znalkyňa, podľa názoru najvyššieho súdu, presvedčivo s odkazom na konkrétne skutočnosti a s náležitou obozretnosťou posúdila, vysvetlila a odôvodnila svoj záver o relatívnom čase sporných podpisov v porovnaní s podpismi na porovnávacích materiáloch). Spomínaný znalec dotknutej znalkyni síce vytýkal použitie grafológie, ako metódy, ktorá sa štandardne v písmoznalectve nepoužíva, avšak zároveň uviedol, že grafológii nerozumie, nezaoberal sa ňou, nepozná jej metódy a nedokáže odlíšiť čisto racionálne, čo všetko je grafológia a čo všetko je písmoznalectvo, nedokázal teda poukázať na konkrétne chyby znaleckého posudku dotknutej znalkyne, ktoré by pramenili z použitia grafológie. Navyše aj keď znalec nepozná grafologické metódy, nepochybne pozná metódy písmoznalecké, preto logicky pokiaľ v podanom znaleckom posudku identifikuje všetky písmoznalecké metódy, to čo mu ostane ako neidentifikované, by mali byť metódy grafologické. Za takejto situácie potom jeho tvrdenie, že nedokázal grafologické metódy identifikovať, pretože ich nepozná, vyznieva nepresvedčivo. Ničím nepodložené všeobecné tvrdenia znalca PhDr. Milana Nouzovského, bez poukázania na konkrétne chyby, pochybnosti zásadného významu o správnosti záverov znaleckého posudku podaného znalkyňou PhDr. Erikou Strakovou nevyvolávajú.

K námietkam obhajoby týkajúcim sa neposkytnutia originálov listín obsahujúcich porovnávacie podpisy obžalovaného PhDr. V. Y. na vypracovanie znaleckého posudku jej znalkyňou a k argumentácii prokurátora, že jeho povinnosťou je vyžiadané listiny vrátiť, nie poskytovať obhajobe sa žiada uviesť, že

vychádzajúc z ustanovenia § 97 ods. 1 Trestného poriadku je naozaj povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní takéto listiny vrátiť, každopádne však až potom, čo už pre ďalšie konanie nie sú potrebné. Vzhľadom na to, že súd aj znalecký posudok, ako to už bolo vyššie uvedené, hodnotí ako akýkoľvek iný dôkaz, a to aj z pohľadu jeho úplnosti, absencie na prvý pohľad zrejmých nesprávností, nelogickosti, a podobne sú originály podkladov pre vypracovanie znaleckého posudku v zásade vždy potrebné pre súdne konanie, preto je v zásade vždy povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní ponechať ich ako súčasť vyšetrovacieho spisu a spolu s vyšetrovacím spisom ich predložiť súdu prvého stupňa a následne aj odvolaciemu súdu a vrátiť ich až po skončení prípadného odvolacieho konania. V prejednávanej veci však súčasťou znaleckého posudku a tým aj vyšetrovacieho spisu zostali kópie spomínaných listín, ktoré pre potreby súdu ohľadom vyššie uvedeného hodnotenia, podľa názoru najvyššieho súdu, postačovali, preto toto pochybenie orgánov činných v trestnom konaní nebolo potrebné z tohto hľadiska naprávať. Pokiaľ sa týchto listín dožadovala obhajoba, k tomu je potrebné uviesť, že obhajoba má právo navrhovať, vykonávať a predkladať dôkazy, nahliadnuť do spisu, vyhotovovať si z neho kópie a podobne. Z Trestného poriadku však výslovne nevyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní, či súdu poskytovať obhajobe súčinnosť pri zabezpečovaní dôkazov podľa jej predstáv, ktorú nie je možné vyvodiť ani z ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku, v zmysle ktorého sú orgány činné v trestnom konaní povinné v prípravnom konaní objasňovať s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj v jeho prospech a ani zo zásady „rovnosti zbraní“. Podkladom pre vypracovanie dotknutého znaleckého posudku boli listiny obsahujúce porovnávacie podpisy samotného obžalovaného PhDr. V. Y., pritom banky, daňové úrady, štátne orgány, či iné inštitúcie, nemajú povinnosť mlčanlivosti vo vzťahu k svojim klientom, ktorí sú pôvodcami listín, ale vo vzťahu k tretím osobám, preto nebol dôvod, aby obžalovanému alebo jeho splnomocneným obhajcom takéto listiny nevydali. Až za situácie, že by takto získané listiny pre podanie znaleckého posudku nepostačovali a dotknuté inštitúcie by ďalšie listiny, na ktorých sa podpis spomínaného obžalovaného nachádzal, vydať odmietli, bolo by na mieste dožadovať sa pomoci zo strany orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu. Z obsahu spisu, ale ani z tvrdení obhajoby však neplyní, že by sa obhajoba aspoň pokúsila takéto listiny si sama zabezpečiť a neavizovala ani konkrétne prekážky, ktoré jej v zabezpečení takýchto podkladov bránili. Napokon znalkyňa obhajoby znalecký posudok vypracovala na podklade kópií obsiahnutých v spise, pričom nepoukázala na žiadne konkrétne problémy pri vypracovávaní znaleckého posudku, ktoré by jej bránili v jej zisteniach, či záverov z dôvodu, že mala k dispozícii len kópie porovnávacích podpisov.

Zo znaleckého posudku z odboru Prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, odvetvia Kriminalistické skúmanie ručného písma a podpisov podaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru pod číslom PPZ-KEU-BA-EXP-2018/11157, ako aj výsluchu znalkyne Mgr. Barbory Geistovej Čakovskej na hlavnom pojednávaní (27. januára 2020) plyní, že podpisy obžalovaného Mgr. Q. S. na sporných zmenkách boli pravdepodobne vyhotovené v najužšej časovej väzbe, ktorú síce nie je možné bližšie špecifikovať, avšak ide o krátky časový úsek, moment, v ktorom by pisateľ dokázal vyhotoviť štyri podpisy s jedinečne zhodnými znakmi v synchronickej variabilite. Aj keď znalkyňa nedokázala spomínaný krátky časový úsek/moment konkrétne špecifikovať, každopádne z jej výpovede plyní, že spomínaným krátkym časovým úsekom sa nerozumejú roky. Pokiaľ ide o štyri dotknuté podpisy obžalovaného Mgr. Q. S., dva z nich mali byť vyhotovené v roku 2001 a dva v roku 2016, teda s odstupom 15 rokov, čo nepochybne krátkym časovým úsekom, či momentom nie je. Z uvedeného je potom zrejmé, že všetky dotknuté štyri sporné podpisy vznikli buď v roku 2001 alebo 2016. Nepravdepodobnosť záveru, že dotknutý obžalovaný už v roku 2001, v blízkej časovej súvislosti po prvom prevode zmienek, predvídal, že o 15 rokov bude chcieť tieto zmenky ďalej previesť na ďalšiu konkrétnu firmu, vedie k jedinému možnému logickému záveru, že všetky štyri sporné podpisy vznikli v roku 2016.

Zo znaleckého posudku z odboru Ekonómia a manažment, odvetvia Účtovníctvo a daňovníctvo vypracovaného znalkyňou Ing. Lenkou Balkovičovou, ako aj jej výpovede prednesenej na hlavnom pojednávaní (27. januára 2020) plyní, že v účtovných dokladoch poskytnutých Daňovým úradom Bratislava a týkajúcich sa spoločnosti Inkasný servis, a.s. Bratislava, na ktorú mal obžalovaný Mgr. Q. S. previesť 4. mája 2001 pohľadávky zo sporných zmienek, od roku 2001 až do roku 2016, konkrétne

13. mája, kedy mali byť tieto pohľadávky ďalej prevedené na spoločnosť Midas investment LTD, sa nenachádza žiadna informácia o existencii takýchto pohľadávok, informácie v tomto smere sú zachytené až v účtovníctve spoločnosti Správa a inkaso zmeniek, s.r.o. Bratislava v rokoch 2016 a 2017, na ktorú mali byť pohľadávky zo sporných zmeniek prevedené 13. júna 2016. Obdobne tak žiadna informácia o existencii záväzkov plynúcich zo sporných zmeniek sa v rokoch 2000 až 2015 nenachádza ani v účtovníctve spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. Bratislava poskytnutom Daňovým úradom Bratislava a auditorskou spoločnosťou a prvýkrát sa zmienka o uvedených záväzkoch objavuje v účtovníctve dotknutej spoločnosti až v roku 2016.

Z uvedeného znaleckého posudku ďalej plynie, že účtovné doklady spoločnosti Inkasný servis, a.s. Bratislava za roky 2012 až 2016 predložila aj spoločnosť Fineco, s.r.o. Bratislava, z ktorých - konkrétne z hlavnej účtovnej knihy - plynie, že spoločnosť Inkasný servis, a.s. Bratislava v uvedených rokoch zmenky účtovala na podsúvahovom účte 772, z poznámok k účtovným závierkam dotknutej spoločnosti za uvedené roky predložené spoločnosťou Fineco, s.r.o. Bratislava však súčasne plynie, že spoločnosť Inkasný servis, a.s. Bratislava neeviduje žiadne podsúvahové účty prípadne, že ostatné finančné povinnosti, ktoré sa nesledujú v bežnom účtovníctve a neuvádzajú sa v súvahe, nie sú, pritom rovnaké údaje plynú z účtovných dokladov predložených Daňovým úradom Bratislava.

Vzhľadom na to, že údaje obsiahnuté v účtovných podkladoch predložených spoločnosťou Fineco, s.r.o. Bratislava, teda spoločnosťou súkromnou (spoločnosť s ručením obmedzeným) sú rozporné a navyše práve v časti, v ktorej by mali preukazovať existenciu informácií o zmenkách, sú v rozpore aj s údajmi obsiahnutými v účtovných dokladoch predložených Daňovým úradom Bratislava, nepochybne ide o údaje nepravdivé svedčiace o snahe vyprodukovať dôkaz potvrdzujúci existenciu zmeniek už v roku 2012.

Každopádne účtovné doklady oboch dotknutých subjektov, teda tak na strane veriteľa, ako aj ručiteľa na strane dlžníka zo sporného zmenkového vzťahu neobsahujú žiadnu informáciu o existencii dotknutých zmeniek.

Pokiaľ obžalovaní v tejto súvislosti namietali, že vyšetrovateľ od spoločnosti Fineco, s.r.o. Bratislava požadoval aj hlavnú účtovnú knihu a ďalšie účtovné doklady, ktoré od spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. Bratislava nežiadal, k tomu je potrebné uviesť, že rozsah dokazovania určuje v závislosti od štádia dokazovania orgán činný v trestnom konaní alebo súd a je na úvahe orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, kedy považuje určitú skutočnosť za preukázanú, a preto v tomto smere už ďalšie dokazovanie vykonávať nebude. Povinnosťou tak orgánov činných v trestnom konaní, ako aj súdu je každým návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania sa zaoberať a vysvetliť, prečo mu ne/vyhovie, nevyhovenie takémuto návrhu, či predstave obhajoby o rozsahu dokazovania však samé osebe porušením práva na obhajobu, ale ani žiadneho iného nie je (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014, 7/2011).

Z účtovných dokladov predložených Daňovým úradom Bratislava, výpovede účtovníčky spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. Bratislava - svedkyne U. Q., zástupcov dotknutej spoločnosti, ktorí sa s jej účtovníctvom oboznamovali, ale napokon aj z výpovede samotného obžalovaného PhDr. V. Y. plynie, že existencia sporných zmeniek pojatá do účtovníctva spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. Bratislava nebola, preto nebolo potrebné túto skutočnosť preukazovať ďalšími dôkazmi, a to ani hlavnou účtovnou knihou a ani ďalšími účtovnými dokladmi. Z rovnakého dôvodu potom súd prvého stupňa postupoval správne, keď nevyhovel ani návrhu obžalovaných na zabezpečenie správ o due diligence v súvislosti s transakciami týkajúcimi sa prevodu obchodných podielov poškodenej spoločnosti predstavujúcich síce v podstate výsledok komplexnej finančnej analýzy, avšak založenej na účtovných dokladoch, v ktorých sa, ako to už bolo vyššie uvedené, zmienka o sporných zmenkách nenachádzala.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaných spočívajúcich v tom, že znalkyňa Ing. Lenka Balkovičová nemala pri vypracovaní znaleckého posudku k dispozícii Inventarizačný zápis z 2. januára 2017 z vykonania riadnej inventarizácie majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov k 31. decembru 2016 v

spoločnosti Správa a inkaso zmeniek, s.r.o. a Inventúrny súpis majetku evidovaného v podsúvahe, je potrebné konštatovať, že obe tieto listiny sú vyhotovené v januári 2017 a zachytávajú stav k 31. decembru 2016, pričom obžalovaní sporné zmenky predložili notárovi 7. apríla 2016, preto tieto podklady nemohli mať žiaden vplyv na závery znaleckého posudku a zistený skutkový stav, keďže nimi nie je možné existenciu zmeniek pred obdobím rokov 2013 až 2016 preukázať.

Pokiaľ ešte obžalovaní namietali, že znalkyňa Ing. Lenka Balkovičová opravila závery svojho znaleckého posudku s ohľadom na závery znalca prof. Ing. Jaroslava Ďaďa, PhD., k tomu sa žiada uviesť, že išlo skôr o chybu z nepozornosti vzťahujúcu sa na účtovníctvo poškodenej spoločnosti [pri uvedení celkovej sumy vyplývajúcej zo sporných zmeniek znalkyňa nepostrehla zmenu (zníženie) v roku 2017 oproti roku 2016 z dôvodu zastavenia konania ohľadom jednej zo zmeniek]. Navyše v roku 2017 už existencia zmeniek bola známa vzhľadom na uplatnenie právnych vzťahov z nich plynúcich na súde, preto posúdenie účtovníctva v tomto roku už v zásade pre prejednávajúcu vec nemalo význam. Vo vzťahu k námietkam obžalovaných spočívajúcim v tom, že dotknutá znalkyňa pripustila možnosť vyplňovania prílohy k účtovnej súvahe auditorom, hoci to vzhľadom na požiadavku nezávislosti auditora možné nie je, sa žiada uviesť obdobný záver, ako aj u znalkyne PhDr. Eriky Strakovej, že takéto ojedinelé zlyhanie v skutočnosti, ktorá nemá vplyv na jej znalecké závery s ohľadom na podmienky, ktoré musela splniť pre zápis do zoznamu znalcov, ju nerobia nespôsobilou na podanie znaleckého úkonu a ani nespochybňujú ňou podané znalecké závery. A pokiaľ ešte obžalovaní, prostredníctvom svojich obhajcov, namietali, že uvedená znalkyňa podľa verejne dostupných informácií v registri znalcov na oficiálnej internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemala v roku 2019 poistenie zodpovednosti za škodu, hoci ide o dôvod pre vyčiarknutie zo zoznamu znalcov, k tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že dotknutá znalkyňa vypracovala znalecký posudok, teda vykonala znalecký úkon ešte v roku 2018 konkrétne 15. októbra, pričom nič nenasvedčuje tomu, že by v tom čase poistenie zodpovednosti za škodu nemala. Okrem toho podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch a tlmočníkoch“) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo“) vyčiarkne zo zoznamu toho, kto vykonal činnosť bez poistenia zodpovednosti za škodu pri výkone činnosti s tým, že podmienky pre zápis fyzickej osoby do zoznamu znalcov upravuje § 5 zákona o znalcoch a tlmočníkoch, pričom ich nespĺňanie je dôvodom pre vyčiarknutie zo zoznamu znalcov podľa iného ustanovenia, a to § 8 ods. 1 písm. c) citovaného zákona. Poistenie zodpovednosti za škodu vychádzajúc z § 9 dotknutého zákona je podmienkou začatia výkonu činnosti potom, čo znalec do zoznamu znalcov už zapísaný je. Z uvedeného je potom zrejmé, že poistenie zodpovednosti za škodu nie je podmienkou pre zápis do zoznamu znalcov, nemá súvis s odbornými schopnosťami znalca a dôvodom pre vyčiarknutie zo zoznamu znalcov je až potom, čo znalec bez poistenia vykoná znalecký úkon. Až do momentu jeho vyčiarknutia zo zoznamu znalcov Ministerstvom stále znalcom je a keďže nejde o podmienku zápisu, neexistencia poistenia nesprávnosť znaleckého posudku nespôsobuje. Navyše len nedostatok zápisu v spomínanom registri bez ďalšieho preverenia ešte neexistenciu poistenia nepreukazuje. (Napokon už len na okraj, pre úplnosť sa žiada dodať, že z verejne dostupných vyššie spomínaných informácií je zrejmé, že dotknutý zápis u spomínanej znalkyne doplnený bol a znalkyňa poistenie zodpovednosti za škodu má.).

Z výpovede svedkyne U. Q. plynie, že pre spoločnosť Markíza Slovakia spol. s r.o. vykonávala účtovníctvo od roku 1996 alebo 1997 do roku 2001, sporné zmenky však nikdy nevidela, neboli jej predložené.

Svedkyňa Y. P. v podstate vypovedala, že v spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. pôsobila od roku 2002 do roku 2011 ako finančná riaditeľka, pričom bola zodpovedná za účtovníctvo dotknutej spoločnosti, v júni 2000 podpisovala za CME dokumenty, ktorými Slovenská televízna spoločnosť odkúpila akcie spoločnosti A.D.A.M., a.s., ktorá bola jediným spoločníkom spoločnosti Gamatex, s.r.o. za 80 miliónov Sk, čím sa podľa jej vedomia vysporiadal spor s Gamatexom, pričom o žiadnych ďalších otvorených otázkach v tejto súvislosti nevedela a nemala žiadnu vedomosť ani o zmenkách s tým, že bola oboznámená s účtovnou závierkou spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. aj s poznámkami k nej a jej prílohou, ako aj auditom za rok 2000, pričom právne a ekonomické audity boli robené aj v súvislosti

s prevodmi obchodných podielov spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. v rokoch 2000, 2001 a 2002, ale zmenky sa nevyskytli nikde a ak by existovali, museli by byť uvedené od roku 2000 v poznámke účtovnej súvahy ako možný budúci dlhodobý záväzok, čo by malo dopad na výsledky auditu a hodnotu spoločnosti.

Z výpovede svedka Ing. B. Q., ktorý od 1. februára 2006 do 1. októbra 2010 vykonával funkciu konateľa a generálneho riaditeľa spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o. plyní, že s obžalovaným PhDr. V. Y. sa stretol viackrát o existencii zmeniek mu však nepovedal, pričom zmenky sa neobjavili ani vo finančných a ani účtovných dokumentoch, ktoré prešiel.

Svedkyňa G. M., generálna riaditeľka spoločnosti Markíza - Slovakia, spol. s r.o. v rokoch 2011 až 2013 uviedla, že o zmenkách nemala žiadnu vedomosť, napriek tomu, že z titulu svojej funkcie podpisovala účtovné závierky a sledovala výročné správy, o zmenkách jej nikto nepovedal, a to ani X. S..

Obdobne vypovedal aj svedok Mag. Q. W., generálny riaditeľ naposledy uvedenej spoločnosti od októbra roku 2013, ktorý uviedol, že prehľad o spoločnosti si utvoril tak, že si prezrel všetky zmluvy a finančné operácie, ale o zmenkách sa dozvedel až v polovici novembra roku 2016.

Svedok X. S. (podľa jeho výpovede) sa taktiež o zmenkách dozvedel až v januári 2017, potvrdil, že 30. júna 2000 podpísal Dohodu o spoločnom postupe pri prevode obchodného podielu v Markíze medzi obžalovaným PhDr. V. Y., svedkom X. S., spoločnosťami Forza a CME, pričom v ten istý deň Slovenská televízna spoločnosť odkúpila 100% akcií spoločnosti A.D.A.M., ktorá bola jediným spoločníkom spoločnosti Gamatex, s.r.o. za cenu 80 miliónov Sk s tým, že ak by v tom období vedel o existencii zmeniek, nemohol by túto zmluvu bez vedomia CME podpísať, následne bola uzavretá zmluva o odplatnom postúpení pohľadávky spoločnosti Telefilm Eurokrim voči spoločnosti Gamatex, s.r.o. na spoločnosť Forza, ktorá dlh vo výške 1.165.000,- USD vyrovnala, 28. septembra 2000 podpísal aj zmluvu o prevode obchodného podielu medzi obžalovaným PhDr. V. Y. a spoločnosťou A.R.J., a. s. v zastúpení - Ing. Q. E., X. S., PhDr. V. Y. s tým, že pokiaľ by vedel o zmenkách v hodnote 500 miliónov Sk, v žiadnom prípade by nemohol takúto transakciu zrealizovať, pričom následne ešte 8. októbra 2000 došlo k odkúpeniu podielu W. B. za 170 miliónov Sk a k dohodám o urovnaní medzi X. B., Markízou Slovakia a obžalovaným PhDr. V. Y. majúcim v podstate charakter zmieru.

Pokiaľ obžalovaní v súvislosti s výpoveďou naposledy menovaného svedka namietali rozpory v jeho tvrdeniach vo vzťahu k jeho výpovedi prednesenej v prípravnom konaní, k tomu sa žiada uviesť, že spomínaný svedok na hlavnom pojednávaní jednoznačne uviedol, že o sporných zmienkach sa dozvedel až z médií v roku 2017, pričom toto svoje vyjadrenie podporil ďalšími logickými vysvetľujúcimi tvrdeniami dôvodiac, že pokiaľ by o možnom záväzku vo výške 500 miliónov Sk, teda o sporných zmenkách vedel, zmluvu o prevode akcií spoločnosti A.D.A.M., a.s., by bez vedomia CME nemohol podpísať a taktiež by nemohol zrealizovať transakciu spočívajúcu v prevode obchodných podielov spoločnosti Markíza Slovakia s.r.o. na spoločnosť A.R.J., a.s., pričom tieto vysvetlenia dotknutého svedka sú v súlade nielen s vyššie rozvedenými dôkazmi, ale aj s informáciami obsiahnutými v znaleckom posudku znalkyne Ing. Lenky Balkovičovej a v účtovných dokladoch spoločnosti Markíza Slovakia, spol. s r.o., z ktorých plyní, že dotknutá spoločnosť bola v roku 2000 v strate s celkovým objemom výnosov 1.734.000,- Sk a nákladov 1.928.000,- Sk, v roku 2001 produkovala zisk vo výške 712.000,- Sk, v roku 2002 niečo cez 200 tisíc Sk, v roku 2003 takmer 39 miliónov Sk, v roku 2004 niečo cez 113 miliónov Sk, v roku 2005 takmer 160 miliónov, v roku 2006 dotknutá spoločnosť opätovne vyprodukovala stratu vo výške viac ako 6 miliónov Sk a významnejší zisk dosiahla až v roku 2007 po spojení so Slovenskou televíznou spoločnosťou, spol. s r.o., a to vo výške viac ako 1,3 miliardy Sk, v roku 2008 zisk dotknutej spoločnosti dosahoval sumu takmer 737 miliónov Sk, v roku 2009 však už len niečo cez 2 milióny Eur (cez 60 miliónov Sk) a v roku 2010 spoločnosť vykázala dokonca stratu vo výške viac ako 9 miliónov Eur, pričom v tomto trende pokračovala aj v rokoch 2011, 2012, 2013, 2014 a dotknutá spoločnosť opätovne začala vykazovať zisk až v roku 2015, a to vo výške niečo cez 600 tisíc Eur (takmer 19 miliónov Sk). Svedok X. S. taktiež uviedol, že s pani Y. sa nikdy v

živote na tému záväzku vo výške 500 miliónov Sk nerozprával a nikomu nikdy nesľúbil, že ho pri predaji podielu dorovná.

Vzhľadom na logickosť a vnútornú súladnosť vyjadrení dotknutého svedka prednesených na hlavnom pojednávaní, ktoré navyše sú, ako to už bolo vyššie uvedené, v súlade s ostatnými už rozvedenými dôkazmi, niet dôvodu jeho tvrdeniam neveriť. Je pravdou, že prípravnom konaní okrem iného uviedol, že v roku 2001 alebo 2002 mu obžalovaný PhDr. V. Y. mal povedať, keďže sa ho spomínaný svedok pýtal na jeho záväzky voči ľuďom, čo mu v rokoch 1998 až 2000 robili ochranu, že má vlastný záväzok voči Q. S. a JUDr. B. M., podpísal im zmluvu, možno povedal aj zmenku, ale na to si už nespomína, evidentne ide o neurčité, nejasné, vyhýbavé tvrdenia vzťahujúce sa skôr k poskytovaniu ochrany, nie k vysporiadaniu obchodných podielov v dotknutých spoločnostiach, ktoré navyše už na hlavnom pojednávaní nezopakoval, ich pravdivosťnú hodnotu nepotvrdil, naopak svojimi logickými a odôvodnenými tvrdeniami ich vyvrátil. Aj keď dôvod ich prednesenia v prípravnom konaní nebol schopný, či ochotný na hlavnom pojednávaní ozrejmiť, podľa názoru najvyššieho súdu, boli účinené v snahe nepoškodiť, či napomôcť obžalovanému PhDr. V. Y., s ktorým bol v priateľskom vzťahu, v žiadnom prípade ale nedôveryhodnosť jeho výpovede prednesenej na hlavnom pojednávaní ako celku nespôsobujú.

Svedok H. O., ktorý 10. decembra 2000 uzavrel so W. B. zmluvu o prevode obchodného podielu, konštatoval, že o zmenkách nič nevedel.

Pokiaľ sa obžalovaní v súvislosti s touto zmluvou bránili tým, že aj podľa tohto dokumentu mala byť cena za obchodný podiel vo výške 50 miliónov švajčiarskych frankov splatná až po uplynutí šiestich rokov, k tomu je potrebné uviesť, že v zmluve z roku 2000 sa takýto údaj nenachádza a splatnosť avšak nie 31. decembra 2006, ale do uvedeného dátumu (teda aj skôr) bola dojednaná až dodatkom z 30. januára 2003. Splatnosť do 4 rokov nie je podľa názoru najvyššieho súdu z hľadiska logiky porovnateľná s 15 rokmi. Navyše táto zmluva napokon nikdy zrealizovaná nebola.

Z výpovede svedka Ing. Q. E. plynie, že 28. septembra 2000 podpísal zmluvu o prevode obchodného podielu v spoločnosti Markíza Slovakia, s.r.o. s obžalovaným PhDr. V. Y., ani pri tejto zmluve a ani neskôršie nebola žiadna zmienka o zmenkách a v tomto smere ho neinformoval ani dotknutý obžalovaný. Niekedy v rokoch 2005 alebo 2006 sa menovaný svedok rozhodol predat' svoj podiel v spoločnosti Markíza svedkovi X. S., pričom pri predaji jeho podielov mu nikto nepovedal, že by z toho mal byť vyplatený naposledy spomínaný obžalovaný a o sume 500 miliónov nevie nič.

Ani výpoveď svedka PhDr. B. Y. nijakým spôsobom obžalobné tvrdenia nevyvracia, vyznieva skôr v ich súlade, každopádne ale obhajobu obžalovaných nepodporuje. Menovaný svedok uviedol, že vo funkcii generálneho riaditeľa Slovenskej televíznej spoločnosti v roku 2006 vystriedal obžalovaného PhDr. V. Y. a aj keď mal na starosti finančnú disciplínu, programovú štruktúru a personálnu politiku, nebol vo vlastníckych štruktúrach, ale ani konateľom spoločnosti Markíza Slovakia spol. s r.o., preto nebol o podnikateľských, respektíve obchodných aktivitách tejto spoločnosti informovaný, každopádne, ale ani obžalovaný PhDr. V. Y., s ktorým mal vždy korektné a priateľské vzťahy a ani E. I. S., X. S. či Y. P. sa mu nezmienili o existencii zmieniek.

Svedok Ing. E. Q., ako to plynie z jeho výpovede, poskytol spoločnosti Gamatex, spol. s r.o. pôžičku vo výške 35 miliónov Sk s tým, že tento dlh v roku 2000 prevzala spoločnosť Forza a niekedy v rokoch 2006 a 2007 bol dlh splatený. O sporných zmenkách nemal vôbec žiadnu vedomosť až do roku 2016 a o sume 500 miliónov Sk nepočul.

Z vyššie uvedenej notárskej zápisnice (sp. zn. N 331/2016, Nz 11932/2016) plynie, že obžalovaní PhDr. V. Y., Mgr. Q. S. a svedok JUDr. B. M. požiadali o osvedčenie existencie zmieniek, ktoré mali byť vystavené 11. júna 2000, notára 7. apríla 2016. Zo zmluvy o prevode obchodného podielu medzi W. B. a H. O. z 10. decembra 2000 vyplýva, že v bode II.2. W. B. ako prevádzajúci vyhlásila, že na firme Markíza Slovakia, s.r.o. neviaznu žiadne ťarchy ani bremená. Obdobne tak aj zo zmluvy medzi W. B. a

Media Invest, s.r.o. z 8. októbra 2001 o prevode obchodného podielu W. B. v dotknutej spoločnosti neplynú existencia žiadnych tiarch. A nakoniec aj z bodu 4.2.7 zmluvy o prevode obchodného podielu uzatvorenej medzi obžalovaným PhDr. V. Y. a spoločnosťou A.R.J. a. s. z 28. septembra 2000 vyplýva, že okrem záväzkov uvedených v zozname, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy ako Príloha 8, neexistujú žiadne iné záväzky, ktorými by bola spoločnosť viazaná v súčasnosti alebo by mohla byť viazaná v budúcnosti, ani, že nedošlo k vzniku akejkoľvek skutočnosti, ktorá by mohla mať za následok vznik akéhokoľvek záväzku pre spoločnosť v budúcnosti, pričom uvedená zmluva a ani jej prílohy sa o existencii ručenia zo zmieniek nezmieňujú.

Vychádzajúc z vyššie rozvedených dôkazov, súd prvého stupňa zistený skutkový stav ustálil v zásade správne. Konštrukcia skutkových okolností, ktorú obžalovaní na svoju obranu vytvorili, vyznieva nepresvedčivo, nehodnoverne a je vyššie rozvedenými dôkazmi vyvrátená. Je nepravdepodobné, aby obžalovaní cca 15 rokov doklady preukazujúce existenciu tak vysokého na strane spoločnosti Markíza Slovakia, s.r.o. možného záväzku a na strane spoločnosti Inkasný servis, a.s. Bratislava tak vysokej pohľadávky primárne v sume 500.000.000,- Sk nepojali do účtovníctva, notársku zápisnicu osvedčujúcu ich existenciu spísali až po uplynutí 15 rokov, a o existencii zmieniek v podstate nikomu 15 rokov nepovedali, pričom obžalovaný PhDr. V. Y. ich existenciu svojim obchodným partnerom zamlčal, a to aj pri prevode obchodných podielov a ich existencia nebola zmienená ani pri opakovanom prevode obchodného podielu W. B.. Je nepravdepodobné, aby sa obžalovaný Mgr. Q. S. pri vyriešení sporu medzi firmou Gamatex, s.r.o. a Markíza Slovakia, s.r.o. uspokojil s vyplatením sumy 40.000.000,- Sk a na doplatok v rozhodujúcej výške 250.000.000,- Sk čakal neistých 15 rokov, za situácie, že spoločnosť Markíza Slovakia, s.r.o. v roku 2000, kedy k podpísaniu sporných zmieniek malo dôjsť takýmto majetkom nedisponovala, napokon peňažné prostriedky na vyplatenie spoločnosti Gamatex, s.r.o. zabezpečila spoločnosť CME a pohľadávku spoločnosti Telefilm Eurokim, s.r.o. proti spoločnosti Gamatex, s.r.o. prevzala a vyplatila spoločnosť Forza, a.s. a aj keď obžalovaní mali snahu presvedčiť súd, že spoločnosť Markíza Slovakia, s.r.o. disponovala licenciou na televízne vysielanie, ktorá jej hodnotu podstatným spôsobom zvyšovala a vytvárala predpoklad pre očakávanie takých výnosov, ktoré by vyplatenie sporného záväzku umožňovali, podľa názoru najvyššieho súdu, výsledky vykonaného dokazovania vzťahujúce sa k roku 2000 takému očakávaniu nenasvedčujú. Z prehľadu ziskov a strát dotknutej spoločnosti za roky 2000 až 2006 je zrejmé, že aj napriek disponovaniu licenciou na televízne vysielanie, spomínaná spoločnosť neprodukovala taký zisk, aby vyššie uvedený záväzok mohla vyplatiť a v podstate takúto výplatu by neumožňovali ani celkové celoročné výnosy spoločnosti aj pri odhladnutí od jej nákladov [v roku 2000 tieto výnosy predstavovali sumu necelé 2 milióny Sk, v roku 2001 necelých 500 miliónov Sk, v rokoch 2002 až 2006 okolo 1,7 miliardy Sk (v rokoch 2002 až 2006 by to ale znamenalo použiť takmer tretinu všetkých výnosov na vyplatenie uvedeného jedného záväzku bez vyplatenia ďalších záväzkov umožňujúcich fungovanie spoločnosti)]. Zisk umožňujúci vyplatenie tak vysokej sumy dotknutá spoločnosť produkovala v rokoch 2007 a 2008, až po predĺžení licencie a po zlúčení so Slovenskou televíznou spoločnosťou, s.r.o., čo však obžalovaní v roku 2000 nemohli s istotou, či vysokou pravdepodobnosťou predpokladať (skutočnosť, že predĺženie licencie nebolo isté, potvrdil aj obžalovaný PhDr. V. Y. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní konanom 22. júla 2019) a aj keby predĺženie licencie malo byť dôvodom pre odklad splatnosti sporných zmieniek, po roku 2007 čakať ďalších 8 rokov už nemalo žiaden logický dôvod [napokon aj svedok X. S. spolu so svedkom Ing. Q. E. zinkasovali 1,950 miliardy Sk (ako to plynie z výpovede svedka X. S.) práve v roku 2007]. Nepresvedčivo v tejto súvislosti vyznievajú aj tvrdenia obžalovaného PhDr. V. Y., ktorý na jednej strane tvrdil, že išlo o jeho osobný záväzok, ktorý mal v úmysle sám splatiť z dôvodu, že jeho prvotným pôvodcom bola W. B., ktorú on do spoločnosti Markíza Slovakia, s.r.o. priviedol, na strane druhej potom, čo prestal byť štatutárnym zástupcom dotknutej spoločnosti a svoj obchodný podiel v spoločnosti predal (v roku 2005), napriek tomu, že v tom čase, a to aj podľa vlastného vyjadrenia, mal k dispozícii dostatok finančných prostriedkov na vyplatenie uvedeného záväzku, ktorý považoval za svoj osobný, spomínaný záväzok nevyplatil a ani žiadne osoby zodpovedné za fungovanie dotknutej spoločnosti s jeho existenciou neoboznámil. V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť, že svedok X. S. poprel tvrdenia svedkyne B. Y., že by on mal spomínaný záväzok vyplácať a napokon túto skutočnosť výslovne netvrdil ani samotný obžalovaný PhDr. V. Y. (z jeho vyhýbavých tvrdení na hlavnom pojednávaní konanom 22. júla 2019 v tomto smere možno len vyvodíť, že to očakával, a spomínaný

záväzok by zaplatil až vtedy, keby mu jeho nezaplatenie niekto avizoval, potom ale by to nebol primárne jeho osobný záväzok, ktorý mal v úmysle osobne zaplatiť). Navyše z vykonaného znaleckého dokazovania plynie, že podpisy obžalovaného PhDr. V. Y. na sporných zmenkách vznikli po roku 2013, a že štyri podpisy obžalovaného Mgr. Q. S., ktoré mali vzniknúť v rokoch 2001 a 2016, v skutočnosti vznikli v bezprostrednej časovej súvislosti. Bez významu, na dokreslenie celkovej dôkaznej situácie, nie je ani skutočnosť, že podľa vlastného vyjadrenia obžalovaného PhDr. V. Y., ale aj svedkyne B. Y. naposledy spomínaného obžalovaného chceli vyhodiť z domu, avšak následne uvedený dom kúpil obžalovaný Mgr. Q. S., ktorý obžalovanému PhDr. V. Y. umožnil v ňom bývať.

Pokiaľ obžalovaní namietali, že takzvaná skutková veta napadnutého rozhodnutia nie je kompletná, pretože súčasťou vyrovnania sporu medzi spoločnosťou Gamatex, s.r.o. a Markízou Slovakia, s.r.o. bolo v tom čase nielen vyplatenie 80 miliónov Sk obžalovanému Mgr. Q. S. a svedkovi JUDr. B. M., ale aj prevzatie dlhu spoločnosti Gamatex, s.r.o. voči spoločnosti Telefilm Eurokim vo výške 35 miliónov Sk spoločnosťou Forza, a. s., ktorá tento dlh aj splatila, sa žiada uviesť, že nešlo o priamy záväzkový vzťah medzi obžalovaným Mgr. Q. S. a poškodenou spoločnosťou, prevzatím spomínaného dlhu aj obžalovaný Mgr. Q. S. a aj svedok JUDr. B. M. prestali byť účastníkmi tohto vzťahu a jeho priamym účastníkom poškodená spoločnosť ani nikdy nebola, preto nepojatie tejto skutočnosti do skutkovej vety napadnutého rozhodnutia, ktorá sa zamerala na popis vzťahov medzi poškodenou spoločnosťou a obžalovanými nemá zásadný význam, nespôsobuje zameniteľnosť skutku s iným, nie je podstatou ani objektívnej, ani subjektívnej stránky žalovaných trestných činov, preto na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa vplyv nemá.

V zásade správne ustálenému skutku zodpovedá, podľa názoru najvyššieho súdu, aj správna právna kvalifikácia.

Pokiaľ obžalovaní v tejto súvislosti namietali, že uvedenie nesprávneho dátumu vyhotovenia zmeniek a zmenkovej sumy nie je falšovaním zmeniek poukazujúc v tejto súvislosti na rozhodnutia vydané v civilných veciach s tým, že v skutku sa neuvádza údaj o tom, že obžalovaný PhDr. V. Y. v čase skutočného vystavenia zmeniek (od roku 2013 do roku 2016) už nebol osobou oprávnenou konať za avalistu, teda spoločnosť Markíza Slovakia, s.r.o., k tomu sa žiada uviesť, že vyššie uvedené námietky a citované rozhodnutia v civilných veciach majú svoje opodstatnenie za predpokladu, že vystaviteľ zmenky má skutočný úmysel byť zo zmenky zaviazaný a z akéhokoľvek dôvodu uvedie neprávny dátum alebo nesprávnu zmenkovú sumu. Toto však nie je prípad prejednávanej veci. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že obžalovaný PhDr. V. Y., ktorý sporné zmenky vystavil v čase medzi rokom 2013 a 2016 v žiadnom prípade nechcel byť zo zmenky zaviazaný, nemal v úmysle zmenkovú sumu zaplatiť, teda nemal v úmysle vystaviť zmenku pravú, z ktorej by bol zmenečne zaviazaný, ale jeho úmyslom a cieľom bolo prostredníctvom falošnej, vymyslenej, neexistujúcej zmenky odčerpať finančné prostriedky od spoločnosti Markíza Slovakia, spol. s r.o., pričom na takejto nepravdej zmenke uviedol dátum nezodpovedajúci realite, neexistujúce zmenkové sumy a neexistujúce indosamenty. Súd prvého stupňa použitím slovného spojenia „vyhotovili štyri sfalšované zmenky“ vyjadril, že dotknuté zmenky sú nepravé ako celok, údaje na nich uvedené ako celok realite nezodpovedajú, tieto zmenky, ako to už bolo uvedené, nemali slúžiť na zaviazanie sa obžalovaného PhDr. V. Y. v nich uvedené sumy zaplatiť, ale na odčerpanie finančných prostriedkov z dotknutej spoločnosti a aj keď súd prvého stupňa výslovne nevyjadril, že aj údaj o ručiteľovi nezodpovedá skutočnosti, z celého kontextu skutkovej vety je zrejmé, ako to už bolo spomenuté, že údaje na nej uvedené sú nepravdivé a teda aj údaj o avalistovi. Pokiaľ v texte popisujúcom skutok v takzvanej skutkovej vete za odrážkou sa uvádza údaj o avalistovi bez zdôraznenia, že ide o údaj nepravdivý, k tomu sa žiada uviesť, že tento text len popisuje znenie zmenky, ktorý je v úvode označený za sfalšovaný, teda nepravý. Napokon vo vzťahu k predstieranému dátumu 11. júna 2000 je tento údaj zodpovedajúci skutočnosti (11. júna 2000 bol obžalovaný PhDr. V. Y. oprávnený za dotknutú spoločnosť konať) a nepravdivým je vo vzťahu k skutočnému dátumu vyhotovenia zmeniek (v čase medzi rokom 2013 až 2016), tak ako je to uvedené v úvode takzvanej skutkovej vety. Obdobne tak, pokiaľ obvinení namietali, že v skutkovej vete sa nelogicky ako pravdivý označuje dátum podpísania Dohody o vyplňovacom práve k biankozmenke, k tomu sa žiada uviesť, že v tejto časti takzvanej skutkovej vety za odrážkou, je len konštatovaný obsah uvedenej dohody, ktorý je vo

vzťahu k dátumu skutočného vyhotovenia sfalšovaných zmeniek nepravdivý.

V tejto súvislosti obžalovaní ďalej namietali, že z takzvanej skutkovej vety napadnutého rozsudku nie je zrejmé, že ide o viacčinný súbeh, pričom vymedzenie skutku predstavuje skôr súbeh jednočinný.

K uvedeným námietkam považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že ak páchatel koná spôsobom popísaným v § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona a zároveň takto sfalšované cenné papiere predloží v konaní pred súdom ako dôkaz, ide nielen o spôsobenie dvoch rôznych (aj keď vecne nadväzujúcich) následkov, definovaných v dvoch rôznych ustanoveniach osobitnej časti Trestného zákona, ale aj o dve rôzne, kvalitatívne odlišné (aj keď vecne nadväzujúce) konania, ktoré k spôsobeniu dotknutého kauzálného následku diferencovane smerujú; to platí aj v prípade, ak sa tieto konania chronologicky prekrývajú. Preto v prejednávanej veci ide o viacčinný súbeh obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona so zločinom marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona sa okrem iného dopustí aj ten, kto falšuje cenné papiere v úmysle dať ich ako pravé a spácha taký čin vo veľkom rozsahu.

Zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa okrem iného dopustí aj ten, kto v konaní pred súdom predloží dôkaz, o ktorom vie, že je sfalšovaný na účel použiť ho ako pravý v úmysle sebe zadovážiť značný prospech a spôsobiť značnú škodu.

Objektom trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov je záujem spoločnosti na riadnom fungovaní trhového hospodárstva na základe bezpečnosti a spoľahlivosti peňazí a cenných papierov, pričom objektom trestného činu marenia spravodlivosti je záujem na spravodlivom rozhodnutí súdu prípadne iného orgánu, ide teda o dva rôzne objekty, s ktorými sú spojené dva rôzne následky.

Konanie oboch obžalovaných, ktoré v skutočnosti tvorí dva skutky, obsahuje všetky obligatórne znaky oboch vyššie citovaných skutkových podstát. Falšovanie cenného papiera, teda vytváranie nepravého cenného papiera v úmysle dať ho ako pravý je okolnosťou, ktorá má osobitný charakter, odlišný od predloženia už hotového, vytvoreného falšovaného cenného papiera v konaní pred súdom, aj keď s určitou motivačnou nadväznosťou.

Na tomto mieste si je nutné ešte uvedomiť, že nie každé falšovanie cenného papiera v úmysle dať ho ako pravý nevyhnutne smeruje k jeho predloženiu v konaní pred súdom. Páchatel, ktorý falšuje cenný papier, napríklad aj zmenku, tak vôbec nemusí urobiť s týmto cieľom, ale napríklad s úmyslom predložiť ju „len“ dlžníkovi, aby dlžník záväzok z nej plynúci pod tlakom jej existencie zaplatil, bez toho, aby páchatel mal v úmysle v prípade neúspechu iniciovať súdne konanie.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu konanie obžalovaných s ohľadom na vyššie uvedené tak, ako je popísané v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozhodnutia, predstavuje konanie vo viacčinnom súbehu, ktoré je vymedzené spôsobom, ktorý neumožňuje jeho zamenenie s konaním, teda skutkom iným (§ 163 ods. 3 Trestného poriadku), pričom zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva požiadavka v prípade viacčinného súbehu jednotlivé skutky samostatne vymedzovať, prípadne osobitne číselne alebo písmenom ich označovať, alebo túto skutočnosť výslovne uvádzať.

Obdobnú situáciu napokon najvyšší súd riešil vo svojom stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej tiež „Zbierka“) pod číslom 16/2019, ktoré je potrebné zároveň považovať za ustálenie súdnej praxe v tomto smere a s ohľadom na vyčerpávajúce v ňom uvedenie teoretických východísk, nepovažoval najvyšší súd za potrebné ich v prejednávanej veci opakovať.

Pokiaľ obžalovaní v tejto súvislosti poukazovali na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2To/12/2015 z 21. júna 2016, ktoré vychádzalo z posúdenia obdobného konania obžalovaných ako jednočinného súbehu, k tomu sa žiada uviesť, že jedno nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu nepredstavuje ustálenú súdnu prax, ktorá bola navyše odlišne, avšak v zhode s právnym názorom súdu prvého stupňa v prejednávanej veci, v roku 2019 (teda následne) ustálená vyššie uvedeným stanoviskom najvyššieho súdu (aj keď nie v celkom totožnej veci, ale veci obdobnej). Okrem toho najvyšší súd v namietanom rozhodnutí (sp. zn. 2To/12/2015) sa výslovne, ale ani vyčerpávajúco súbehom konania obžalovaného nezaoberal, iba ho prevzal z rozhodnutia súdu prvého stupňa, keďže obžalovaný ako odvolateľ túto skutočnosť ani nenamietal a posúdenia svojho konania ako viacčinného súbehu sa ani nedožadoval. Za takejto situácie potom najvyšší súd narušenie princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí postupom súdu prvého stupňa nevzhliadol a nezistil ani potrebu dôslednej argumentácie odklonu od dôvodov uvedených v rozhodnutí sp. zn. 2To/12/2015, keďže dotknuté rozhodnutie v tomto smere ani osobitné dôvody pre nedostatok námietok zo strany obžalovaného ako odvolateľa neobsahuje a napokon bolo preklenuté už vyššie spomínaným stanoviskom. Preto najvyšší súd nedospel ani k záveru, že by sa súd prvého stupňa k takémuto posúdeniu konania obžalovaných uchýlil pod mediálnym tlakom v dôsledku návrhu splnomocnenca poškodeného.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaných týkajúcich sa nimi tvrdenej absencie fakultatívneho znaku subjektívnej stránky vo forme pohnútky, normatívne vyjadreného v prípade trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov slovným spojením „v úmysle dať ich ako pravé“ a v prípade trestného činu marenia spravodlivosti vyjadreného slovným spojením „v úmysle sebe zadovážiť prospech a spôsobiť značnú škodu“, pritom sa jedná o obligatórnu zložku skutkovej podstaty žalovaných trestných činov, ktorá musí byť vyjadrená v skutkovej vete, najvyšší súd uvádza nasledovné.

Vzhľadom na to, že žalované skutky motivačne na seba nadväzujú a do určitej miery sa aj vo svojom slovnom vyjadrení chronologicky prekrývajú, čo však nie je na prekážku, ako to už bolo vyššie vysvetlené, záveru o ich viacčinnom súbehu s ohľadom na rôznosť konaní a rôznosť spôsobených následkov, z takzvanej skutkovej vety napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa jednoznačne plynie, že zmenky boli falšované v úmysle dať ich ako pravé, keďže boli ako dôkaz v súdnom konaní predložené a ako dôkaz boli v súdnom konaní predložené v úmysle sebe zadovážiť prospech a spôsobiť značnú škodu, keďže boli predložené v súvislosti s návrhom na vydanie platobného rozkazu, teda exekučného titulu na zaplatenie, o ktorom okresný súd v prípade prvej zmenky aj rozhodol tak, že žalovaného na zaplatenie zaviazal. V žiadnom prípade nie je potrebné v skutkovej vete uvádzať právne posúdenie skutku, ktorého súčasťou sú aj slovné spojenia „v úmysle dať ich ako pravé“ a „v úmysle sebe zadovážiť prospech a spôsobiť značnú škodu“, ktoré majú svoje miesto a vyjadrenie v právnej vete (primerane uznesenie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 57/2016).

Pokiaľ obžalovaní ešte namietali nedostatok takzvanej skutkovej vety napadnutého rozhodnutia spočívajúci v tom, že 21. a 22. júna 2016 boli na Okresný súd Bratislava V predložené sporné zmenky len v kópii, ktoré ako dôkaz vykonané byť nemôžu, pričom ich originály boli predložené podstatne neskôr, k tomu sa žiada uviesť, že zo spomínanej skutkovej vety je zjavné, že obžalovaní vo vyššie uvedené dni predložili návrhy na vydanie platobných rozkazov založené na sporných zmenkách ako dôkazoch, pritom je nepodstatné, či v uvedené dni obžalovaní sporné zmenky predložili hneď v origináloch alebo najprv v kópiách až neskôr v origináloch, podstatné je, že v konečnom dôsledku v súdnom konaní originály sporných zmeniek predložili. Nepresnosť skutkovej vety spočívajúca v detailnom nerozlíšení postupu predkladania kópií a originálov zmeniek s ohľadom na inak detailné vymedzenie skutku nespôsobuje zameniteľnosť skutku s iným, jeho nezrozumiteľnosť, nemá ani žiaden zásadný materiálny dopad na práva obžalovaných, či zistenie skutkového stavu.

K námietke obžalovaných spočívajúcej v tom, že nevyplnená biankozmenka nie je cenný papier, pričom v skutku chýba údaj o tom, že obžalovaní biankozmenky vyplnili, je potrebné uviesť, že vychádzajúc z ustanovenia § 10 v spojení s ustanovením § 77 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a

šekový v znení neskorších predpisov biankozmenka je tiež cenný papier vystavený v zákonom predpísanej forme predstavujúci príslub vystaviteľa zmenky (dlžníka) zaplatiť určitú sumu k dátumu splatnosti oprávnenému majiteľovi zmenky (veriteľovi), ktorého určité údaje nie sú úmyselne uvedené, pričom v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozhodnutia obsahujúcej popis konania, ktoré sa obžalovaným kladie za vinu je uvedené „... bola predložená po dopísaní zmenkovej sumy...“, z čoho je dostatočne zrejmé, že obžalovaní falšované pôvodne biankozmenky vyplnili a predložili.

K ďalším námietkam obžalovaných spočívajúcim v tom, že neboli oboznámení s prísnejšou právnou kvalifikáciou v súlade s ustanovením § 258 ods. 1 Trestného zákona [správne § 284 ods. 2 Trestného zákona (poznámka najvyššieho súdu)] a článkom 6 ods. 3 písm. a) Dohovoru, ktorú použil súd prvého stupňa oproti obžalobe, keďže konanie obžalovaných posúdil v napadnutom rozsudku ako viacčinný súbeh, hoci obžaloba ho posúdila ako súbeh jednočinný, čím došlo k porušeniu ich práv na obhajobu, a to práva byť oboznámený s obvinením, je potrebné uviesť, že pod právnym posúdením skutku, teda jeho právnou kvalifikáciou, sa rozumie jeho podradenie pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/26/2019, 5Tdo/48/2018). Zistenie, že obžalovaný spáchal trestné činy, pod skutkové podstaty ktorých bol skutok alebo skutky podradené, v jednočinnom alebo viacčinnom súbehu nepredstavuje žiaden zo znakov subjektívnej alebo objektívnej stránky stíhaných trestných činov. Preto posúdenie konania obžalovaných v prejednávanej veci ako viacčinný súbeh, na rozdiel od obžaloby, ktorá ho posúdila ako súbeh jednočinný, nepredstavuje zmenu právnej kvalifikácie. Vzhľadom na to, že obžalovaným bola doručená obžaloba obsahujúca uvedenie skutkov a ich právnou kvalifikáciu, ktoré súd prvého stupňa prevzal do napadnutého rozsudku, k porušeniu práva byť oboznámený s obvinením a v tejto súvislosti práva na obhajobu, a to ani v kontexte Smernice Európskeho parlamentu a rady 2012/13/EÚ o práve na informácie, podľa názoru najvyššieho súdu, nedošlo.

Vzhľadom na úplnosť zistenia skutkových okolností v prejednávanej veci opretého o vyššie popísané dôkazy súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ ďalšie návrhy obžalovaných na doplnenie dokazovania odmietol, pretože ich vykonanie sa buď týkalo otázok, ktoré boli dostatočne objasnené už doposiaľ vykonanými dôkazmi, alebo ich vykonanie k objasneniu veci nemohlo prispieť.

Do tejto kategórie potom spadá aj návrh obžalovaných na zabezpečenie celého administratívneho spisu Rady pre vysielanie a retransmisiu Slovenskej republiky (ďalej aj „Rada“) za účelom preukázania, že licencia pre televízne vysielanie, ktorou disponovala poškodená spoločnosť, ohrozená bola, teda, že prichádzal do úvahy jej prechod dražbou na spoločnosť Gamatex, s.r.o., a to aj napriek novele zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov zákonom č. 225/1999 Z.z., ktorý takýto prechod neumožňoval, keďže k vykonaniu exekúcie, ako aj k podaniu návrhu na spomínanú Radu došlo ešte pred účinnosťou dotknutej novely, pritom rozhodovanie Rady má deklaratórny, nie konštitutívny charakter a zákon č. 225/1999 Z. z. nemá žiadne prechodné ustanovenia.

Napriek záveru, ku ktorému dospel súd prvého stupňa, teda že spomínaná licencia v rozhodnom čase ohrozená nebola a bez ohľadu na právne riešenie tohto problému, podľa názoru najvyššieho súdu, minimálne účastníci sporu, teda obaja obžalovaní, ako aj poškodená spoločnosť a ďalší, ohrozenie dotknutej licencie pripúšťali, pretože inak by nebol dôvod na finančné vysporiadanie, ku ktorému došlo. Vykonané vyššie rozvedené dokazovanie však, podľa názoru najvyššieho súdu, zároveň preukázalo, že spor medzi spoločnosťami Gamatex, s.r.o. a Markíza Slovakia, s.r.o., a to aj ohľadom licencie na televízne vysielanie, bol definitívne vyriešený vyplatením 80 miliónov Sk obžalovanému Mgr. Q. S. a svedkovi JUDr. B. M., prípadne ešte splatením záväzku voči spoločnosti Telefilm Eurokim vo výške 35 miliónov spoločnosťou Forza, a.s., preto ďalšie dokazovanie ohľadom skutočnosti, že licencia pre televízne vysielanie ohrozená bola, nebolo potrebné vykonávať, pretože skutočnosti, ktoré mali byť ním dokázané už boli spoľahlivo preukázané.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaných týkajúcich sa nevypočutia svedkov W. B. - S. a E. I. S. sa žiada uviesť, že pri skúmaní súladu s článkom 6 ods. 1 Dohovoru je úlohou súdu zhodnotiť celkovú

spravodlivosť procesu trestného konania. Pri tomto hodnotení súd skúma konanie ako celok vrátane spôsobu, akým boli dôkazy získané, a to s ohľadom na práva obhajoby a na záujem verejnosti a poškodených na riadnom stíhaní trestnej činnosti a v prípade potreby aj na práva svedkov (primerane rozhodnutia ESLP Schatschaschwili proti Nemecku, Gäfgen proti Nemecku, Al-Khawaya a Tahery proti Spojenému kráľovstvu). Z rozhodovacej praxe ESLP (už spomínané rozhodnutie Schatschaschwili proti Nemecku, ale aj rozhodnutia Nechto proti Rusku, Mitkus proti Lotyšsku) plynie, že tri kroky posudzovania vplyvu pripustenia dôkazu na hlavnom pojednávaní neprítomného svedka zadefinované ESLP v už spomínanej veci Al-Khawaya a Tahery proti Spojenému kráľovstvu (či existoval závažný dôvod pre neprítomnosť svedka, či išlo o výlučný alebo rozhodujúci dôkaz a či existovali vyvažujúce faktory), je spravidla vhodné vykonávať v poradí tam uvedenom, avšak všetky tieto kroky spolu vzájomne súvisia a spoločne slúžia na zistenie, či bolo posudzované trestné konanie ako celok spravodlivé. Preto v konkrétnom prípade môže byť vhodné vykonať tieto kroky v inom poradí, najmä pokiaľ sa niektorý z nich ukáže ako rozhodujúci pre záver o spravodlivosti alebo nespravodlivosti konania, prípadne niektoré kroky s ohľadom na ich malý význam v tej - ktorej konkrétnej veci nemusia byť skúmané vôbec (primerane napríklad rozhodnutia ESLP Matytsina proti Rusku a Horncastle a spol. proti Spojenému kráľovstvu, v ktorých s ohľadom na malý význam výpovedi neprítomného svedka nebola ani skúmaná existencia vyvažujúcich faktorov).

V predjednávanej veci, ako to plynie z vyššie rozvedených dôkazov, nie je možné dospieť k záveru, že by výpovede svedkov W. B. - S. a E. I. S. boli výpoveďami jedinými alebo rozhodujúcimi, na ktorých bolo založené odsúdenie obžalovaných a najvyšší súd pri vyvodzovaní záverov o vine obžalovaných na tieto výpovede ani neprihliadal, keďže vina obžalovaných bola spoľahlivo vyššie rozvedenými dôkazmi preukázaná.

Svedkyňa W. B. - S., ktorá žije v zahraničí (v Nemeckej spolkovej republike), sa odmietla dostaviť na územie Slovenskej republiky za účelom jej výsluchu z dôvodu strachu o svoj život. Vzhľadom na to, že voči obžalovanému PhDr. V. Y. a spol. sa aj v súčasnosti vedie trestné stíhanie pre pokus vraždy uvedenej svedkyne, jej obavy v naznačenom smere nie je možné označiť za neopodstatnené. Pritom odôvodnený strach o život nepochybne závažným dôvodom ospravedlňujúcim neprítomnosť svedka je.

Svedok E. I. S., taktiež žijúci v zahraničí, sa napriek opakovanému predvolaniu súdu prvého stupňa na hlavné pojednávanie nedostavil s odkazom na intenzívny cestovný program v zahraničí, vrátane ázijského kontinentu.

V tejto súvislosti bolo nepochybne možné požiadať Nemeckú spolkovú republiku o poskytnutie právnej pomoci a vypočúť dotknutú svedkyňu napríklad prostredníctvom videokonferencie a taktiež bolo možné vyššie spomínaného svedka opätovne na hlavné pojednávanie predvolať. Na strane druhej tak právna pomoc, ako aj opätovné predvolávanie svedka zo zahraničia, je spojené s časovou náročnosťou predstavujúcou prekážku urýchleného konania požadovaného vo väzobných veciach (§ 2 ods. 6 Trestného poriadku) a vzhľadom na závažnosť stíhanej trestnej činnosti (obzvlášť závažný zločin) aj naplnenia záujmu verejnosti a poškodeného na riadnom stíhaní trestnej činnosti. Aj keď obhajoba označila tieto dôkazy za kľúčové, a to aj, podľa jej názoru, z pohľadu súdu prvého stupňa, ani Špecializovaný trestný súd ich za také vo svojom rozhodnutí neoznačil a najvyšší súd, ako to už bolo vyššie uvedené na ne ani neprihliadal. Z tohto dôvodu potom nebolo potrebné riešiť ani existenciu vyvažujúcich faktorov.

Už len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že uvedení svedkovia v prípravnom konaní vypovedali, že o existencii sporných zmienek nevedeli.

Pokiaľ ide o svedkyňu W. B. - S., z výpovede samotného obžalovaného PhDr. V. Y. učinenej na hlavnom pojednávaní konanom 22. júla 2019 neplynie, že by jej o sporných zmienkách povedal a táto skutočnosť (vedomosť dotknutej svedkyne o zmienkách) neplynie ani z výpovede svedkyne B. Y., ktorá sa o zmienkách podľa svojho vlastného vyjadrenia dozvedela od vtedy manžela - obžalovaného PhDr. V. Y.. O tomto záväzku teda podľa tvrdení obžalovaného PhDr. V. Y. a svedkyne B. Y. mala vedieť

samotná svedkyňa B. Y., svedok X. S. a naposledy spomínaný obžalovaný mal o tomto záväzku povedať ešte svedkovi E. I. S.. Vedomosť o zmenkách mal samozrejme ešte mať JUDr. A. B. a podľa tvrdení svedkyne B. Y. aj právnik CME JUDr. Q. Y., ktorí sú však obaja mŕtvi. Navyše zo spomínanej výpovede obžalovaného PhDr. V. Y. ďalej plynie, že v roku 2000 so svedkyňou B. nemohol komunikovať (od roku 1998 po odchode E. ochranky sa už neukázala, zmizla, márne sa ju snažil zastihnúť, komunikovať, potom čo ju vyhнали z pracoviska, ju už nikto nevidel) a keďže práve táto svedkyňa mala na starosti účtovníctvo, bol presvedčený, že netreba riešiť žiadne zábezpeky a vklady do účtovníctva. Z uvedeného je potom zrejmé, že svedkyňa B. o sporných zmenkách vedomosť nemala a keďže od roku 1998 bola nekontaktná, nemohol jej obžalovaný PhDr. V. Y. o zmenkách povedať.

Je pravdou, že svedok JUDr. B. M. v tomto smere vypovedal, že z počutia od V. E. vie, že samotný V. E. mal ukazovať zmenky svedkyni W. B. - S., jeho výpoveď však vyznieva nepresvedčivo vo svetle skutočností, že V. E. nebol účastníkom dotknutého zmenkového vzťahu, nemal dôvod zmenkami disponovať a navyše je viac ako 15 rokov mŕtvy, teda ide o ďalšiu osobu, ktorá vzhľadom na túto skutočnosť nemôže tieto vyjadrenia potvrdiť a vo svetle výpovedí obžalovaného PhDr. V. Y. a svedkyne B. Y., z ktorých vedomosť svedkyne W. B. - S. o sporných zmenkách neplynie, a z ktorých ani neplynie, že by V. E. mal o sporných zmenkách svedkyňu informovať.

Potom za neexistencie presvedčivého tvrdenia, že svedkyňa W. B. - S. o sporných zmenkách vedela, čo netvrdil ani samotný obžalovaný PhDr. V. Y. a ani jeho bývala manželka - svedkyňa B. Y., vzhľadom na to, že vina obžalovaných, ako to už bolo vyššie uvedené, bola už rozvedenými dôkazmi spoľahlivo preukázaná, nepovažoval ani najvyšší súd za potrebné uvedenie svedkyňu kontradiktórne priamo na hlavnom pojednávaní vypočuť. Túto potrebu nevyvoláva ani ničím nepodporené nepresvedčivé tvrdenie svedka JUDr. B. M., že sporné zmenky mal svedkyni B. ukazovať V. E. a z hľadiska preukázania dokazovaných skutočností nemá podľa názoru najvyššieho súdu význam zisťovať, či dotknutá svedkyňa z odmeny vo výške 170.000.000,- Sk za odpredaj obchodného podielu časť tejto odmeny poukázala V. E., ide o okolnosť nepodstatnú pre rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), pretože jej objasnenie nemá potenciál preukázať existenciu alebo neexistenciu sporných zmienok.

Obdobne tak vo vzťahu k svedkovi E. I. S. obžalovaný PhDr. V. Y. na hlavnom pojednávaní konanom 22. júla 2019 netvrdil, že by mu výslovne povedal o existencii zmienok, ktoré by mali zaväzovať poškodeného, mal mu „to“ prezentovať len ako svoj osobný záväzok a v obdobnom zmysle vypovedala aj jeho bývala manželka svedkyňa B. Y., ktorá v podstate uviedla, že od bývalého manžela - obžalovaného PhDr. V. Y. vie, že dotknutému svedkovi mal v tomto smere hovoriť len o svojom osobnom záväzku bez toho, aby výslovnú existenciu zmienok spomínal a bez toho, aby spomínal konkrétnu sumu svojho záväzku. Aj keď súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia konštatoval, že dotknutá svedkyňa v ďalšej časti výsluchu (na hlavnom pojednávaní) upresnila, že pán S. bol informovaný o 500.000.000 záväzku, ide zjavne o dezinterpretáciu jej vyjadrenia, keďže spomínaná svedkyňa na hlavnom pojednávaní konanom 17. októbra 2019, ako to vyplýva zo zápisnice o tomto úkone, na upresňujúcu otázku prokurátora, či pán S. bol informovaný minimálne o 500 miliónovom záväzku, uviedla, že obžalovanému Y. povedala, že mal to využiť a mal mu povedať, že je to 500 miliónov, že je to síce jeho osobný záväzok, ale podpísal to aj ako konateľ Markízy, avšak obžalovaný Y. jej povedal iba toľko, pričom nevie (svedkyňa), či sa bál, ale spomenul mu (obžalovaný Y. svedkovi S.) len, že to majú vyriešené, je to v poriadku, ale má tam istý osobný záväzok aj on (obžalovaný Y.).

Z vyššie uvedeného je potom zrejmé, že ani samotný obžalovaný PhDr. V. Y. vo svojej výpovedi netvrdil, že by vyššie spomínaným svedkom o existencii sporných zmienok povedal. Svedkovi E. I. S. mal uvedený obžalovaný spomínať len nejaký bližšie nedefinovaný vlastný záväzok, teda nie zmenky.

A ďalej je z vyššie uvedeného zrejmé, že nejde ani o výpovede, ktoré by boli spôsobilé obhajobu obžalovaných, a teda existenciu zmienok v rozhodnom čase preukázať [svedkyňa B. o zmenkách nevedela a svedok S. aj podľa vyjadrenia naposledy spomínaného obžalovaného a svedkyne Y. (ak by im súd uveril) mohol nanajvýš vedieť o existencii nejakého osobného záväzku obžalovaného, nie však zmienok, čo existenciu zmienok v rozhodnom čase nepreukazuje] a zároveň nejde o dôkazy výlučné

alebo rozhodujúce, na ktorých bolo odsúdenie obžalovaných založené, keďže najvyšší súd na tieto dôkazy pri konštatovaní viny obžalovaných ani neprihliadal (teda vinu obžalovaných na týchto dôkazoch nezaložil), preto pripustením výpovedí týchto na hlavnom pojednávaní neprítomných svedkov súdom prvého stupňa nemalo za následok nespravodlivosť procesu ako celku, a teda ani porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Z vyššie uvedených dôvodov potom nedošlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom ani tým, že výpoveď svedkyne W. B. nebola v prípravnom konaní vykonaná kontradiktórnym spôsobom (obhajoba nemohla pri výsluchu klásť svedkyni otázky, navyše výsluch bol vedený v nemeckom jazyku bez zabezpečenia tlmočníka). Naopak výpoveď svedka E. I. S. kontradiktórnym spôsobom vykonaná bola, keďže obhajca v tom čase len obžalovaného Q. S. pri výsluchu dotknutého svedka prítomný bol, obhajca obžalovaného PhDr. V. Y. o termíne výsluchu upovedomený bol, teda mal možnosť svedka obžaloby vypočuť, no nevyužil ju, pritom s ohľadom na skutočnosť, že ide o osobu žijúcu v zahraničí mohol dôvodne predpokladať, že zabezpečenie jeho prítomnosti na hlavnom pojednávaní nemusí byť možné, navyše obhajca prítomný pri výsluchu je v súčasnosti obhajcom oboch obžalovaných, ktorých záujmy sú a aj v čase konania predmetného výsluchu boli vo vzájomnom súlade. Pritom námietku prítomného obhajcu napádajúcu kvalitu tlmočenia nepovažoval najvyšší súd za opodstatnenú, keďže obhajca (podľa obsahu zápisnice o výsluchu dotknutého svedka) počas samotného výsluchu (nie čítania skutku) konkrétne namietal tlmočenie len raz, a to v smere, ktorý podstatu významu výpovede svedka nemenil. Aj na tomto mieste obdobne ako u znalkyň je potrebné uviesť, že spomínaný výsluch tlmočila tlmočníčka PhDr. Beata Horná zapísaná do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, pre zápis do ktorého musela splniť prísne podmienky plynúce z § 5 zákona o znalcoch a tlmočníkoch, preto ojedinelá nie závažná chyba v tlmočení nemá za následok nespôsobilosť tlmočníčky tlmočiť a už vôbec nie nezákonnosť realizovaného výsluchu.

Zhrnúc vyššie uvedené vzhľadom na to, že najvyšší súd na výpovede svedkov W. B. - S. a E. I. S. ani neprihliadal, nezaložil na nich odsúdenie obžalovaných, vyššie naznačenými nedostatkami pri ich realizácii ani nemohlo dôjsť k porušeniu práv obžalovaných a nemohli ani mať za následok nespravodlivosť procesu ako celku. A s ohľadom na už vyššie uvedenú analýzu tieto výpovede nemohli ani prispieť k obhajobe obžalovaných. Je pravdou, že obžalovaný PhDr. V. Y. pri svojich rôznych vyjadreniach okrem iného uvádzal, že o sporných zmenkách mali mať vedomosť aj vyššie uvedení dvaja svedkovia, avšak pri svojej komplexnej detailnej výpovedi na hlavnom pojednávaní netvrdil jednoducho, že týmto svedkom o existencii sporných zmienek výslovne povedal. Naopak jeho tvrdenia sú vyhýbavé, konštrukčne zložité, zahmlievajúce, pokúšajúce sa racionalizovať ťažko uveriteľnú obhajobu, nepresvedčivé, nasvedčujúce tomu, že dotknutý obžalovaný sa snaží vyhnúť sa usvedčeniu z klamstva. Dožadovanie sa priameho kontradiktórneho výsluchu dotknutých svedkov zo strany obžalovaných je nutné vo svetle vyššie uvedeného považovať len za účelové, obštrukčné konanie v snahe zvrátiť nepriaznivo pre nich sa vyvíjajúcu situáciu.

A pokiaľ ešte obžalovaní v tejto súvislosti namietali, že hoci sú „ústrednou postavou“ trestného stíhania, vyšetrovateľ im v prípravnom konaní paušálne odoprel možnosť účasti na jednotlivých vyšetrovacích úkonoch, k tomu je potrebné uviesť, že vychádzajúc z článku 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru obvinený má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov, z ustanovenia § 213 Trestného poriadku predstavujúceho konkretizáciu vyššie uvedeného práva plyní, že obhajca má právo sa úkonov trestného konania v štádiu prípravného konania zúčastniť, obvinenému môže takúto účasť policajt povoliť, a to najmä, keď nemá obhajcu. Z uvedeného je potom zrejmé, že v záujme zachovania práva obvineného na obhajobu postačí, ak sa úkonov trestného konania vo fáze prípravného konania zúčastní obhajca.

Obžalovaným je potrebné v tejto súvislosti prisvedčiť, že vychádzajúc z ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, je súd pred pripustením čítania zápisnice o predchádzajúcej výpovedi svedka povinný sa najprv vysporiadať so zákonnosťou takéhoto dôkazu, nedodržanie tohto postupu súdom prvého stupňa však, a to aj s ohľadom na vyššie uvedené, nemalo žiaden materiálny dopad na práva obžalovaných (aj keď sa súd prvého stupňa vysporiada so zákonnosťou takéhoto dôkazu až v dôvodoch svojho rozhodnutia, obžalovaný má možnosť vzniesť proti nemu svoje námietky v odvolaní, navyše na

tieto dôkazy najvyšší súd ani neprihliadal).

Vo vzťahu k námietkam obžalovaných týkajúcim sa znaleckého dokazovania sa žiada uviesť, že znalkyňa z odboru Pismoznalectvo, Ručné písmo Mgr. Alexandra Saxová na verejnom zasadnutí konanom o podaných odvolaniach vypočutá bola a pokiaľ ide o znalca z odboru Ekonómia a manažment prof. Ing. Jaroslava Ďaďa, vykonanie tohto dôkazu nepovažoval ani najvyšší súd za potrebné, nie však z dôvodu, že by malo ísť o kontrolný znalecký posudok, ale preto, že závery, ku ktorým znalec dospel sú v zásade zhodné so závermi, ku ktorým dospela aj znalkyňa Ing. Lenka Balkovičová (výklad znalca ohľadom vlastného imania spoločnosti vo všeobecnosti nie je znaleckým záverom a znalec ho ani do svojich záverov nepojal), a preto vykonanie tohto dôkazu nemôže prispieť k objasneniu veci, pretože sa týka okolností, ktoré bolo možné zistiť inými už skôr navrhnutými dôkazmi.

Na verejnom zasadnutí konanom o podaných odvolaniach najvyšší súd vypočul znalkyňu Mgr. Alexandru Saxová aj vo vzťahu k ňou podanému znaleckému posudku týkajúcemu sa podpisov svedka JUDr. B. M. na sporných zmenkách. Zo záverov uvedeného znaleckého posudku plynie, že znalkyňa nedokázala sporné podpisy priradiť k žiadnemu časovému obdobiu, preto obžalobné, ale ani obhajobné tvrdenia ani nepotvrdzujú a ani nevyvracajú. Nebol preto dôvod na doplnenie znaleckého dokazovania v tomto smere Kriminalistickým expertíznym ústavom Policajného zboru, ktorý sa zameriaval len na chyby uvedeného znaleckého posudku, avšak bez samostatných znaleckých záverov ku skúmanej problematike, navrhovanej prokurátorom. Vo vzťahu k žiadosti obhajoby o poskytnutie súčinnosti pri zabezpečovaní podkladov pre ňou predkladaný znalecký posudok platí už vyššie uvedené (pri znaleckom posudku podanom znalkyňou PhDr. Erikou Strakovou), navyše znalkyňa Mgr. Alexandra Saxová vypracovala znalecký posudok na podklade listín zabezpečených a predložených jej obhajobou.

Najvyšší súd napokon neprihliadal ani na obsah komunikácie realizovanej prostredníctvom aplikácie Threema a ďalších aplikácií, keďže vinu obžalovaných, ako to už bolo niekoľkokrát spomenuté, považoval za spoľahlivo preukázanú vyššie rozvedenými dôkazmi, preto sa námietkami obžalovaných v tomto smere nezaoberal a nepovažoval ani za potrebné vyhovieť návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania za účelom preukázania nezákonnosti získania obsahu komunikácie realizovanej prostredníctvom uvedených aplikácií, či na prerušenie konania v tejto súvislosti.

Obdobne tak z rovnakého dôvodu (spoľahlivo preukázaný skutkový stav) najvyšší súd neprihliadal ani na výpoveď svedka Mgr. V. I., u ktorého by mohla existovať snaha prispôbiť svoju výpoveď záujmu, aby sa sám vyhol nebezpečenstvu trestného stíhania. V tejto súvislosti potom nebol ani dôvod vyhovieť návrhu obžalovaných na skúmanie vierohodnosti uvedeného svedka. A s ohľadom na spoľahlivo preukázaný skutkový stav nebolo, podľa názoru najvyššieho súdu, potrebné dopĺňovať dokazovanie ani výsluchom príslušníkov Slovenskej informačnej služby. Z doposiaľ zhromaždeného spisového materiálu a vykonaného dokazovania neplynie, že by akýkoľvek príslušník Slovenskej informačnej služby mal mať vedomosť konkrétne o sporných zmenkách.

Pokiaľ ide ešte o námietky obžalovaných vo vzťahu k výpovedi svedkyne R. B. a zvukovoobrazového záznamu týkajúceho sa A. B., v zásade ide o dôkazy, ktoré nemajú zásadný význam z hľadiska potvrdenia obžaloby, keďže svedkyňa R. B. naozaj o pracovných aktivitách svojho manžela vedieť nemusela a zvukovo-obrazový záznam je z roku 1998, teda naozaj nemôže preukazovať udalosti z roku 2000, každopádne ale tieto dôkazy nepodporujú ani tvrdenia obžalovaných a najvyšší súd na ne ani neprihliadal, preto bez významu zostávajú námietky týkajúce sa zákonnosti vykonania spomínaného záznamu.

Obdobne tak zásadný význam z hľadiska preukázania viny obžalovaných nemá ani výpoveď svedka H. D. a ním predložená piata zmenka, keďže jej vyhotovenie nie je predmetom prejednávanej veci a nekladie sa obžalovaným za vinu.

A pokiaľ ide ešte o návrhy obžalovaných na doplnenie znaleckého dokazovania vypočutím znalcov Geralda La Porte a Baskickej univerzity, k tomu sa žiada uviesť, že znalec Gerald La Porte vo svojej

správe síce v podstate konštatuje, že niet dôkazu, ktorý by preukazoval, že dokumenty s podpismi obžalovaného PhDr. V. Y. nevznikli 11. júna 2000, zároveň však nepredložil žiaden dôkaz a ani argument, ktorý by preukazoval, že vznikli práve v tento deň, čo vyplýva aj zo záverov znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ z odboru Prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, odvetvia Kriminalistické skúmanie dokumentu a výpovede znalkyne Ing. Tatiany Dugovičovej na hlavnom pojednávaní konanom 27. januára 2020, ktorá sa vyjadrila aj k metódam použitých znalcami z Baskickej univerzity, konštatujúc, že ide o metódy experimentálne, ktoré sa nedajú použiť vo forenzej praxi, pričom momentálne dostupnými forenznými metódami nie je možné určiť vek atramentu nad dva roky, zároveň uviedla, že Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru je členom MC, teda organizácie predstavujúcej Európsku sieť forenzných ústavov, ktorá združuje v podstate všetky znalecké ústavy v Európe, a ktorá vie o všetkých dostupných metódach funkčných pre forenznú prax. Ani najvyšší súd preto nepovažoval za potrebné dokazovanie v tomto smere doplniť, keďže správa znalca Geralda La Porte v zásade nemá jednoznačnú výpovednú hodnotu a znalci Baskickej univerzity použili experimentálnu metódu nepoužiteľnú pre forenznú prax. Navyše znalci Baskickej univerzity vypracovali svoj posudok 18. februára 2019 so záverom, že všetky analyzované ťahy atramentom majú viac ako päť rokov, teda boli vyhotovené pred 18. februárom 2014, obžalovaným sa však kladie za vinu, že sporné zmenky vyhotovili v období medzi rokmi 2013 až 2016. Okrem toho vzhľadom na možnosť zaobstarania si pera obsahujúceho staršiu náplň aj niekoľko rokov, ani v prípade pripustenia záverov Baskickej univerzity, nešlo by o dôkaz zásadného významu vyvracajúceho vinu obžalovaných.

Najvyšší súd nepovažoval za potrebné vypočúť ani svedkov Ing. V. V., JUDr. F. F. a JUDr. P. B., pretože z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvého stupňa, ale aj najvyšší súd rozhodovali výlučne na podklade dôkazov zachytených v spise bez akýchkoľvek zásahov do prebiehajúcich súdnych konaní.

V tejto súvislosti sa žiada ešte uviesť, že podľa ustálenej súdnej praxe (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 44/2018) ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní - odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo (v legislatívnom vyjadrení „rovnako“), ale „primerane“. Ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol (na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní), pričom tým návrhom na doplnenie dokazovania, ktoré pre ich malý význam nespomenul, najvyšší súd nevyhovel, pretože vinu obžalovaných, ako to už bolo niekoľkokrát zopakované, považoval za spoľahlivo preukázanú vyššie rozvedenými dôkazmi.

K otázke trestu.

Prihliadajúc najmä na jednotlivé hľadiská ukladania trestu vyplývajúce z ustanovenia § 34 Trestného zákona, ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, pritŕžujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, majú na zreteli aj účel trestu vyplývajúci z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona, a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, ako aj odradenie iných od páchania trestných činov a vyjadrenie morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou, dospel najvyšší súd k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne aj pri ukladaní trestu a ním uložený trest obom obžalovaným je trestom zákonným a primeraným tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaných, že pred spáchaním stíhaných trestných činov viedli riadny život, a preto im mala byť priznaná poľahčujúca okolnosť aj podľa § 36 písm. j) Trestného zákona argumentujúc, že spáchanie priestupkov prevažne na úseku dopravy nie je prekážkou pre takýto záver, najvyšší súd uvádza, že v prípade obžalovaných išlo o mnohopočetné (desiatky) rôznorodé porušenie zákonných ustanovení aj keď najmä na úseku dopravy (teda v inej oblasti, ako sú prejednávané trestné činy), ktoré už je naozaj možné považovať za neúctu k rešpektovaniu všeobecne záväzných a všeobecne

rešpektovaných pravidiel správania sa narušajúce pokojné občianske spolunažívanie, ktoré záveru o vedení riadneho života bránia.

Pod slovným spojením viesť riadny život sa totiž rozumie nielen to, že obžalovaný pred spáchaním trestnej činnosti stihanej v prejednávanej veci nebol doposiaľ súdne trestaný, ale aj to, že sa riadne staral o rodinu, plnil si svoju vyživovaciu povinnosť, dodržiaval základné normy občianskeho spolunažívania, plnil si svoje povinnosti v práci, ale aj voči spoločnosti, nedopúšťal sa priestupkov a trestných činov (primerane napríklad R 11/1968, R 69/1971, R 56/1973, R 19/1976, rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tz/69/1972 a ďalšie).

Navyše aj keby či už súd prvého stupňa alebo najvyšší súd dospeli k záveru, že obžalovaným je potrebné pričítať poľahčujúcu okolnosť založenú na skutočnosti, že pred spáchaním stihanej trestnej činnosti viedli riadny život [§ 36 písm. j) Trestného zákona], táto okolnosť by na uloženie trestu nemala v podstate žiaden vplyv. Pri zohľadnení spomínanej poľahčujúcej okolnosti by bolo potrebné u obžalovaných konštatovať prevahu poľahčujúcich okolností nad okolnosťami pritŕžujúcimi a v nadväznosti na to najprv znížiť hornú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby (12 rokov až 20 rokov) o jednu tretinu (§ 38 ods. 3 Trestného zákona) z rozdielu medzi jej hornou a dolnou hranicou (§ 38 ods. 8 Trestného zákona) a až následne zvýšiť upravenú hornú hranicu o jednu tretinu (§ 41 ods. 2 Trestného zákona). Spomínaný rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom stanovenej trestnej sadzby v prejednávanej veci predstavuje 2 roky a 8 mesiacov, teda hornú hranicu by bolo potrebné najprv znížiť na úroveň 17 rokov a 4 mesiacov, z nej určiť jednu tretinu predstavujúcu 5 rokov 9 mesiacov a 10 dní a následne hornú hranicu o určenú jednu tretinu zvýšiť na úroveň 23 rokov 1 mesiac a 10 dní. Vzhľadom na to, že obžalovaným nebol ukladaný trest pri takto určenej hornej hranici trestnej sadzby, prihliadnutie na spomínanú poľahčujúcu okolnosť by nemalo pre postavenie obžalovaných zásadný význam.

V tejto súvislosti je potrebné poškodenému prisvedčiť, že vychádzajúc z ustanovení § 38 a § 41 Trestného zákona sa pri úprave hornej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona ustanovenie § 38 ods. 8 nepoužije (§ 41 ods. 2 Trestného zákona naň neodkazuje), preto súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď uvažoval o rozpätí trestnej sadzby od 12 rokov do 22 rokov a 8 mesiacov (namiesto od 12 rokov do 25 rokov) s použitím § 38 ods. 8 Trestného zákona.

Najvyšší súd nevyhovел ani návrhu prokurátora na uloženie trestu prepadnutia majetku obžalovanému Mgr. Q. S..

Trest prepadnutia majetku predstavuje citeľnú, prísnu sankciu zasahujúcu do základného ľudského práva na nedotknuteľnosť majetku garantovaného článkom 20 Ústavy Slovenskej republiky. Účelom tohto trestu je postihnúť majetok patriaci páchatel'ovi, ktorý je v určitom vzťahu k spáchanému trestnému činu a sťažiť páchatel'ovi podmienky pre páchanie ďalšej trestnej činnosti, odňať mu trestnou činnosťou neoprávnene získaný prospech a výchovne na neho pôsobiť.

Vychádzajúc z ustanovenia § 58 ods. 1 Trestného zákona pri rozhodovaní o uložení trestu prepadnutia majetku je potrebné zohľadňovať okrem iného okolností prípadu a pomery páchatel'a, pričom pod okolnosťami prípadu je potrebné rozumieť najmä spôsob spáchania trestného činu, mieru zavinenia, pohnútku, situáciu a prostredie, za ktorých došlo k spáchaniu trestného činu, ale aj spoločenské pomery v čase a mieste spáchania trestného činu.

V prejednávanej veci dotknutý obžalovaný majetkový prospech ním spáchanou trestnou činnosťou nezískal a aj keď citované ustanovenie umožňuje takýto trest uložiť aj za situácie, že obžalovaný sa len snažil majetkový prospech získať, hoci sa mu to nepodarilo, každopádne pre záver o potrebe uloženia takéhoto trestu bolo potrebné vyššie uvedené hľadisko objasniť a preukázať, pritom orgány činné v trestnom konaní v prípravnom konaní, ale ani v konaní pred súdom prvého stupňa v tomto smere nevykonali v zásade žiadne dokazovanie, len v odvolacom konaní predložili rozhodnutia a dôkazy z inej trestnej veci nepredstavujúce dostatočný podklad pre takéto rozhodnutie.

Spomínaný obžalovaný sa dopustil v prejednávanej veci stíhanej trestnej činnosti v zásade finančne nenáročným spôsobom, aj keď nepochybne zo zisťných dôvodov a vo veľkom rozsahu, voči súkromnej spoločnosti, využívajúc bývalé pôsobenie spoluobžalovaného v poškodenej spoločnosti, za žiadnych v tom čase (obdobie rokov 2013 až 2016) vyhrotených spoločenských pomerov (k ich vyhroteniu došlo o cca 2 roky), pričom mu bol uložený prísny dlhoročný trest odňatia slobody, ktorý mu nepochybne v pokračovaní, či opakovaní trestnej činnosti na dlhé roky zabráni, a ktorý najvyšší súd, ako to už bolo uvedené, spolu s peňažným trestom považuje tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie za trest primeraný.

Iné okolnosti prípadu, ktoré by uloženie trestu prepadnutia majetku a jeho súvis s trestnou činnosťou opodstatňovali preukázané neboli. A pokiaľ bolo ešte v tejto súvislosti namietané, že obžalovaný sa stíhaných trestných činov mal dopustiť tak, že manipuloval, či snažil sa manipulovať súdy, orgány činné v trestnom konaní a podobne, k tomu sa žiada uviesť, že takéto okolnosti prípadu z ustáleného skutku neplynú, prokurátor ich obžalobou obžalovanému za vinu nekládol, neboli preto predmetom prejednávanej veci, naopak sú predmetom iných trestných konaní, kde sa ohľadom nich vedie dokazovanie, pričom tieto konania doposiaľ nie sú právoplatne skončené.

Obdobne tak v prejednávanej veci nebol priestor ani pre ukladanie trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona, keďže nebol preukázaný pôvod majetku obžalovaného Mgr. Q. S. v trestnej činnosti v prejednávanej trestnej veci, ale ani veci inej, keďže vychádzajúc z odpisu registra trestov dotknutý obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný a vzhľadom na prezumpciu neviny (článok 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 4 Trestného poriadku) podozrenie z takéhoto konania pre uloženie uvedeného trestu nestačí.

Podľa názoru najvyššieho súdu v prejednávanej veci s ohľadom na preukázanú účasť oboch obžalovaných na spáchaní trestnej činnosti neplynie potreba diferencovania aj trestu odňatia slobody.

A pokiaľ ešte obžalovaný Mgr. Q. S. namietal, že súd prvého stupňa mu uložil peňažný trest bez toho, aby v tomto smere vykonal potrebné dokazovanie, k tomu je potrebné uviesť, že dotknutý obžalovaný pri svojom výsluchu 20. júna 2018 okrem iného uviedol, že je majetný a jeho čistý mesačný príjem dosahuje výšku 1.500,- Eur, čo uloženie peňažného trestu vo výške 10.000,- Eur umožňuje.

K nároku na náhradu škody.

Škodou sa podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely Trestného zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Škodou sa rozumie aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok, alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť (§ 124 ods. 2 Trestného zákona).

Podľa § 46 ods. 1, veta prvá, Trestného poriadku poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody.

Vzhľadom na to, že poškodený si v rámci náhrady škody uplatňoval trovy konania, ktoré nepredstavujú škodu priamo súvisiacu so spáchaným trestným činom, nebolo možné vyhovieť ani jeho odvolaniu.

Vo všeobecnosti je nutné ešte uviesť, že trovy konania sú upravené normami procesného práva a náhrada škody má svoj základ v hmotnom práve. Ide teda o dva rozdielne právne inštitúty, ktoré sa v zásade neprelnávajú.

Pokiaľ poškodený v tejto súvislosti poukazoval na zodpovednosť štátu (prípadne územnej samosprávy) pri výkone verejnej moci, pri uplatňovaní ktorej náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, k tomu je potrebné uviesť, že ide o osobitný, špecifický prípad zodpovednosti za škodu, ktorý je potrebné odlišiť od občianskoprávnej či trestnoprávnej zodpovednosti za škodu, upravený zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého § 18 výslovne stanovuje (keďže ide o osobitný, špecifický prípad zodpovednosti), že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania (v Trestnom zákone takáto výslovná úprava absentuje), pričom nedostatok takejto výslovnej úpravy v zákone č. 58/1969 Zb., ktorý predchádzal právnej úprave citovaným zákonom č. 514/2003 Z. z., preklenula súdna prax výkladom práve vzhľadom na osobitný, špecifický charakter tejto zodpovednosti (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 70/1994, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/402/2015 a podobne), zmyslom ktorej je dosiahnuť odstránenie materiálnych dôsledkov, ktoré boli spôsobené fyzickej osobe nesprávnym či nezákonným zásahom štátu, pričom po odškodňovacom procese podľa vyššie uvedeného zákona už nenasleduje ďalšie osobitné konanie o trovách konania (na rozdiel od trestného prípadne civilného konania), v rámci ktorého by si táto osoba mohla trovy, ktoré jej vznikli v základnom konaní (v ktorom došlo k nesprávnemu, či nezákonnému zásahu do jej práv), uplatniť a dosiahnuť náhradu. Bez významu v tejto súvislosti nezostáva ani skutočnosť, že aj v tomto osobitnom, špecifickom konaní má poškodená osoba nárok na náhradu „len“ účelne vynaložených trov konania, teda v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

V tejto súvislosti súd prvého stupňa správne aplikoval aj ustanovenia § 557 a § 558 Trestného poriadku, v zmysle ktorých o povinnosti na náhradu trov poškodeného a ich sume rozhoduje predseda senátu súdu prvého stupňa po právoplatnosti rozsudku.

Záverom vo vzťahu k námietkam obžalovaných týkajúcich sa porušenia prezumpcie neviny mediálnymi vyjadreniami prokurátora JUDr. Jána Šantu s ohľadom na Smernicu 2016/343 a v tejto súvislosti k požiadavke prijatia účinného opatrenia spočívajúceho v zmene zloženia senátu súdu prvého stupňa rozhodujúceho o ne/vine obžalovaných a s tým súvisiacej námietke nezákonného zloženia senátu, sa žiada uviesť, že podľa článku 4 bod 1 Smernice Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej aj „Smernica“) členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že pokiaľ sa zákonným spôsobom nepreukáže vina podozrivej alebo obvinenej osoby, táto osoba sa vo verejných vyhláseniach orgánov verejnej moci ani v súdnych rozhodnutiach, okrem rozhodnutí o vine, nebude označovať za vinnú; nie sú tým dotknuté úkony prokuratúry, ktoré majú za cieľ dokázať vinu podozrivej alebo obvinenej osoby, ani predbežné rozhodnutia procesnej povahy, ktoré prijímajú justičné alebo iné príslušné orgány, a ktoré sú založené na podozrení alebo usvedčujúcich dôkazoch. Podľa článku 10 bod 1 Smernice členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali účinné opravné prostriedky v prípade porušenia ich práv vyplývajúcich z tejto smernice. Podľa bodu 16, veta tretia, preambuly dotknutej Smernice, tým by nemali byť dotknuté úkony v rámci trestného stíhania, ktorých cieľom je preukázať vinu podozrivej alebo obvinenej osoby, ako napríklad obžaloba, a nemali by byť ani dotknuté súdne rozhodnutia, v dôsledku ktorých sa stane vykonateľným podmienený trest, a to pod podmienkou, že je dodržané právo na obhajobu.

V tejto súvislosti obžalovaní namietali, že obžalobu podávajúci prokurátor JUDr. Ján Šanta sa v prejednávanej trestnej veci mediálne vyjadroval o 150% dôkaznom stave. Na tomto mieste si je ale nutné uviesť, že obžalobu podanú na súde vychádzajúc z ustanovenia § 234 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 2 ods. 5, veta prvá, Trestného poriadku zastupuje prokurátor, ktorý je v konaní pred súdom stranou v konaní, pričom odkazujúc na vyššie citované ustanovenia Smernice požiadavkou zachovávania prezumpcie neviny by nemali byť dotknuté úkony v rámci trestného stíhania, ktorých cieľom je preukázať vinu podozrivej alebo obvinenej osoby, ako napríklad obžaloba. Vzhľadom na to, že v konaní pred súdom, ako strana v konaní, podanú obžalobu zastupuje prokurátor, ktorého úlohou je ním podanú obžalobu aj obhájiť, pričom požiadavka zachovávania prezumpcie neviny sa v podstate na podanú obžalobu nevzťahuje, vyjadrenie presvedčenia prokurátora, že ním podanú obžalobu, ktorú je

povinný v konaní pred súdom obhájiť, podporujú dôkazy na 150% prezumpciu neviny obžalovaných nenarúša a aj keby snád' sa prokurátor ako strana v konaní svojimi vyjadreniami porušenia prezumpcie neviny dopustil, z obsahu spisu nevyplýva žiadna skutočnosť, dôkaz, či informácia, ktorá by naznačovala, že súd prvého stupňa bol mediálnymi vyhláseniami prokurátora akokoľvek ovplyvňovaný, a že by nerozhodoval na podklade zhodnotenia pred ním vykonaného dokazovania.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok prípustný nie je.